

Ishonch

2020 йил 7 март • шанба • № 32-33-34 (4319)

Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси нашри • Газета 1991 йил 21 мартдан чиқа бошлаган • www.ishonch.uz • e-mail: xatlar@ishonch-doverie.uz

АТРОФ–МУҲИТНИ МУҲОФАЗА ҚИЛИШ БЎЙИЧА ҚЎШИМЧА ВАЗИФАЛАР БЕЛГИЛАНДИ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев атроф-муҳитни асраш ва чиқиндиларни бошқариш тартибини такомиллаштириш масалаларига бағишланган йўналиш ўтказди.

Танқидий руҳда ўтган йўналишда 2030 йилгача бўлган даврда Ўзбекистон Республикасининг Атроф-муҳитни муҳофаза қилиш концепцияси ҳамда 2019-2028 йилларда Ўзбекистон Республикасида қаттиқ маиший чиқиндилар билан боғлиқ ишларни амалга ошириш стратегияси ижроси қониқарсиз деб топилди. Хусусан, атроф-муҳитга салбий таъсирлар сақланиб қолмоқда. Атмосферага катта миқдорда ифлослантирувчи моддалар чиқарилмоқда. Фауна ва флорага хавф ортиб бораётган.

Маиший чиқинди ҳажми йилига 7 миллион тоннадан зиёд бўлиб, унинг атиги 19 фоизи қайта ишланмоқда. Бу борада хусусий сектор улуши паст. Санитар тозалаш хизматлари ҳамма маҳаллаларда ҳам мавжуд эмас. Қурилиш ва саноат ривожини натижасида чиқиндилар ҳажми ортмоқда.

Йўналишда аҳолига санитар хизмат кўрсатиш қамровини 2021 йилда 100 фоизга етказиш, 221 та чиқинди полигонини санитария-экология талабига мувофиқлаштириш зарурлиги қайд этилди.

Қурилиш вазири, Экология ва атроф-

муҳитни муҳофаза қилиш давлат қўмитасига жорий йилда Тошкент, Самарқанд ва Андижон вилоятларида, кейинчалик бошқа ҳудудларда ҳам қурилиш чиқиндисини полигонлари ҳамда чиқиндини қайта ишлаш лойиҳаларини ишга тушириш бўйича топшириқлар берилди.

Муҳофаза этиладиган табиий ҳудудлар майдонини кенгайтириш, «Қизил китоб»га киритилган ҳайвонларни овлаганлик учун жазони кучайтириш бўйича таклифлар билдирилди.

Маълумки, Президентимиз фармонида мувофиқ, давлат ўрмон фондига кирмайдиган дарахт ва буталар қимматбаҳо навларининг кесилишига мораторий жорий қилинган эди. Лекин жойлардаги раҳбарларнинг эътиборсизлиги оқибатида айрим ҳолларда ўсимлик дунёсига зарар етказилди. Бош прокуратурага ушбу масала бўйича ҳокимлар фаолиятини қатъий назоратга олиб, жавобгарлик муқаррарлигини таъминлаш топширилди.

Ишлаб чиқариш жараёнида экологик нормаларга риоя этиш масалалари ҳам таҳлил қилинди.

Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш давлат қўмитаси лабораторияларида жиҳозларнинг 65 фоизи эскиргани қайд этилди. Ҳавога ифлослантирувчи моддалар чиқариш ҳажмининг 60 фоизи ёқилғи-энергетика, 20 фоизи тоғ-кон ва металлургия соҳасига тўғри келмоқда. Шу боис, табиатни муҳофаза қилувчи технологияларни қўллаган саноат корхоналарини рағбатлантириш, чанг-газ тозалаш ускуналари ишлаб чиқаришни йўлга қўйиш бўйича топшириқлар берилди.

Соҳада кадрлар сиёсати кескин танқид қилинди. Жумладан, малакали мутахассислар ва илмий-тадқиқот ишлари етишмаслиги, бирорта олий ўқув юртида экология бўйича махсус факультет йўқлиги кўрсатиб ўтилди. Тадқиқотларга грантлар ажратиш, хорижда илмий ходимлар малакасини ошириш, соҳага инновацион технология ва ғояларни жалб қилиш муҳимлиги таъкидланди.

Йўналишда муҳофаза қилинган масалалар юзасидан мутасаддилар ахборот берди.

ЎЗА

Дилсўзи

Президентимиз Шавкат Мирзиёев 5 март куни мамлакатимиз хотин-қизларининг энг фаол ва ташаббускор вакилларида бири – Фарғона вилояти, Олтиариқ туманидаги «Нурли обод» фермер хўжалиги раҳбари, Ўзбекистон Қарамони, Олий Мажлис Сенати аъзоси Лола Муротова билан телефон орқали мулоқотда бўлиб, яқинлашиб келаётган кутлуғ байрам билан қизгин табриклади.

«Ishonch» газетасининг мухбири Жамшид Эргашев Лола Муротова билан мулоқотда бўлиб, опанинг дилсўзларини ёзиб олди:

Лола МУРОТОВА:

ДИЛИМНИ БАҲОРДАЙ ЯШНАТГАН ҚЎНҒИРОҚ

– Даволинида эдим. Ҳамма ҳол сўраган, кўнгил кўтарган палла. Бугеи байрам яқин. Аммо, бутун хаёлим далада эди. Ахир, баҳор бошланди.

Сира кутмагандим. Кўкқисдан Президентимиз телефон қилиб қолдилар. Очиғи, мен давлатимиз раҳбари билан кўп гаплашганман. Фарғонага келганида даламизни кўрган, йўл-йўриқлар берган. Аммо бу гапсизда қаттиқ ҳаяжонландим. Шавкат Миромонович мендан ҳол-аҳвол сўраб, байрам билан табриклади. Куч-қувват,

сиҳат-саломатлик тилади. Сўхбатимиз самимий кечди.

Сўхбатдан сўнг ўзимга келдим. Қўзимда ёш эди. Бу қувонч ёшлари, юрак қафасига сиғмаганда қалққан томчилар эди. Бу қўнғироқ меннинг дилимни баҳордай яшнатди, қалбимга баҳор шижоатини солди.

Мен бу ҳолатни олдин ҳам туйганман. Отам менга тракторни топширган кезларда, уни бошқариб, дала кезганимда бу туйғулар дилимни ёритган. Шу дамда отамни эсладим. Унинг менга кўрсатган меҳри, берган далдалари

ёдимга тушди. Кўп йиллик меҳнатларим бесамар кетмаганини, ҳаволарга учмаганини янада чуқурроқ идрок қилдим.

Бир инсонга ҳурмат шунчалик бўлади-да!

Президентимиз кўрсатган юксак эътибор менга катта маъсулият юклайди. Бу каби эътибор ва ҳурмат учун давлатимиз раҳбаридан миннатдорман. Мен бу самимий сўхбатни, эътиборни юртимиз аёлларига бўлган ғамхўрликнинг ёрқин намунаси, деб билдим.

Таҳлил

Юрт тараққиёти йўлида бирлашиш имконияти

Эртага Ўзбекистон Республикасининг «Касаба уюшмалари тўғрисида»ги қонуни кучга киради

Қудратилла РАФИҚОВ,
Ўзбекистон касаба уюшмалари
Федерацияси раиси, сенатор.

ЯНГИЛАНИШ ЭҲТИЁЖИ

Мамлакатимизда шу вақтгача амалда бўлган «Касаба уюшмалари, уларнинг ҳуқуқлари ва фаолиятининг кафолатлари тўғрисида»ги қонуни янгилашга қандай зарурат бор эди? Янги қонунда бу эҳтиёж нечоғли амалга ошди?

Авалло, шунини айтиш керакки, бугунги Ўзбекистон кечаги, нари борса, тўрт йил илгари Ўзбекистондан кескин фарқ қилади. Суд-ҳуқуқ, ижтимоий секторлар, банк-молия соҳаси, фан-таълим, қўйинги, барча жабҳада бирдек ўзгаришлар амалга оширилди бошланди. Қисқа қилиб айтганда, бугун давлат тузилмаси ичдан

қайта қурилмоқда. Буни нафақат ўзимиз, балки жаҳон ҳамжамияти ҳам кўриб, билиб ва куза-тиб турибди. Ва айнан шу янгилашни тўқинлар «ҳуқуқий картотекамиз»ни янгилашни ҳам тақозо этди. Зотан, мавжуд қонунчилигимиз кўзланган марраларни забот этишга дош беролмаслиги аён бўлиб қолди. Бунга жамиятдаги шаффолашув, Президентимизнинг одамлар узоқ келажақда эмас, бугун бахтли яшашлари шарт, деган адолатпарвар тезислари ҳам туртки бўлган бўлиши мумкин. Моҳиятан олиб қараганда, «Касаба уюшмалари тўғрисида»ги қонуннинг қабул қилинишини ҳам шу маънода тушуниш керак.

Аслида, аввалги Қонун 1992 йилда қабул қилинган бўлиб, унга 2001 ва 2016 йилларда қўшимча ҳамда ўзгаришлар киритилган эди. Бироқ, шундай бўлса-да, унинг бир нуқсонини кўзга ташлаб туриш керак. Яъни, унда аниқ, тўғридан-тўғри амал қилувчи ҳуқуқий нормалар жуда кам эди. Бундан ташқари, 1992 йилдан бери ўтган вақт мобайнида «Ўзбекистон Республикасида жамоат бирлашмалари тўғрисида»ги, «Нодавлат нотижорат ташкилотлар тўғрисида»ги, «Ижтимоий шериклик тўғрисида»ги, «Жамоатчилик назорати тўғрисида»ги каби қатор қонунлар қабул қилинган, натижада қонунчиликдаги бу ўзгаришлар мазкур қонун имунитетини пайсатирди. Халқона тилда айтганда, излар бир-бирига аралашиб кетди. Албатта, қонунчиликдаги бундай тафталогик қусурлар одамлар, жамият ҳаётида изсиз кетган эмас. Бироқ, бу алоҳида мавзу бўлгани учун, биз ҳозир фақат ўз мавзумиз ҳақида гапирсак, мақсадга яқинроқ бўлади.

Хуллас, замон ўзгариб мазкур қонунни янгилаш, уни янгидан қабул қилиш учун бир қанча талаб ва эҳтиёжлар пайдо бўлдики, улар қуйидаги мақсадларда ўз аксини топган эди:

1. Халқаро меҳнат ташкилотининг Конвенцияларига мос равишда касаба уюшмаларининг ҳуқуқ ва ваколатларини кенгайтириш;
 2. Касаба уюшмасига бирлашиш имкониятларини кенгайтириш;
 3. Касаба уюшмалари органларини давлат рўйхатидан ўтказишни соддалаштириш;
 4. Ходимларнинг меҳнат ҳуқуқини ҳимоя қилишда асосий институтлардан бири бўлган касаба уюшмалари инспекцияларини қайта тиклаш;
 5. Меҳнат соҳасида ижтимоий шериклик ҳамда жамоатчилик назоратини амалга оширишни тартибга солувчи нормаларни қонуний мустаҳкамлаш;
 6. Амалдаги қонунда мавжуд бўлган декларатив тусдаги нормаларни бартафоз этиш.
- Айтиш мумкинки, санаб ўтилган ушбу омиллар моҳиятан қонунни халқаро стандартларга тенглаштириши керак эди. Чунки ушбу жиҳатлар хорижий илғор тажрибалар ва Халқаро меҳнат ташкилотининг талабларидан келиб чиқиб табиқ этилган. Бироқ мазкур қонуннинг қабул қилиниш жараёнида яна бир муҳим жиҳат шундаки, қонун фақат халқаро ва умуминсоний нормалардан ташқари, миллий менталитетимизни ҳам ўзида акс эттирди. Яъни, лойиҳа кенг миқёсда халқ муҳокамасига қўйилди.

3»

Ўзбекистон Республикаси Президентининг
ФАРМОНИ

8 МАРТ – ХАЛҚАРО ХОТИН-ҚИЗЛАР КУНИ МУНОСАБАТИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

>>> 2

Ўзбекистон Республикаси Президентининг
ҚАРОРИ

ЗУЛФИЯ НОМИДАГИ ДАВЛАТ МУКОФОТИ БИЛАН ТАҚДИРЛАШ ТЎҒРИСИДА

>>> 2

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ «ХАЛҚАРО ХОТИН-ҚИЗЛАР БАЙРАМИ МУНОСАБАТИ БИЛАН ОЗОДЛИҚДАН МАХРУМ ЭТИШ ЖАЗОСИНИ ЎТАЁТГАН БИР ГУРУХ МАҲКУМА АЁЛЛАРНИ АФВ ЭТИШ ТЎҒРИСИДА»ГИ ФАРМОНИГА ШАРҲ

>>> 2

ЎЗБЕКИСТОН КАСАБА УЮШМАЛАРИ ФЕДЕРАЦИЯСИДА ХОТИН-ҚИЗЛАР МУАММОЛАРИ БЎЙИЧА КУН-У ТУН ФАОЛИЯТ КЎРСАТАДИГАН «ИШОНЧ ТЕЛЕФОНИ» – «CALL-CENTER» ТАШКИЛ ЭТИЛДИ

Кейинги йилларда Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев раҳбарлигида мамлакатимизда хотин-қизларнинг жамият ҳаётидаги ўрни ва нуфузини янада ошириш, уларнинг ҳуқуқ ва манфаатларини таъминлаш масалаларига устувор аҳамият берилмоқда.

Давлатимиз раҳбари ташаббуси билан «Хотин-қизларнинг муаммоларини ўрганиш ва ҳал этиш, уларни моддий ва маънавий қўллаб-қувватлашга қаратилган чора-тадбирларни амалга ошириш» бўйича Касаба уюшмалари Федерацияси мутасаддиларида тузилган Республика Ишчи гуруҳи ана шундай эътибор ва ғамхўрликнинг яна бир амалий ифодаси бўлди.

Ишчи гуруҳ томонидан ҳозирги кунга қадар Сирдарё, Жиззах, Самарқанд, Хоразм ва Навоий вилоятларида яшаётган хотин-қизларнинг муаммолари ҳар томонлама ўрганилди. Бу жараёнда уларга амалий ёрдам кўрсатиш билан бирга, мавжуд муаммо ва камчиликларни ҳал этиш юзасидан туман ва шаҳарлар бўйича «Комплекс чора-тадбирлар дастурлари» ишлаб чиқилди. Ушбу дастурлар парламентимизнинг юқори палатаси – Сенат, Касаба уюшмалари Федерацияси ва вилоят ҳокимликлари иштирокида тасдиқланиб, уларнинг ижросини таъминлаш юзасидан амалий чоралар кўрилмоқда.

Ишчи гуруҳининг жойларда хотин-қизларнинг ижтимоий-иқтисодий шароитларини ўрганиб, аниқланган муаммоларни тезкорлик билан ҳал этишни таъминлаш мақсадида Ўзбекистон Касаба уюшмалари Федерациясида кун-у тун фаолият кўрсатадиган 12-11 қисқа рақамли «Ишонч телефони», яъни «Call-center» ишга туширилди.

Ушбу марказнинг тўлақонли ва тезкор фаолият

Президент «Пахтачилик соҳасида бозор тамойилларини кенг жорий этиш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарорга имзо чекди.

Давлатимиз раҳбари «Навоий кон-металлургия комбинати» давлат корхонасини ислоҳ қилиш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарорини имзолади.

Олимжон Исаев Наманган шаҳар ҳокими этиб тайинланди.

Гавҳар Алимова Каттақўрғон шаҳар ҳокими вазифасини бажарувчи этиб тасдиқланди.

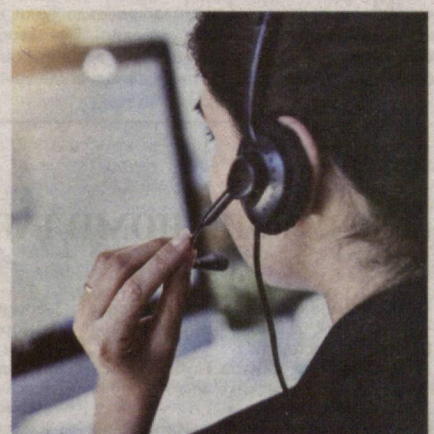
Тошкентда 6 март куни инсон ҳуқуқлари ва демократияни илгари суриш, фуқаролик жамиятини ривожлантириш соҳасидаги янги лойиҳаларга старт берилди.

Соғлиқни сақлаш вазирида коронавирусга қарши курашда фидойилик кўрсатган шифокор аёллар кўрак нишони билан тақдирланди.

Мирзо Улугбек номидаги Ўзбекистон Миллий университетида «Аёлларимизнинг бахти халқимиз, жамиятимизнинг бахтидир» мавзуда маънавий-маърифий тадбир ўтказилди.

Интернет хабарлари асосида тайёрланди

кўрсатишни таъминлаш мақсадида барча зарур жиҳозлар, замонавий алоқа ва коммуникация воситалари, малакали мутахассислар билан таъминланди.

Халқ билан мулоқотнинг яна бир самарали воситаси бўлган «Ишонч телефони» орқали мамлакатимизнинг турли ҳудудларида, олис ва чекка қишлоқларида яшаётган хотин-қизлар ўз муаммолари бўйича исталган вақтда мурожаат қилишлари мумкин. Мурожаатларда кўтарилган масалалар атрофича таҳлил қилиниб, уларни ҳал этиш юзасидан тегишли вазирлик, идора ва ташкилотлар билан ҳамкорликда тизимли ишлар олиб борилади. Энг муҳими, мурожаатлар ижроси Республика Ишчи гуруҳининг доимий назоратида бўлади.

ЎЗА

Ўзбекистон Республикаси Президентининг
ФАРМОНИ

8 МАРТ – ХАЛҚАРО ХОТИН–ҚИЗЛАР КУНИ МУНОСАБАТИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Мамлакатимизда азиз ва мўътабар аёл зотиға муносиб эҳтиром кўрсатиш, она-сингилларимизнинг давлат ва жамият ҳаётида тутган ўрни ва нуфузини ошириш, юртимизнинг иқтисодий қудрати ва жаҳон миқёсдаги макёни юксалтириш борасидаги улкан хизматларини муносиб қадрлаш мақсадида ҳамда оилаларда маънавий-ахлоқий муҳитни мустаҳкамлаш, аҳоли фаровонлигини таъминлаш, фарзандларимизни Ватанга муҳаббат ва садоқат, миллий ва умуминсоний қадриятларга ҳурмат руҳида, соғлом ва баркамол этиб тарбиялаш ишларига қўшган катта ҳиссаси, янги Ўзбекистонни барпо этиш йўлидаги самарали меҳнати билан ташаббус ва ибрат кўрсатиб келаётгани учун бир гуруҳ хотин-қизлар фахрий унвон, орден ва медаллар билан мукофотлансин:

**«ЎЗБЕКИСТОН ИФТИХОРИ»
ФАХРИЙ УНВОНИ БИЛАН**
Чусовитина Оксана Александровна – Спорт гимнастикаси бўйича Ўзбекистон миллий терма жамоаси аъзоси

**«ЎЗБЕКИСТОН
РЕСПУБЛИКАСИДА ХИЗМАТ
КЎРСАТГАН СПОРТ УСТОЗИ»
ФАХРИЙ УНВОНИ БИЛАН**
Кузнецова Светлана Михайловна – Республика ихтисослаштирилган олимпия захиралари мактаб-интернатининг спорт гимнастикаси бўйича катта мураббийи

**«ФИДОКОРОНА ХИЗМАТЛАРИ
УЧУН» ОРДЕНИ БИЛАН**
Батирова Маргарита Азизовна – Тошкент ирригация ва кишлоқ хўжалигини механизациялаш муҳандислари институтининг тиллар кафедраси профессори
Бойматова Сибинисо Мусурмонкуловна – Шароф Рашидов туманидаги «Мусурмон ота» фермер хўжалиги бошлиғи, Жиззах вилояти
Джамилова Гулчехра Манноновна – Ўзбек Миллий академик драма театри актрисаси
Ибрагимова Рихсикхон Исмаиловна – Ўзбек Миллий академик

драма театри актрисаси
Кариева Бернара Рахимовна – Ўзбекистон давлат хореография академиясининг хореография кафедраси профессори
Махмудова Робохон Анваровна – Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг Фан, таълим ва соғлиқни сақлаш масалалари қўмитаси раиси
Садуллаева Гулчехра – Ўзбекистон давлат сатира театри актрисаси

**«МЕҲНАТ ШУҲРАТИ»
ОРДЕНИ БИЛАН**
Адилова Фатима Тўйчиевна – Ўзбекистон Республикаси Фанлар академиясининг Математика институти лаборатория мудири
Бабажанова Зулфия Реимбаевна – «Тахиятош иссиқлик электр станцияси» ақциядорлик жамиятининг кимё цехи бошлиғи, Қорақалпоғистон Республикаси
Ғаффорова Фотима – Меҳнат фахрийси, Самарқанд вилояти
Марипова Саодат Торахановна – Ўзбекистон Республикаси Давлат геология ва минерал ресурслар қўмитасининг «Минерал ресурслар институти» давлат корхонаси шўъба мудири
Мендиева Ранохон – Учқўприк туманидаги «Мендиева Ранохон» фермер хўжалиғи бошлиғи, Фарғона вилояти
Парпибаева Озода Абдукадировна – Тошкент вилояти маҳалла ва оилани қўллаб-қувватлаш бошқармаси бошлиғининг биринчи ўринбосари
Сабирова Вазира Талиповна – Меҳнат фахрийси, Тошкент шаҳри
Тураева Гавхаржан Ибрагимовна – Гулран туманидаги «Наврўз» фольклор-этнографик халқ жамоаси бадий раҳбари, Хоразм вилояти
Шодмонова Мавлюдахон – Марҳамат туманидаги «Барҳаёт Нозимжон файзи» масъулияти чекланган жамияти раҳбари, Андижон вилояти
Юнусова Манзурахон Пазилдидиновна – Андижон вилояти ҳокимининг ўринбосари – маҳалла ва оилани қўллаб-қувватлаш бошқармаси бошлиғи
Юсупова Тути – Ўзбек Миллий академик драма театри актрисаси

**I ДАРАЖАЛИ «СОҒЛОМ АВЛОД
УЧУН» ОРДЕНИ БИЛАН**
Жалолова Сабоҳат Ашуркуловна – Сарйосиё туманидаги 29-умумий ўрта таълим мактабининг она тили ва адабиёт фани ўқитувчиси, Сурхондарё вилояти
Муминова Мадина Рашидовна – Наманган шаҳридаги «Baby plaza» хусусий мактаби директори, Наманган вилояти

**II ДАРАЖАЛИ «СОҒЛОМ АВЛОД
УЧУН» ОРДЕНИ БИЛАН**
Асланова Дилбар Хасановна – Самарқанд иқтисодиёт ва сервис институтининг илмий ишлар ва инновациялар бўйича проректори, Самарқанд вилояти
Ахмеджанова Покиза Шавкатовна – Гулистон шаҳридаги «Болалар шаҳарчаси» директори, Сирдарё вилояти
Рахимова Мукаддас Араловна – Яккабоғ туманидаги «Маданият текстиль кўп тармоқли» масъулияти чекланган жамиятининг ишлаб чиқариш таълими устаси, Қашқадарё вилояти
Сабурова Инжигул Жумабаевна – Ўзбекистон давлат филармонияси Қорақалпоғистон Республикаси бўлинмасининг «Мухаллес» дуторчилар ансамбли баҳши-созандаси
Усманова Саодат Умаровна – Наманган давлат университетининг педагогика ва психология кафедраси катта ўқитувчиси, Наманган вилояти
Хайтова Роҳат Ахмаджоновна – Вобкент туманидаги «Баркамол авлод» болалар мактаби директори, Бухоро вилояти

«ДЎСТЛИК» ОРДЕНИ БИЛАН
Абдуллаева Максуда Султановна – Урганч туманидаги «Урганч парранда инвест» хусусий корхонаси раҳбари, Хоразм вилояти
Акрамова Зулайхо Абдурақонова – Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатасининг Халқаро ишлар ва парламентлараро алоқалар қўмитаси аъзоси
Ахмадалиева Нодира Кахрамоновна – Андижон туманидаги «Gold Andijan pharma» қўшма корхонаси

директори, Андижон вилояти
Баходирова Валентина Григорьевна – Ўзбекистон Қизил ярим ой жамиятининг Қашми тумани ташкилоти раиси, Қашқадарё вилояти
Джавланова Кимёхан Курбанбаевна – Қўйи Чирчиқ тумани ҳокимлигининг хотин-қизлар кенгаши аъзоси, Тошкент вилояти
Жолиббетова Айтгул Айтметовна – Мўйноқ туманидаги 15-умумий ўрта таълим мактаби директори, Қорақалпоғистон Республикаси
Камбаровна Насиба Ахмадалиевна – Ўзбекистон Миллий телерадиокорпорациясининг фахрий диктори
Мустафаева Заммира Рустамовна – Ғаллаорол туманидаги «Сарбозор қурилиш транс» хусусий корхонаси раҳбари, Жиззах вилояти
Облобердиева Зухро – «Хунарман» уюшмасининг Бухоро вилояти бошқармаси аъзоси, қаштачи-уста
Сабитова Мадия Иркиновна – Кармана туманидаги «Полипропилен куворлар» масъулияти чекланган жамияти директори, Навоий вилояти
Сайдбекова Дахиятпачо Бабаевна – Сўх туманидаги «Сариканда» кишлоқ врачлик пунктининг умумий амалиёт шифокори, Фарғона вилояти
Сувонова Дилбар Набиевна – Термиз шаҳридаги 12-Меҳрибонлик уйи директори, Сурхондарё вилояти
Суцупина Виктория Дмитриевна – «Тошкент кувор заводи» қўшма корхонаси раҳбари, Тошкент шаҳри
Умарова Нигора Телмановна – Ўзбекистон Республикаси Президентининг ҳузуридаги Давлат бошқаруви академиясининг маънавият ва маърифат кафедраси мудири
Умарова Нодира Нигматуллаевна – Ўзбекистон Республикаси Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиғи қошидаги «Ишга марҳамат» мономаркази директори
Усманова Израбу Ариповна – Риштон туманидаги «Израил Израбон» оилавий корхонаси раҳбари, Фарғона вилояти
Холбекова Бегойим Абдурахмоновна – Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университетининг инглиз тили таржима назарияси ва амалиёти кафедраси катта ўқитувчиси

Шаназарова Азиза Абдумаликовна – Америка Қўшма Штатларининг Колумбия университети профессори
Ширинова Мавлюдахон Расуловна – «Сабр» Республика ижтимоий-иқтисодий ривожланиш маркази директори
Эрматова Назокат – Боёв туманидаги «Зиёкор» маҳалла фуқаролар йиғини раиси, Сирдарё вилояти

**«СОДИҚ ХИЗМАТЛАРИ УЧУН»
МЕДАЛИ БИЛАН**
Абдуллаева Умида Хазратовна – Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиғи Ҳуқуқбузарликлар профилактикаси бош бошқармаси бошлиғининг ўринбосари – хотин-қизлар масалалари бўйича бўлим бошлиғи
Бобоқулова Гули Ражабовна – Ўзбекистон Республикаси Давлат божхона қўмитасининг Бухоро вилояти божхона бошқармаси «Олот» чегара божхона пости катта инспектори

«ШУҲРАТ» МЕДАЛИ БИЛАН
Бекназарова Саида Сафибуллаевна – Тошкент ахборот технологиялари университетининг аудиовизуал технологиялар кафедраси профессори
Бовақулова Мавжуда Раҳимбердиевна – Янгийўл шаҳридаги «Вахот style» масъулияти чекланган жамияти раҳбари, Тошкент вилояти
Дададжанова Ирода Абдулазизовна – Ўзбекистон ёшлар иттифоқи Марказий Кенгашининг «Ёш куч» журнали бош муҳаррири
Игамбердиева Паризод Кадиловна – Фарғона давлат университетининг кимё кафедраси катта ўқитувчиси, Фарғона вилояти
Инакова Барнохон Баходировна – Андижон давлат тиббиёт институтининг педиатрия ва неонатология кафедраси мудири, Андижон вилояти
Исломова Гулмира Рахмоновна – «Хунарман» уюшмасининг Нурота тумани бўлими аъзоси, қаштачи-уста, Навоий вилояти
Каримова Навбахор Валижановна – Ўзбекистон Миллий телерадиокорпорациясининг «O'zbekiston 24»

телеканални сиёсий шарҳловчиси
Мамадиёрова Юлдузой Каршиевна – Шаҳрисабз туманидаги «Shakhrisabz tour» масъулияти чекланган жамияти раҳбари, Қашқадарё вилояти
Мамарасулзода Зулхумор Абулкосим қизи – Жиззах вилояти маданият бошқармаси қошидаги «Мақом» ансамбли мақомчиси
Мансурова Муниса Анваровна – Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат институтининг тикув буюмларини конструкциялаш ва технологияси кафедраси мудири
Рахматова Фароғат Шавкатовна – Денов туманидаги «Smart kids» нодавлат мактабгача таълим муассасаси мудири, Сурхондарё вилояти
Турдимуратова Айнура Бахтибаевна – Нукус шаҳридаги «Жайхун университети» масъулияти чекланган жамияти кран машинисти, Қорақалпоғистон Республикаси
Халикова Хамида Азимжоновна – «Бекободцемент» ақциядорлик жамиятининг цех тегиримон машинисти, Тошкент вилояти
Химматова Юлдузой Шахритдиновна – «Навоийазот» ақциядорлик жамиятининг цех аппаратчиси, Навоий вилояти
Хусаинова Нафиса Рустамовна – Самарқанд шаҳридаги «Samarkand-England eco medical» қўшма корхонасининг сифат таъминоти бўлими бошлиғи, Самарқанд вилояти
Хусанова Гавхар Мамаражабовна – Сайхунбод туманидаги «Гулбахор зиё китоб савдо» масъулияти чекланган жамияти раҳбари, Сирдарё вилояти
Шукурова Гулчехра Шойикуловна – Қорақўл туманидаги «Гуллар чехраси» масъулияти чекланган жамияти раҳбари, Бухоро вилояти
Эшчанова Жавҳар Атахановна – Янгибозор туманидаги «Ҳамид Олимжон» маҳалла фуқаролар йиғини раиси, Хоразм вилояти

Ўзбекистон Республикаси
Президенти Ш.МИРЗИЁЕВ

Тошкент шаҳри,
2020 йил 6 март

Ўзбекистон Республикаси Президентининг
ҚАРОРИ

ЗУЛФИЯ НОМИДАГИ ДАВЛАТ МУКОФОТИ БИЛАН ТАҚДИРЛАШ ТЎҒРИСИДА

Мамлакатимизда мўътабар аёл зотини улуғлаш, хотин-қизларнинг жамиятдаги ўрни ва нуфузини ошириш, орзу-интилишларини қўллаб-қувватлаш, ўзининг иқтидори ва ибратли фаолияти билан ёшларга ўрнак бўлиб келаётган, турли соҳа ва тармоқларда қобилият ва имкониятларини рўёбга чиқараётган, ижтимоий ҳаётда фаоллик ва ташаббускорлик кўрсатаётган қизларни муносиб рағбатлантириш мақсадида:

1. Зулфия номидаги Давлат мукофоти комиссиясининг Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳрининг иқтидорли қизларини аъло ҳуққи, ноёб истеъдоди, зукколиги, ташаббускорлиги, ўқшдаги муваффақиятлари ҳамда таълим, фан, адабиёт, санъат, спорт соҳаларида ва жамоатчилик фаолиятида эришган

алоҳида ютуқлари учун Зулфия номидаги Давлат мукофоти билан тақдирлаш тўғрисидаги тақлифлари иловадаги рўйхатга мувофиқ маъқуллансин.

2. Зулфия номидаги Давлат мукофоти билан тақдирланганларга 8 март – Халқаро хотин-қизлар кунини муносабати билан ўтказиладиган байрам тантаналарида совриндорлик дипломлари ва кўрак нишонлари топширилсин.

3. Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиғи Зулфия номидаги Давлат мукофоти совриндорларининг ҳар бирига базавий ҳисоблаш миқдорининг 50 баравари миқдорига пул мукофоти берилишини таъминласин.

4. Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрацияси ҳузуридаги Ахборот ва оммавий коммуникациялар агентлиги, Ўзбекистон Миллий ахборот агент-

лиги, Ўзбекистон Миллий телерадиокорпорацияси ва бошқа оммавий ахборот воситаларига Зулфия номидаги Давлат мукофоти соҳибаларининг ибратли фаолияти, уларнинг ноёб истеъдоди ва эришган ютуқларини кенг ёритиб бориш тавсия этилсин.

5. Мазкур қарорнинг бажарилишини назорат қилиш Ўзбекистон Республикасининг Бош вазири А.Арипов ва Ўзбекистон Республикаси Президентининг маслаҳатчиси Ш.Кудбиев зиммасига юклансин.

Ўзбекистон Республикаси
Президенти Ш.МИРЗИЁЕВ
Тошкент шаҳри,
2020 йил 4 март

Ўзбекистон Республикаси Президентининг
2020 йил 4 мартдаги ПҚ-4626-сон қарорига илова

ЗУЛФИЯ НОМИДАГИ ДАВЛАТ МУКОФОТИ БИЛАН ТАҚДИРЛАНГАНЛАР РЎЙХАТИ

Ибрагимова Назокат Мухтаровна – Қорақалпоқ давлат университетининг 1-босқич магистранти
Нуратдинова Динара Елубай қизи – Нукус давлат педагогика институтининг 2-босқич талабаси
Абдумунинова Нигора Ихтиёровна – Андижон машинасозлик институтининг 4-босқич талабаси
Нўмонова Зулфира Иқболжон қизи – Тошкент давлат ўзбек тили ва адабиёти университетининг 4-босқич талабаси (Андижон вилояти)
Ражабова Нилуфар Комилжоновна – Ўзбекистон Миллий университетининг 2-босқич талабаси (Бухоро вилояти)
Холикова Нозима Нематиллоевна – Бухоро давлат университетининг таянч докторанти
Ибрагимова Вазира Хусан қизи – Ўзбекистон халқаро ислом академиясининг «Маърифат ва ҳикмат» масъулияти чекланган жамияти муҳаррири (Жиззах вилояти)
Илхомова Севара Даврон қизи – Жиззах политехника институтининг

3-босқич талабаси
Норчаева Мадина Норчаевна – Камолитдин Бехзод номидаги Миллий рассомлик ва дизайн институтининг 2-босқич талабаси (Қашқадарё вилояти)
Олимжоновна Бегойим Мансур қизи – Қашқадарё вилояти Шаҳрисабз туманидаги 42-умумий ўрта таълим мактабининг 11-синф ўқувчиси
Омонбоева Мерей Эрали қизи – Навоий давлат педагогика институтининг 4-босқич талабаси
Сапарова Ситора Шайдулло қизи – Навоий вилояти Хатирчи туманидаги 5-умумий ўрта таълим мактабининг 11-синф ўқувчиси
Азимова Дилафрўз Аламхон қизи – Тошкент давлат иқтисодиёт университетининг 4-босқич талабаси (Наманган вилояти)
Тожибоева Олимахон Икромжон қизи – Наманган вилояти Косонсой туманидаги 9-ихтисослаштирилган умумий ўрта таълим мактаб-интернатининг 9-синф ўқувчиси
Мусулмонова Камола Хусниддин

қизи – Самарқанд давлат университетининг 2-босқич магистранти
Усманова Нуруниссо Олимовна – Самарқанд давлат университетининг 1-босқич талабаси
Мухаммадиева Ситора Шухратжон қизи – Сирдарё вилояти Боёв туманидаги 4-умумий ўрта таълим мактабининг 9-синф ўқувчиси
Саматова Шахноза Ортиқбой қизи – Тошкент давлат педагогика университетининг 2-босқич талабаси (Сирдарё вилояти)
Абдуразақова Рухшона Илхомжон қизи – Сурхондарё вилояти Термиз шаҳридаги 4-ихтисослаштирилган умумий ўрта таълим мактаб-интернатининг 8-синф ўқувчиси
Қайимова Сабина Олимовна – Афғонистон фуқароларини ўқитиш таълим марказининг тўғрак раҳбари (Сурхондарё вилояти)
Болтаева Моҳира Матёқуб қизи – Тошкент педиатрия тиббиёт институтининг 1-босқич талабаси (Тошкент вилояти)
Жалолова Моҳинур Зибўддин қизи

– П.Беньков номидаги Республика ихтисослаштирилган рассомлик мактабининг 11-синф ўқувчиси (Тошкент вилояти)
Ҳабибуллаева Нозима Хайрулло қизи – Тошкент давлат ўзбек тили ва адабиёти университетининг 1-босқич магистранти (Фарғона вилояти)
Ҳомидова Насиба Юнусжон қизи – Тошкент ахборот технологиялари университетининг Фарғона филиали 1-босқич магистранти
Алимова Махлиё Махмуд қизи – Тошкент тиббиёт академияси Урганч филиалининг 6-босқич талабаси (Хоразм вилояти)
Шарипбаева Назокат Куролтой қизи – Қорақалпоқ давлат университетининг 3-босқич талабаси (Хоразм вилояти)
Дзвинская Юлия Станиславовна – 2-Республика тиббиёт коллежининг 3-босқич ўқувчиси (Тошкент шаҳри)
Тоғаймуродова Шахноза Шухрат қизи – Тошкент шаҳри Сергели туманидаги 300-ихтисослаштирилган умумий ўрта таълим мактабининг 11-синф ўқувчиси

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ «ХАЛҚАРО ХОТИН–ҚИЗЛАР БАЙРАМИ МУНОСАБАТИ БИЛАН ОЗОДЛИҚДАН МАҲРУМ ЭТИШ ЖАЗОСИНИ ЎТАЁТГАН БИР ГУРУҲ МАҲКУМА АЁЛЛАРНИ АФВ ЭТИШ ТЎҒРИСИДА»ГИ ФАРМОНИГА Ш А Р Ҳ

Халқаро хотин-қизлар байрами муносабати билан Ўзбекистон Республикаси Президенти томонидан жазони ижро этиш муассасаларида жазо муддатини ўтаётган айрим маҳкума аёлларни афв этиш юзасидан билдирилган жазо муассасаларида Президент ҳузуридаги Афв этиш масалалари бўйича комиссия, бошқа мутасадди идоралар вакилларида иборат ишчи гуруҳ ташкил этилиб, бевосита жойларга чиққан ҳолда маҳкума аёлларнинг шахсини ўрганиш ва улар билан яққа тартибда суҳбатлар ўтказилиши таъминланиди.

Ўтказилган тадбир якуни бўйича Комиссиянинг адашиб, билиб-билмай жиноят содир этган, ҳозирги вақтда қилмишига чин кўнгилдан пушаймон бўлган ва тузалиш йўлига қатъий ўтган бир гуруҳ маҳкума аёлларни афв этиш ҳақидаги тақлифи Давлатимиз Раҳбари томонидан маъқулланиб, «Халқаро хотин-қизлар байрами муносабати билан озодликдан маҳрум этиш жазосини ўтаётган бир гуруҳ маҳкума аёлларни афв этиш тўғрисида»ги Фармон имзоланди.

Фармонга мувофиқ жазо муддатини ўтаётган 83 нафар аёллар афв этилди.

Афв этилган аёлларнинг 12 нафари жазодан тўлиқ озод қилинади, 29 нафари жазони ўташдан муддатидан илгари шартли озод қилинади, 17 нафарига тайинланган жазо енгилроқ жазо билан алмаштирилади, бир сўз билан айтганда, 58 нафар аёл жазони ижро этиш муассасаларидан озод қилинмоқда. Шунингдек, 25 нафар маҳкума аёлга тайинланган озодликдан маҳрум этиш жазосининг муддатлари қисқартирилади.

Афв этилганларнинг 7 нафарини чет эл фуқаролари ташкил этади.

Бу воқеа юртимизда халқимизга хос аёлни эъзозлаш, аёлга эҳтиром кўрсатиш, бағрикенглик, меҳр-шафқат, инсонпарварлик ва кечиримли бўлиш каби эзгу фазилатларнинг намоён бўлганлигининг амалий ифодасидир.

Фармон ижроси юзасидан афв этилган аёлларни оиласи ва яқинлари бағрига қайтариш, ижтимоий ҳаётга мослашиб, фойдали меҳнат билан шуғулланишлари, соғлом турмуш тарзини йўлга қўйиб, жамиятда муносиб ўрин топишлари учун уларга қўмак бериш юзасидан масъул вазирлик ва идораларга тегишли топшириқлар берилди.

Ў.А.

ЮРТ ТАРАҚҚИЁТИ ЙЎЛИДА БИРЛАШИШ ИМКОНИЯТИ

Эртага Ўзбекистон Республикасининг «Касаба уюшмалари тўғрисида»ги қонуни кучга киради

«1

УМУМХАЛҚ МУҲОКАМАСИДА

Қонун лойиҳаси муҳокамасига кенг жамоатчилик жалб қилинди, жараёнда кўплаб таклифлар ўртага ташланди. Бу уч йўналишни ўз ичига олди. Биринчи йўналиш – интернет тармоғи орқали ўтган йилнинг июль-август ойларида ўтказилиб, лойиҳа матни Қонунчилик палатасининг «parlament.gov.uz» веб-сайтига joyлаштирилди. Натижада, юртдошларимизнинг 300 тага яқин таклифи электрон тарзда қабул қилинди. Иккинчи йўналиш – Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси муассислигидаги «Ishonch» ва «Ishonch-Doverie» газеталарида қонун лойиҳаси матни чоп этилиб, касаба уюшмалари фаоллари иштирокида республикамизнинг барча ҳудудларида 30 дан ортиқ жамоатчилик муҳокамалари ўтказилди. Уларда 500 дан зиёд таклиф билдирилди. Биргина «Ishonch» газетасида юртдошларимизнинг 100 дан ортиқ таклифлари эълон қилинди. Учинчи йўналиш – соҳа экспертлари, мутахассислар, олимлар ва илмий тадқиқотчилар иштирокида 10 га яқин тадбирлар ташкил қилинди. Лойиҳа иккинчи ўқишга тайёрлаш жараёнида ишчи гуруҳ йиғилишлари, парламент кўйи палатасидаги кўмиталар ҳамда сиёсий партиялар фракциялари йиғилишларида кенг муҳокама этилди. Шунинг алоҳида таъкидлаш ўринлики, бугун жамият анча уйғонган, одамлар бефарқ эмас. Бунинг мазкур лойиҳа сабаб жойларда ўтказилган муҳокамаларда Олий Мажлис ҳамда маҳаллий Кенгашлар депутатларининг «қайноқ» фаолияти ҳам кўрсатиб турди. Қонун қабул қилинишида яна бир муҳим жиҳат шу бўлдики, бунга тўхталмасликнинг илоҳий йўқ, бу қонуннинг тили билан боғлиқ масала. Бугунгача қабул қилинган кўплаб қонунларимиз «тили»ни тушуниб олиш жуда мураккаб эди. Чунки кўпчилик ҳолларда у бошқа тилдан шундоқ ўғрилиб, қонунчилигимизга мослаштирилган, энг қизиги, қабул қилаётганларнинг ўзлари ҳам ўша қонун матнини аниқ-тиниқ шарҳлаб беролмасди...

Шу боис, мазкур қонун лойиҳасини ишлашда масаланинг ана шу жиҳатига алоҳида эътибор қаратилди. Зотан, қонун халққа хизмат қилиши, ундан фойдаланадиган одамлар эса уни тушунишлари керак. Қонуннинг тили норматив-ҳуқуқий атамалар комиссияси томонидан ўзбек адабий тили қоидалари ва белгиланган талаблар асосида қайта-қайта кўриб чиқилди.

Ана шундай кенг қўламда ўтказилган муҳокамалар чоғида билдирилган таклиф-мулоҳазалар синчиқлаб ўрганилиб, қонун лойиҳасига 150 тадан ортиқ ўзгаришлар ва тузатишлар киритилди. Матндаги 30 дан зиёд ўзини оқламайдиган нормалар чиқариб ташланди.

Шунинг алоҳида таъкидлаш керакки, муҳокамалар жараёнида нафақат мутахассислар, касаба уюшма фаоллари, балки оддий аъзолар ҳам фаол иштирок этишди.

ҚОНУН КУЧГА КИРГАЧ...

Бугунги кунда касаба уюшмалари ўз сафига қарийб беш миллион нафар аъзони бирлаштирган. Бу – жуда катта куч, бу – катта армия. Унинг қонуний ваколат ва имкониятларидан фўқароларимиз қай даражада хабардор? Очигини айтиш керак, ҳали-ҳануз жамиятда касаба уюшмасига дам олиш масалаларига йўлланма тарқатадиган, байрам тадбирларини ўтказадиган ташкилот сифатида қараб мавжуд. Ҳолбуки, касаба уюшмаларининг ишчи-ҳодимлар ҳақ-ҳуқуқларини ҳимоя қилиш, жамоа шартномасида назарда тутилган бандларнинг ижро этилишини таъминлаш, иш жойларида меҳнат муҳофазаси талабларига риоя этилишини назорат қилишдаги ўрни ва аҳамияти жуда катта. Афсуски, бугунгача бизда ушбу сектор фўқат кўргазма учун бор эди, ҳолос. Давлат унинг ҳуқуқларини нормасий равишда чеклаган, овозини ўчириб қўйган эди. Чунки, кўпчилик ҳолларда ушбу тизимнинг ишчи-ҳодимлар манфаати юзасидан «қозилик» қилиши меҳнат сафарбарлигини сўндиради, одамларнинг ўз ҳақ-ҳуқуқига бўлган қарашларини ўзгартириш юборади, деб қараларди. Негаки, тизим эски тотоб бoshқарувга жуда яқин эди. Шунинг учун касаба уюшмаси одамлар орасида фўқат санаторийга йўлланма, нари борса, таътилга чиқаётганда арзimas чойчақла ушладиган бир хайрия ташкилоти мақомида ушлаб қолган ва бу мутлақо табиий эди. Аслида, касаба уюшмаси, касабақўм иш берувчидан қонунчиликка амал қилишни талаб қилса, корхона ва ташкилотлардаги муҳит ҳар тарафлама соғломлашган бўлар эди. Бизда эса бунинг акси бўлиб келди. Бу ва қараш жамиятда чуқур илдиз отди. Бугун кўпчилик иш берувчилар жамоат ташкилотига аъзolikдан қочади. Негачи, уларга сўрайдиган, талаб қиладиган бош оғриғи керак эмас. Бунинг оқибатида эса оддий ишчи-хизматчининг ҳуқуқлари поймол этилаверди...

Аслини олганда, касаба уюшмасига аъзolik ихтиёрий. Бунинг ҳам ижобий, ҳам салбий томонлари бор. Салбий томони шундаки, қонунчиликдаги бу эркинлик, яъни, ихтиёрийлик кўпчилик иш берувчиларга қўлай «имконият» яратди. Улар ўз ишчилари олдидаги баъзи

масъулиятдан шу йўл билан қочмоқчи бўлишди. Аъзolik эса улар зиммасига қонунга асосан қўйилган вазифаларни юклайди. Масалан, иш берувчининг касаба уюшмасига алоқасизлиги қўйилган «имконият»ларга йўл бериши мумкин:

– иш ўйити-қизларни синов муддати билан ишга олиб, сўнг уларни синовдан ўтмадин, деб қўруқ қайтариш;

– ишчи-ҳодимларга муносиб меҳнат шaroити яратмасдан, меҳнат муҳофазаси талабларига риоя этмасдан ҳодимларни ишлатиш;

– белгиланган иш вақтидан (кунига саккиз соат) кўпроқ вақт ишлатиш, ёки келинларга туғруқ таътили берилмади, ҳомиладор бўлганлар ишдан бўшайди, деб шарт қўйиш, хаста бўлганларга касаллик вақти билан эмас, ўз хисобидан таътилга чиқасан, деб қонуний талаб қўйиш;

– турли баҳоналар билан маош, тоvon пулини ўз вақтида тўламай юриш ва ҳоказолар...

Мантқиқ шундаки, агар корхона ва ташкилотларда касаба уюшма кўмитаси ташкил этилса, юқоридаги каби саволларга ўрин қолмайди, иш берувчиларнинг қонуний талаб ва ҳаракатларига чек қўйилади. Ва, албатта, ҳодимларнинг меҳнат муҳофазаси ҳамда ижтимоий ҳимояси кучаяди.

Тасаввур қилинг: биргина пойтахтимизда қанчадан-қанча овақатланиш шохобчалари, ишлаб чиқариш цехлари, қурилиш ташкилотлари бор. Аммо ҳеч ким ўша жойларда ишлаётган аёлларни, йиғит-қизларни тўлиқ меҳнат қонунчилиги асосида ишляпти, деб айта олмайдик! Чунки жуда кўп жойларда иш берувчилар меҳнат шартномасига, меҳнат дафтарчасини юртишга амал қилмайдик. Улар имкон қадар рўйхатда йўқ ишчилар сонини ошириш, уларга энг кам ойлик иш ҳақидан ҳам камроқ ҳақ тўлаш пайида бўлишди. Бу – аччиқ гап, бироқ ҳақиқат.

Сир эмас, қурилиш ташкилотлари, умумий овақатланиш шохобчаларида ишлаётганлар учун кўп ҳолларда зарур шарт-шaroит яратилмаган, меҳнат муҳофазасига амал қилинмайдик.

Афсуски, уларнинг аксариятида на касаба уюшмалари тузилган, на расман ойлик тўланади. Махсус кийим-бошлар билан таъминлаш ҳаминқадар даражада. Кўпчилик юртдошларимизнинг ҳуқуқий саводхонлиги жуда паст. Уларнинг кўпчилиги нафақат ўзи ишлаётган жойда касаба уюшмаси бор-йўқлиги, балки ҳуқуқларини ҳимоялайдиган шундай ташкилот борлигини билешмайдик. Бу, албатта, жиддий ўйлаб кўриладиган масала...

Бироқ, шунга қарамай, жамият тўлиқ ҳуқуқий соҳада ортда, деб бўлмайди. Бунинг Касаба уюшмалари Федерациясига ва унинг ҳудудий бирлашмаларига ҳар ойда юзлаб ариза ҳамда мурожаатлар келиб тушаётганидан ҳам билса бўлади. Уларнинг аксарияти ишдан ноҳақ бўшатилиш (айниқса, ҳомиладор аёлларнинг бўшатилиши), маош ва тоvon пулини ўз вақтида ололмастик тўғрисида. Ушбу мурожаатларни ўрганиш, ариза эгаларига ҳуқуқий ҳамда амалий ёрдам бериш жараёнида шу нарса маълум бўляптики, иш берувчи ё меҳнат қонунчилигини билмайдик ёки билса-да, унга амал қилмайдик. Бундай маҳалда, албатта, ишчининг ҳуқуқлари қонуний тикланиши ва талаби қондрилишига эришилаётир. Аммо, афсуски, ўз ҳақ-ҳуқуқини билмасдан юрганлар сафи кам эмас.

Шу ўринда яна бир мулоҳаза: соғлиқ учун хавфли, ўта хавфли, зарарли бўлган ва оғир меҳнат шaroитида ишлаётганлар ҳам бор. Аслида, уларга белгиланган тартибда қўшимча имтиёз берилиб, ҳақ тўланиши керак. Лекин, афсуски, зарарли шaroитда сўт-қатик, махсус кийим-бош, гигиена воситалари ва, албатта, қўшимча имтиёзларини олмай ишлаб юрганлар ҳам бор. Агарда ўша корхонада касаба уюшма кўмитаси мавжуд бўлиб, касабақўм янги қонун асосида фаолият юритса ва иш берувчидан муаммолар ечимини талаб қилса, масала деярли ҳал этилар эди...

Конституциянинг 38-моддасида «Ёлланб ишлаётган барча фўқаролар дам олиш ҳуқуқига эгадирларин. Иш вақти ва қон тўланадиган меҳнат таъдилнинг муддати ҳақ билан белгиланган, дейилган. Бу ўша, юқорида айтилган, ҳеч бир ҳужжатсиз, «яширин» меҳнат бригадаларига тегишли, аслида. Таъкидлаш жоизки, янги қонун Конституциямиз меъёриларига мос равишда ишлаб чиқилди. Эндиликда ҳодимларнинг ижтимоий-иқтисодий ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилишда, амалга ошириладиган давлат дастурлари, қонунлар, меъёрий ҳужжатларни ишлаб чиқишда иштирок этиш, уларнинг халқимиз манфаатига хизмат қиладиган тарзда ишлаб чиқишда қатнашишда кенг имкониятлар яратилди.

Масалан, аввалги Қонуннинг 7-моддасида «Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси меҳнатга ва бошқа ижтимоий-иқтисодий масалаларга доир норматив-ҳуқуқий ҳужжатларни ишлаб чиқишда иштирок этиш ҳуқуқига эга» дейилган бўлса-да, бундай ваколат кўйи бўғинларда йўқ эди. Бундан ташқари, амалдаги қонунда ҳужжатларни қабул қилишдан аввал Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси хабардор қилинади, дейилган эди. Аслида, бу норма ҳеч қандай ҳуқуқий оқибат келтириб чиқармасди, у декларатив характерда эди.

Янги қонуннинг 28-моддасига кўра, бундан бўён ҳодимларнинг ижтимоий-иқтисодий ҳуқуқ ва манфаатларига даҳлдор бўлган норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар ҳамда техник жиҳатдан тартибга солиш соҳасидаги норматив ҳужжатлар лойиҳалари мажбурий тартибда тегишли касаба уюшмаси ёки касаба уюшмалари бирлашмаси билан келишиб олиниши шарт. Аҳамият беринг, бундан бўён ... ҳужжатлар мажбурий тартибда келишиб олиниши шарт!

АНИҚ МАҚСАДЛАР САРИ

Касаба уюшмалари ҳақида сўз борганда, энг аввало, кўз ўнгимизда тизим пойдевори ҳисобланмиш бошланғич ташкилотлар гавданади. Бироқ эски қонунда уларни ташкил қилиш чекланган эди. Янги қонунга кўра, уларнинг фаолияти, ҳақ-ҳуқуқи ва мажбуриятлари аниқ-тиниқ белгилаб берилди.

Маълумки, ҳар қандай қонунни янгилаш эҳтиёжи маълум бир зарурат туфайли юзга келади. Биз ҳам янги қонунни яратишда бир қанча мақсадларни кўзлагандик. Хусусан, касаба уюшмалари бирлашмиш ҳуқуқи ва имкониятини кенгайтириш шу истакларимиздан бири эди. Тўғри, бу имконият эски қонунда «ҳодимлар касаба уюшмасига бирлашмиш ҳуқуқига эга» дея номигагина акс этган эди. Аммо унинг ишлаш механизми чўтқоқ эди. Янги қонунда эса бу нормалар конституциявий ҳуқуқ даражасида кенгайтирилиб, бу янги қонуннинг халқро ҳуқуқ тамойилларига тўлиқ мос келиши билан янада аҳамиятлидир. Хусусан, Инсон ҳуқуқлари умумжаҳон декларациясида ҳар ким касаба уюшмасига бирлашмиш мумкин, дейилган. Ана шундан келиб чиққан ҳолда, эндиликда нафақат фўқароларимиз, балки фўқаролиги бўлмаган шахслар, хорижий фўқаролар ҳам касаба уюшмаларига бирлашмиш мумкин бўлади. Бундан ташқари, аввалги қонунда касаба уюшмаси корхонада тузилади, дейилган бўлса, ҳозирда уни хоҳлаган жойда, меҳнат турининг хоҳлаган шакли мавжуд бўлган жойда тузиш мумкин. Яшириннинг ҳолати йўқ, бизда норасмий банд аҳоли – расмий иш жойига эга бўлмаган, халқ тилида айтганда, ёлланма ишчи (мардикор)лар синди мавжуд. Эндиликда аҳолининг бундай қатламига ҳам касаба уюшмасига бирлашмиш ҳуқуқи берилди. Бу ўринда ташаббускорлар чиқиб, туман, шаҳар ва вилоят миқёсида касаба уюшмасига бирлашмиш мумкин.

Аваллиги қонуннинг 2-моддасида «Ҳодимлар барча корхоналар, муассасалар ва ташкилотларда, яъни тартибдаги тадбиркорлик ва ўзга меҳнат фаолиятини амалга ошираётган бошқа иш жойларида қандай ҳам нафар ҳодимнинг ташаббуси билан касаба уюшмаларини тузишга ҳақли», деб белгилаб қўйилган.

Бу бир корхона ёки ўқув муассасасида ишлаётган, таълим олаётган шахслар бирлашиб, касаба уюшмаси тузиши мумкинлигини аниқлаган ҳолда, бир неча корхоналарда, аниқроғи, бир неча иш берувчиларда ишлаётган шахсларга ўзаро бирлашиб, касаба уюшмаси тузиш ҳуқуқини бермас эди.

Янги қонуннинг 19-моддасида «Касаба уюшмалари бир ёки бир неча ташкилот ҳодимларининг ташаббусига кўра ташкил этилади», деб белгилаб қўйилди.

Бу билан Халқро меҳнат ташкилотининг «Бирлашмиш эркинлиги ва бирлашмиш ҳуқуқини ҳимоя қилиш тўғрисида»ги 87-Конвенциясининг нормаси имплементация қилиниб, нафақат битта ташкилотда ишлаётганлар, балки бир неча ташкилотда ишлаётган ҳодимларга ҳам ўзаро бирлашиб, касаба уюшмасини тузиш имкони берилди.

Бугунги кунда иш берувчиларнинг турлари ўзгариш. Хусусий тадбиркорлар кўпайди. Ҳатто 18 яшар фўқаро ҳам иш берувчи мақомида бўлиши мумкин. Шундай экан, янги қонунга асосан 15 ёшга тўлган фўқаро, ҳаттоки, уй хизматчилари ҳам касаба уюшмасига бирлашмиш мумкин. Ва бу қонундаги яна бир энг муҳим янгиликлардан биридир.

МУНОСАБАТНИ

ЎЗГАРТИРАДИГАН ТАМОЙИЛ

«Жамоатчилик назорати тўғрисида»ги Қонунда Қонун ҳужжатларида касаба уюшмалари томонидан жамоатчилик назоратини амалга оширишнинг ўзига хос хусусиятлари белгиланиши мумкин деб қайд этилган бўлса-да, бироқ бу қонун ёки меъёрий-ҳуқуқий ҳужжат билан тартибга солинмаган эди. Эндиликда қонунда касаба уюшмалари томонидан жамоатчилик назоратини ташкил қилишнинг ўзига хос хусусиятлари, кафолатлари, қўшимча имтиёзлари, умуман айтганда, унинг ҳуқуқий мақоми аниқ белгилаб берилди.

Эски қонунда ижтимоий шериклиқни тартибга солиш, уни энг қўйи бўғинларда ҳам янги босқичларга кўтариш масаласида қийинчиликлар мавжуд эди. Яъни, бу жараёни қўйи поғонага етказишда анча мураккабликлар бошдан кечирилди. Янги қонун ижтимоий шериклик тамойиллари, унинг механизмлари, хусусиятлари ва ҳуқуқий мақоми аниқ белгилаб қўйилгани билан ҳам аҳамиятлидир.

Янги қонунда ана бир муҳим жиҳат ўз аксини топти. Бу – бошланғич касаба уюшмаларининг бахтсиз ҳодисаларни махсус текшириш комиссияларидаги иштироки билан боғлиқ бўлиб, илгари

бу ваколат ҳудудлар ва тармоқлар бўйича кенгайтирилмаган эди. Эндиликда меҳнат жамоалари ўз вакилий органларини шакллантириб, аъзоларини мазкур комиссия таркибига киритиш имконига эга бўлди.

Шунинг алоҳида қайд этиш лозимки, касаба уюшмалари бирлашмаларининг меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатларини ишлаб чиқишдаги ваколатларини кучайтирилиши ҳам муҳим янгиликдир. Чунки илгари фақат касаба уюшмалари Федерациясининг шундай ваколатга эга эди. Эндиликда барча касаба уюшмалари бирлашмалари меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатларини ишлаб чиқишда иштирок этиши мумкин.

Қонундаги яна бир муҳим янгилик шуки, илгари касаба уюшмалари тизимида мавжуд бўлган, аммо турли сабаблар билан йўқотилган касаба уюшмалари инспекцияси эндиликда тикланипти. Бунинг бугунги давр, ўзгаришлар тақозо этмоқда. Очиги, илгари меҳнат муҳофазаси бўйича иш берувчи номига тақдимномалар киритилар, таклиф ва мулоҳазалар билдирилар, лекин уларга муносабат ва эътиборни тўлиқ ижобий деб бўлмасди. Энди бу каби бепасандликка, нотўғри муносабатларга қонун йўли билан чек қўйилган бўлди.

Инспекциялар ишчи-ҳодимларнинг меҳнат ҳуқуқини ҳимоя қилишда энг асосий омиллардан бири ҳисобланади. Қонунда касаба уюшмалари инспекциясининг ваколатлари, ҳақ-ҳуқуқлари ва имкониятлари аниқ белгилаб қўйилди. Эътиборлики, инспекторлар ҳар қандай ишхонада (у ерда касаба уюшма кўмитаси ташкил этилганми ёки йўқ, бундан қатъи назар) ҳодимларнинг меҳнат ҳуқуқларига қай тарзда риоя қилинаётганини ўрганиш ҳуқуқига эга.

Шу ўринда илгари муаммо бўлган яна бир жиҳатни тилга олиб ўтиш зарур. Олдинлари касаба уюшма ташкилотлари вакиллари давлат идораларининг очик мажлисларида, йиғинларида тўғридан-тўғри иштирок этиш ҳуқуқига эга эмас эди. Дейлик, масалан, бирорта ҳодимнинг манфаати кўзланиб, даъво аризаси қўриладиган суд мажлисида қатнашиш учун рухсатнома, ишончнома олиниши керак эди. Энди янги қонун бўйича бундай тўсиқлар бундан йўқ қолмади.

Халқро меҳнат ташкилотининг талабларидан келиб чиқиб яратилган қонунда касаба уюшмаларини тузиш ва рўйхатдан ўтказиш таомиллари ҳам соддалаштирилди. Хусусан, унга кўра, фақат юридик шахс мақомига эга бўлган касаба уюшмаси давлат рўйхатидан ўтади. Агар бирорта ташкилотда ҳодимлар бирлашиб, бошланғич касаба уюшма ташкилотини тузса-ю, лекин юридик шахс сифатида рўйхатдан ўтиш ниятида бўлмаса, бунга ҳам имконият бор. Бундай ҳолларда касаба уюшмасининг ўзи рўйхатга олади.

Халқро меҳнат ташкилотининг 98-сонли Конвенциясида касаба уюшмаларининг мустақиллигини таъминлаш мақсадида иш берувчилар касаба уюшмаси таъсисчи ва сайлаб қўйилган орган аъзоси бўла олмастлиги қатъий белгилаб қўйилган.

Янги қонунда ҳам ушбу жиҳатлар эътиборга олинган. Яъни, қонун касаба уюшмаларининг мустақиллигини таъминлашга хизмат қилади.

Шунинг қайд этиш жоизки, илгари касаба уюшмаси органига иш берувчилар ҳам, раҳбарлар ҳам киритилиб, улар уюшмани хоҳлаганича бошқаришга уринарди. Эски қонунда бунга имкон бор эди. Бу эса ўз-ўзидан касаба уюшма фаолиятига иш берувчининг манфаатидан келиб чиқиб, таъсир ўтказиш имкониятини берар эди. Бундан бўён иш берувчилар, уларнинг вакиллари касаба уюшмасининг раҳбар органига сайланиши ҳамда касаба уюшмасини ташкил этишда ташаббускор бўлиши мумкин эмас. Мана шу янги норманинг киритилиши касаба уюшмаларининг янада мустақил бўлишини таъминлаб, иш берувчининг мажбуриятини ҳам кучайтирди.

Ҳаётий тажрибадан келиб чиққан ҳолда, айтиш мумкинки, баъзи ҳолларда ишга қираётган ҳодимга иш берувчи касаба уюшмасига аъзо бўлмаслик ёки аъзolikдан чиқиш шартини қўяр эди. Бу ҳодимнинг қонуний ҳақ-ҳуқуқларини чеклаш билан баробар эди. Янги қонунга кўра, энди бундай ҳолларга буткул барҳам берилди.

Умуман олганда, 9 та боб, 56 та моддадан ташкил топан янги қонун эскисига нисбатан бир қатор янги, аниқ, тўғридан-тўғри амал қиладиган нормаларни ўз ичига олгани билан ажралай туради. Қолаверса, аввалги қонунда касаба уюшмалари фаолиятида қўриладиган асосий атамаларнинг мавжуд эмаслиги муайян тушунмовчиликларга, баъзан эса турли мунозараларга сабаб бўларди. Янги қонуннинг 3-моддасида эса бундай ҳолатларга барҳам берувчи норма ўз аксини топти.

Таъкидлаш жоизки, янги қонун қатор янгиликларни ўзидан ақс эттирган билан аҳамиятлидир. Хусусан, касаба уюшмаларини ташкил этиш, қайта ташкил қилиш ва уларнинг фаолиятини туғатиш, давлат рўйхатидан ўтказиш тартиби, устав ва рамзаларга қўйилган талаблар меъёрий ҳужжатлар билан тартибга солиб келинган бўлса, эндиликда мазкур тартиб-таомиллар қонун ҳужжати асосида амалга оширилади.

Бундан ташқари, янги қонун билан касаба уюшмаларининг ҳодимларни ижтимоий ҳимоя қилиш, бандликка қўмақлашиш, меҳнат низо-ларини кўриб чиқиш, жамоатчилик назоратини амалга ошириш, ҳодимлар манфаатларини ҳимоя қилиш, уларнинг ижтимоий-иқтисодий ҳуқуқларини таъминлаш масалаларини ҳал этишда қатнашиш, меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатлар лойиҳаларини ишлаб чиқишда иштирок этиш бўйича ҳуқуқлари кенгайтирилди.

Хулоса ўрнида айтиш мумкинки, Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси, ҳудудий бирлашмалар ва тармоқ ташкилотлари томонидан янги қонунни ҳаётга татбиқ этиш юзасидан кенг қамровли ишлар амалга оширилмоқда. Жойларда қонун моҳиятини тушунириш, тарғибот қилиш бўйича тизимли ишлар бажарилмоқда. Албатта, бу борадаги сазй-ҳаракатлар тез орада ўз самарасини беради.

«Касаба уюшмалари тўғрисида»ги қонун фаолиятимизни ҳуқуқий жиҳатдан янги босқичга олиб чиқишда, унинг ваколатлари ва имкониятларини кенгайтиришда ҳамда ҳодимлар манфаатларини тўлақонли ҳимоялашда ҳуқуқий асос бўлиб хизмат қилади.

Бизнинг ўзимизда энг муҳим ва масъулиятли вазифалардан бири – қонуннинг тўлиқ ишла-шини таъминлаш ва унинг ижросини талаб қилишдан иборат бўлиб қолади.

Тошкент
шаҳри

Аёллари қадр топган юрт

Таълим, фан ва маданият ходимлари касаба уюшмаси Республика кенгаши Ўзбек Миллий академик драма театрида Халқаро хотин-қизлар байрами муносабати билан тадбир ташкил қилди.

Илм-фан, таълим тизимида самарали меҳнат қилаётган педагоглар, фохрийлар, техник ходимлар,

шу жумладан, фаррошлар, иш юритувчилар ва ижтимоий ҳимояга муҳтож бўлган хотин-қизлар иштирок этди.

Илмом ХАСАНОВ оlingan сурат.

Тадбирда Таълим, фан ва маданият ходимлари касаба уюшмаси Республика кенгаши раиси Равшан Бедиллов тизимда олиб борилаётган ислохотлар, бунда тармоқ касаба уюшмаси ташкилотларининг роли, ютуқлар ва камчиликлар ҳақида батафсил тўхталиб ўтди. Соҳада фаолият кўрсатаётган хотин-қизлар учун муносиб меҳнат шароитлари яратиш, уларнинг меҳнат ҳуқуқлари бузилишининг олдини олиш, хавфсизлигини таъминлаш, ижтимоий-иқтисодий жиҳатдан қўллаб-қувватлаш ва бу борада иш берувчилар билан ижтимоий музокараларга киришиш ҳамда ҳуқуқий саводхонликни ошириш бўйича янада кўпроқ тарғибот-ташвиқот ишлари олиб бориш зарурлигига ургу берди.

Фидойи хотин-қизларга Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси ҳамда Таълим, фан ва маданият ходимлари касаба уюшмаси Республика кенгашининг қимматбаҳо совғалари ва ташаккурномалари топширилди.

Тадбир сўнгида «Иймон» спектакли намойиш этилди.

Ўз мухбиримиз

Тадбир

Тошкент
вилояти

Нурафшон шаҳридаги «Ором» тантаналар уйида ўтказилган «Аёллари қадр топган диёр» деб номланган маданий-маърифий тадбирда турли соҳаларда, хусусан, таълим, фан, маданият ва соғлиқни сақлаш тизимида самарали фаолият юритаётган ҳамда оилалар мустақамлигини таъминлашга ўз ҳиссасини қўшаётган 100 нафар фаол хотин-қизлар иштирок этди.

Эъзозга лойиқ хилқат

Қайд этилганидек, мамлакатимизда хотин-қизларнинг ижтимоий-сиёсий фаоллигини ошириш, саломатлигини муҳофаза қилиш, интилиш ва ташаббусларини қўллаб-қувватлаш, уларга муносиб меҳнат ва яшаш шароитларини яратишга алоҳида эътибор қаратилмоқда. Тошкент вилояти касаба уюшма ташкилотлари бирлашмаси ҳам вилоятдаги хотин-қизлар манфаатларини муҳофаза қилиш, уларнинг оила ва умуман жамиятдаги мавқеини

мустақамлаш мақсадида қатор чора-тадбирларни амалга оширмоқда.

Тадбирда намунали фаолияти билан барчага ўрнак бўлган аёллар қимматбаҳо совғалар билан тақдирланди.

Шаҳноза ОДИЛХОНОВА,
Тошкент вилояти касаба уюшма ташкилотлари бирлашмаси кенгаши
Маданий-маърифий ва спорт ишлари бўлими mudiri

«Мўътабар»лик мақоми муборак!

Маҳалла ва оилани қўллаб-қувватлаш вазирлигида «Мўътабар аёл» кўкрак нишонини топширишга бағишланган тадбир бўлиб ўтди.

Президентимизнинг 2018 йил 2 февралдаги «Хотин-қизларни қўллаб-қувватлаш ва оила институтини мустақамлаш соҳасидаги фаолиятни тубдан такомиллаштириш чора-тадбирлари, тўғрисида»ги фармонида мувофиқ «Мўътабар аёл» кўкрак нишонини таъсис этилган.

Унга мувофиқ, ўтган йили Халқаро хотин-қизлар кунини арафасида халқ эътирофи сазовор бўлган, меҳнат фаолиятида кўплаб ютуқларга эришган, оиласи билан намуна бўлаётган 290 нафар хотин-қиз тақдирланган эди.

яхшиликни тараннум этган сурхондарёлик ёзувчи Жамила Эргашева ҳамда Наманган вилоятида хотин-қизлар билан ишлаш тизимида ва тиббиёт соҳасида сидқидилдан хизмат қилган Манзура Азизоваларнинг меҳнатлари ва шахсий намунаси инобатга олинди. Эътиборли нишон марҳуманинг ақинларига топширилди.

Тадбирда сўзга чиққанлар мамлакатимизда аёл зотини улуглаш борасида кўрсатиётган эътибор учун миннатдорлик билдирдилар.

Санъат усталари ва ижрочи ёшлар иштирокидаги концерт тадбирга янада файз бағишлади.

Комила БОЙМУРОДОВА,
«ISHONCH»

Қашқадарё
вилояти

Танлов

Давлат муассасалари ва жамоат хизмати ходимлари касаба уюшмаси Қашқадарё вилояти тизимидаги Жануби-ғарбий махсус ҳарбий округи ҳарбий хизматчиларининг турмуш ўртоқлари ўртасида «Бали, аёллар» танлови ўтказилди.7

Бири-биридан зукко

Дарҳақиқат, ҳарбийлар ўз хизмат вазифасини аъло даражада бажаришида биладиги муҳитнинг соғломлиги, хонадон бекасининг маданияти, пазандалик маҳорати, билими ва ҳаётий тажрибаси муҳим аҳамият касб этади.

Шу боисдан «Бали, аёллар» танлови шартларида ана шу жиҳатларга алоҳида эътибор қаратилди. «Алла айтиш», «Тадбиркор аёл», «Бахр-у байт» йўналишлари бўйича

беллашувларда округ ҳарбий хизматчиларининг турмуш ўртоқлари Шаҳодат Тўхмиразева биринчи, Нодира Аҳмедова иккинчи, Мафтуна Раимова учинчи ўринга сазовор бўлди. Ғолибларга Давлат муассасалари ва жамоат хизмати ходимлари касаба уюшмаси Қарши шаҳар кенгашининг эсдалик совғалари тақдим этилди.

Акмал АБДИЕВ,
«ISHONCH»

Касаба уюшма фидойилари

Инсонга умр бир марта берилади. Уни қандай ўтказиш ҳар кимнинг ўзига боғлиқ. Шундайлар борки, юрган йўлида ўзгаларга саодат улашади, таниш-у нотанишга яхшилик қилади. Мушоҳада билан иш юритиб, яхши инсонларни ўзига йўлдош билади, боғ яратади, адашганни тўғри йўлга солади, билганларини кўп билан бўлишади. Ўзи каби фикрлайдиган шогирдлар етиштиради. Ана шундай инсонлардан бири Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси Меҳнатни муҳофаза қилиш бўлими mudiri Нодира Каримовадир.

Қарийб олти йилдирки, Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси Меҳнатни муҳофаза қилиш бўлими mudiri лавозимида фаолият юритаётган Нодира Каримова айлани пайтда корхона, ташкилот ва муассасаларда меҳнатни муҳофаза қилиш соҳасидаги норматив ҳужжатлар талабларига риоя қилиниши устидан жамоат назоратини ўрнатиш бўйича тизимли ишлар амалга оширилишида жонбозлик кўрсатмоқда. Кези келганда таъкидлаш жоизки, унинг Халқаро меҳнат ташкилоти билан Ўзбекистон Республикасининг Муносиб меҳнат бўйича дастури доирасида билим олиб, «Касаба уюшмалари тренер-ўқитувчиси» сертификатини олгани фаолияти давомида жуда кўп келаятгани ҳам бор гап.

Федерация тизимидаги меҳнат муҳофазаси ва хавфсизлиги ходимлари ҳамда Меҳнатни муҳофаза қилиш бўйича сайланган вакилларнинг малакасини ошириш бўйича Намунавий ўқув дастурлари ишлаб чиқилди, дейди Нодира Каримова. – Жойларда ўқув-семинар, тренинг-машуғул, давра суҳбати, конференция ва Бутунжаҳон меҳнатни муҳофаза қилиш кунига бағишланган тадбирларни ўтказишни анъанага айлантирганмиз. Хавфли ишлаб чиқариш объектиларида фаолият юритаётган раҳбар ва инженер-техник ходимларга ўқув курслари, иқтисодиётнинг турли тармоқларида фаолият юритаётган меҳнат муносабатлари иштирокчи-

Саодатга элтувчи йўл

рилиши бўйича маърузалар билан иштирок этди. Дунёнинг турли мамлакатидан қатнашган саноат корхоналари мутахассислари ва назорат қилувчи органлар вакиллари билан учрашувлар ўтказди. Орттирган тажрибалари асосида бир қатор қўллаб-қувватлаш чора-тадбирлари яратди. Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси раиси Қудратулла Рафиковнинг тахрири остида чоп этилган уч томлик «Ўзбекистон Республикасининг Меҳнат муҳофазаси ва хавфсизли-

гига оид норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар тўплами» (Ўзбек ва рус тиларида), «Меҳнатни муҳофаза қилиш», «Касаба уюшмалари тизимида меҳнат муҳофазаси ва хавфсизлиги хизмати», «Муносиб меҳнат – инсон фаровонлиги ва мамлакат тараққи-

ётининг асоси», «Ходимларнинг меҳнат муҳофазаси: Меҳнат шароитларининг даражаси ходимларнинг иш жойидаги руҳиятига таъсири» номли қўлланмалар муаллифига айналди.

– Ушбу китобларнинг ёзилишига ишчи-ходимларнинг тақрибли туртки бўлганини алоҳида таъкидлашни истардим, – дейди Нодира опа. – Туғруқ яқинлашса, доя ҳам топилади, деганлари рост экан. Меҳнат муҳофазаси, ходимларни касбига қизиқтиришда нимага эътибор қаратиш лозимлиги ҳақидаги маърузалар кўтарилган китоблар нега ҳеч қачон йўқ, аслида шундай адаби-

ётларнинг ўзи борми, деб кўплаб саволлар тушди. Шунда раҳбариятга бу ҳақда маълум қилиб, дастлаб электрон китоблар яратишни бошладик. Сўнг китоб ҳолида нашр этдик.

Эзма фикрларни кимдир осон қабул қилади, кимгадир у мураккаб. Расм орқали эса кўп нарсаларни илғаб олса бўлади. Шунинг учун ушбу китоблар кўпроқ тақдимот шаклида беришга қарор қилинди, қонун-қоида, рақамлар, мураккаб формулалар оддий расмларга кўчирилди. Ходим руҳиятидаги таъсирга келганда, тегишли мутахассислар, психолог, шифокорлар маслаҳати олинди.

Меҳнат муҳофазаси, деган жумлаи ҳар ким ҳар хил тушунади. Бироқ у асосан инсонлар ҳаёти, соғ-

тиш мумкин, лекин ақлий меҳнат чарчоғини бир кун у ёқда турсин, бир ой ухлаб ҳам чиқариш қийин. Китобларда мана шу жиҳатлар ечими қизиқарли тарзда очиб берилган.

Нодира опа жаҳон миқёсида 10дан ортиқ мамлакатда ташкил этилган халқаро форумлар, конференцияларда Ўзбекистон номидан меҳнат муҳофазаси, саноат хавфсизлиги, ишларнинг бехатар олиб борилиши бўйича маърузалар билан иштирок этди.

Нодира Каримова касбига меҳри сабаб ўзига юклатилган ҳар бир вазифани сидқидилдан амалга ошириш

– Абу Али ибн Сино китобларини ўқиб, бир ҳақиқатга иқдор бўлдим. Яъни инсон – ҳоҳ у раҳбар, ҳоҳ оддий мутахассис бўлсин, ўзини англаб етсагина зиммасидаги вазифани тўла-тўқис адо этиши мумкин, – дейди Нодира Каримова. – Тинимсиз ўқиш, билим олиш керак, лекин диплом учун эмас, барча-барчаси танлаган касби учун бўлиши керак. Бунинг учун у, аввало, ҳаётда ўзини англаши шарт. Қачонки ҳамма ўз ишини яхши

кўрсатганида жамиятда ривожланиш, юртда фаровонлик бўлади. Меҳнатликдан, уч-тўрт сўм пул топиш учунгина бир ишнинг бошини тутса, бу жамиятга ҳам фойда келтирмайди, ўзини ҳалокатга судрагани қолади. Энг ёмони, бу умрининг қисқаришига олиб келади. Касб касали ёки стрессга учрадим, дея тушкунликка тушиб қолишлар, аввало, касбига меҳр бермасликдан бошланади. Энг яхши мутахассис, энг яхши касб эгаларини қўллаб-қувватлашимиз, ардоқлашимиз лозим. Ўртимизда беш мингдан ортиқ касб бор. Уларнинг баъзиларини кўпчилик билмайди ҳам. Шу боис, айрим соҳаларда ходимлар етишмаслиги кўзга ташланади. Улар ҳақида кўпроқ ёзиб, ёшларни қизиқтира билсак, ишсизлик ўз-ўзидан барҳам топади.

Нодира Каримованинг олдинги қўйган мақсадлари бисёр. Эл манфаатини ҳамиша биринчи ўринга қўйган ҳолда юртдошларимизнинг оғирини енгил, келажакни фаровон қилиш йўлида тинимсиз изланмоқда...

Салим АБДУРАХМОНОВ,
«ISHONCH»

Рихси Иброҳимова:

Мени сериалларга таклиф қилишга ҳайиқишади

Шундай инсонлар борки, ҳаёти ибратга тўладир. Ўзбекистон халқ артисти, жамоат арбоби, фидойи ва камтарин инсон Рихси Иброҳимова билан суҳбат асносида бунга яна бир қарра амин бўлдик. Самимий ва меҳридор онахон билан суҳбатимиз умр китобидаги битиклар, йиллар ва йўллардаги хотиралар, инсонни улуғлайдиган фазилатлар хусусида кечди.

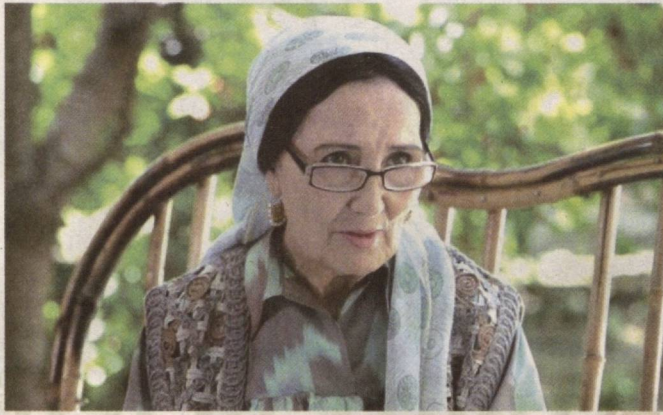
– Салкам 65 йилдирки, сахна-дасиз. Шу даврда сизга елкадош бўлган инсонлар, босиб ўтилган йўлларга бир назар ташласан.

– Мен фаолиятимда жуда кўп бош ролларни бевармон ижро этдим. Ҳар гал олқишлар-у, эътирофлар оғушида чексиз завқ-шавққа тўлиб сахнага чиқардим. Ютуқларим замирида устозларимнинг улкан меҳнати мужассам. Театрнинг тамал тошини қўйган Шукур Бурҳонов, Олим Хўжаев, Сора Эшонтураева, Зикир Мухаммаджонов, Икром Болтаева сингари буюк дарғаларнинг мактабини кўрдим. Бугунги авлод Турғун Азизов, Тўти Юсупова, Ёқуб Аҳмедов, Эркин Комилов, Ёдгор Саъдиев, Теша Мўминов, Саидкомил Умаров, Қаҳрамон Абдурахимов каби санъаткорлардан сабоқ олмоқда.

Аммо устоз кўрмаган айрим ёшларнинг келажаги мени кўпроқ ташвишлантиради. Уларни қийинчилик билан тарбиялаш мақсадида шундай энгил-елпи фильм ва сериалларда суратга тушишга иштиёқманд. Улар оммага танилиш бошқа, машурулик бошқа эканини тушунишмайди.

– Сизни сериалларга таклиф қилишганида қандай жавоб қайтарасиз?

– Мени сериалларга таклиф қилишга ҳайиқиби туришади. Чунки талабим кучли. Мен ижро этадиган ролим бугунги замон қаҳрамоними, оддий қишлоқ аёлими, олимани, деб сўрайман. Биламанки, кампир ролини беришади. Шунинг учун қийинчилик билан сўзлари-ю қиладиган ишларига қизиқаман.

Саволларимга тўлиқ жавоб олмаганимча розилик билдирмайдим. Ички кечинмаларим ролимга мос тушишини истайман. Юрагим жиз этса, таклифни қабул қиламан.

– Радио ва телевидениеда ҳам фаолият кўрсатгансиз...

– Ҳа, сахна ҳаёти радио, телевидение, дубляж билан чамбарчас боғланиб кетган. Радиога узоқ йиллар «Дугоналар», «Ёшлик радиостанцияси», «Табассум», «Ғазал кечаси» каби туркум эшиттиришларда бошловчилик қилганман. «Дугоналар» радиожурнали ёрдам берди» рубрикаси бўлиб, унда журналистик суриштирувлар ўтказиларди. Шунинг учун одамлар умид ва наҳот билан муносабат қиларди. Келаётган мактубларда «Рихси Иброҳимова, ёрдам беринг» дея битиларди. Ваҳоланки, мен бошловчи эдим, холос. Орта боклиб, умримга назар солганимда, кўплай одамларни ташвишлардан халос қилганимга, уларга нафис текканига ич-ичимдан қувонаман.

– Сизни жуда ҳақиқатгўй

дейишади. Адолат қарор топиши учун ҳеч нарсадан қайтмас экансиз.

– Адолатсизлик кўп... Ҳақни қарор топтириш учун пешонам ғурра бўлган пайтлар ҳам бўлди. Театрда, жамоат ишларини бажариш, одамларга ёрдам бериш пайтида ҳам бо-

– Чернобилда ҳам бўлган экансиз?

– 1987 йилда Чернобил фожияси оқибатларини бартараф қилувчилар ҳузурига бир гуруҳ санъаткорлар ижодий сафарда бўлган эдик. Келажақда бунинг оқибати ёмон бўлишини билмаганмиз. Менга бу жуда қимматга тушди. Орадан йиллар ўтиб, соғлигимда салбий ўзгаришлар бўлди. Қайта-қайта оғир жарроҳлик операцияларини бошдан ўтказдим. Аҳволим сал ўнганди-ю, аммо вақт ўтиб, яна соғлигим ёмонлашди. Бирдан ҳолисизланиб қоладиган бўлдим. Шундан буён саломатлигим унча яхши эмас. Тўғриси айтсам, шу ҳақда эслагим ҳам, гапиргим ҳам келмайди.

– Ҳаётдаги шиорингиз нима?

– Мендан бу ҳақда сўрашганида, Навоий спектаклидаги битта сўзни доим такрорлайман: осмондаги дабдабали, аммо бефойда чақмоқ бўлгандан кўра, ерда бир тутам ўт бўлиб, бир ғарибнинг қозонини қайнатмоқ афзал.

– Сиз учун вақт...

– Вақтни уч даврга бўлиш мумкин. Биринчи давр – ёшлик. У пайтда одам вақтнинг қадрига етмайди. Иккинчиси – 25 ёшдан 40-45 ёшгача бўлган давр. Ёнг гуркираган, қўлингдан ҳамма нарсга келадиган палла. Дунё кўзингга гўзал кўринади. Ўйеки вақт сенинг изминда қабди. Учинчи давр – кексалик, ақлинг тўлишган, ҳаёт нима эканини тўлиқ англаб етадиган пайт. Ҳаётнинг мағзини қақиб, оқ-қорани танийдиган, бажарилган ишлар сарҳисоб этиладиган, элакни сувдан кўтарадиган палла.

– Сизнингча, бахт нима?

– Бахт шу ёруғ оламда борлигини, яшаётганини, қўларинг кўраётгани, юрагинг ураётганидир. Ўтган умрингдан кўнглинг тўлиши, ортингдан яхши из қолиши – бахт. Ҳаёт наҳидасини тотиш – бахт.

Ҳудоят ЖҲРАЕВА
суҳбатлашди

Ўчмас хотира

Шундай куй-у қўшиқлар борки, тинглаганда киши ҳаёлот уммонида сузганча ҳаёлан саҳроларни кезиб, тоғ-у тошлар оша лолалардан гўлдаста ясайди, бепоён денгизлар узра парвоз қилади. Кўнгилнинг нозик торларини-да черта оладиган бундай қўшиқларни ҳар ким ҳам ярата олмайди, кўйлай олмайди. Бунинг учун Аллоҳ инъом этган истейдод ва ҳиссиёт бўлиши керак. Ана шундай ноёб истейдод эгаларидан бири Ўзбекистон халқ артисти, «Эл-юрт ҳурмати» ордени соҳибаси Берта Давидова эди.

«Сиз «МУНОЖОТ»ни бошқа айтманг...»

ёхуд Берта Давидованинг мангулик қўшиғи

Берта Давидова 1922 йилда Ёзёвонда туғилган. Тошкентдаги Охунбобоев номидаги тиббиёт билим юртида таълим олган, бир муддат пойтахт шифоналарида ҳамшира бўлиб ишлайди. Уруш йиллари Ҳарбий шифонада ҳамшира бўлиб фаолият кўрсатаётганида ҳаваскор бадий жамоалар таркибиде яралган ҳарбийлар учун уюштирилган концерт дастурларида фаол иштирок этиб, ижодини бошлади. Санъатга қизиқиш устун келиб, Ўзбекистон радио эшиттириш кўмитаси ҳузуридаги хорга ишга ўтади. Ўзбек ансамблида ашулчи, Радиоэшиттириш ва телевидение давлат кўмитасининг мақомчилар ансамблида узоқ йиллар етакчи хонанда бўлиб ишлайди. Ўзбек миллий санъатини ривожлантиришга катта ҳисса қўшади.

Хонанда ижросидаги «Муножот», «Насри баёт», «Талқини баёт», «Таронаи баёт», «Самарқанд ушшоғи», «Фигон», «Дугоҳ», «Ёр армуғони», «Куйлагайман» каби бир қатор ашулалар санъат ихлосмандлари қалб кўридан мустақам ўрин олди.

Берта Давидова санъат оstonасига кириб келганда Юнус Ражабийдан «Муножот»ни ўрганади ва халқимизга бебаҳо хазина сифатида тўхфа этади.

– «Ул сарви гулрў келмади» ғазали Навоий лирикасининг шох асарларидан биридир. Ғазалнинг «Муножот» куйи билан ашула қилиб айтилиши халқимизнинг энг сеvimли асарларидан бирига айланишига сабаб бўлган, – дейди филология фанлари доктори Нусратулло Жумахўжа. – Муножотнинг мунгли навоси Навоийнинг ҳазин навоси билан шу қадар мос тушиб, уйғунлашиб кетгани, ашула маҳоратли мақом устаси, халқимизнинг суюкли хонандаси Бертахоним Давидова томонидан биринчи марта радио орқали ижро этилганида,

шаҳар-у қишлоқлардаги радиокарнайлардан янграганида, юриб бораётган одам борки, тўхтаб, вужудлари қулоқ бўлиб тинглаган. Ҳатто ашуланинг номи ҳам «Муножот»га айланиб кетган.

Эшитган борки, ғазалнинг мусиқий талқини ундаги дор ва мазмунни минг чандон ошириб юрганганини эътироф этади. Бу ҳақда сўз кетганда Берта Давидованинг ўзи шундай хотирлаган эди:

– Юнус Ражабий овозимни эшитиб кўрганларда «Овозининг ўзидан йиғи келади», дедилар. Ростдан ҳам қўшиқ айтсам, биринчи сатрини ижро этишим билан одамлар йиғлай бошлашарди. Мен «Муножот»ни ўрганганимдан бахтли эдим. Бир йили Эски шаҳардаги Истироҳат боғида концерт бераётган эдик. Бир қўшиқчи аёл чиқиб, «Муножот»ни айта бошлади. Одамлар: «Берта чиқсин, Берта Давидова чиқсин», деб бақира бошладилар. Кейин Мукаррама Турғунбоева чиқиб, рақсга тушди. Одамлар яна тўполон қила бошлашди. Мукаррама чиқиб келиб, ҳалиги хонандага: «Сиз «Муножот»ни бошқа айтманг», деган эди. Ахир бу хотираларни қандай унутиб бўлади?..»

Берта Давидованинг қай қўшиғини тингламасин, киши қалби жунбушга келди. Даврага беихтиёр жимлик чўқади. Асрларга тенг гўзал ижролар эшитгувчи юрагининг туб-тубигача етиб бориб, руҳиятини аллалайди. Кўздаги ёшни сел қилади. Бу улуғ сиймонинг буюк санъати кучидан далолат беради.

Санъаткор ҳақида, унинг ўлмас ижоди ҳақида қанча кўп гапирсак, ёзсак, шунча оз. Биргина ҳақиқат борки, буюк истейдод эгаси Берта Давидова саксон беш ёшида бу ёруғ дунени тарк этган эса-да, ўлмас қўшиқлари билан одамлар қалбиде яшаб келмоқда, абад яшаб қолажак ҳам...

Саида ЙҮЛДОШЕВА,
тадқиқотчи

Инсон ҳеч қачон яратишдан тўхтамайди. Китоб туманининг Ҳожиги қишлоғида яшовчи Азиза Муродова болалик чоғиданоқ яратувчанликка мойиллиги билан барчанинг эътиборини ўзига қаратарди. Кичкиналигида кўғирчоқларига мослаб хилма-хил кўйлақлар тиккан бўлса, ёши улғайган, бир-бирини такрорламайдиган суратлар чиза бошлади. Унинг шеърлари ҳам ўзига хослиги билан ажралиб турарди.

Азиза 2000 йилда Тошкент педагогика билим юртига ўқишга кирди. Интилувчанлиги, ташаббускорлиги учун тахсил даврида уни ёшлар етакчилигига сайлашди. Тиниб-тинчимас қиз ўқишдан ташқари ўқув курсларида хунар ўрганди.

Ўқини битириб, ўзи тахсил олган мактабда ёш авлодга меҳнат таълими, тасвирий санъат, чизмачилик фанларидан дарс берди. Қишлоқ қизлари ва мактаб ўқувчилари учун «Бисер», «Зардўзлик», «Юмшоқ ўйинчоқлар яшаш» курсларини очди. Интилувчан ёш мутахасссини ёшларга касб-хунар ўргатиши қишлоқ аҳлига манзур бўлди.

Билим ва малакасини янада ошириш мақсадида 2007 йилда Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика универ-

Азизанинг жасорати

ситетининг «Амалий санъат» факультетига ўқишга кирди.

Олий таълим даргоҳида тахсил олиш баробарида Азиза меҳнат таълими, хусусан, ўзининг сеvimли соҳаси бўлмиш кўғирчоқлар яшаш бўйича ўқув қўланма яратишга киришди. 2008 йилда унинг боғча, мактаб ва касб-хунар таълими ўқитувчилари учун «Юмшоқ ўйинчоқлар яшаш санъати» деб номланган ўқув қўланмаси нашр этилди. Изланувчан талаба тез орада тилга тушди. Уни Учтепа миллий хунармандчилиги касб-хунар коллежига ишга таклиф этишди. Азиза коллежда ишлаб чиқариш таълими устаси ва ёшлар етакчиси вазифида астойдил меҳнат қилди.

Фидойи муаллима 2010 йилда «Йилнинг энг яхши касб-хунар таълими ўқитувчиси» кўрик-танловида 2-ўрин соҳиб бўлди.

Олий ўқув юртини имтиёзли диплом билан тамомлагач, Азиза Ёшлар иттифоқи Китоб тумани кенгаши қошида «Ёшлар ижтимоий хизматлари маркази»да иш бошлади ва қисқа фурсатда бир неча тўғараклар фаолиятини йўлга қўйди. Икки минг нафарга яқин хунар ўрганиш иштиёқиде бўлган қизларга «Тикувчилик», «Тўқувчилик», «Зардўзлик», «Юмшоқ ўйинчоқлар яшаш», «Миллий кўғирчоқлар яшаш», «Кийимларга бадий безак бериш» йўналишлари бўйича таълим берди.

Меҳнатлар исзиз кетмади. Азиза «Йилнинг энг яхши ижтимоий хизматлари маркази» кўрик-танловининг республика босқичида фахрли 3-ўринни қўлга киритди.

Изланишдан тўхтамаган Азиза «Хунарманд» уюшмасига аъзо бўлиб, ҳудудда юмшоқ ўйинчоқлар ва миллий кўғирчоқлар яшаш санъатини йўлга қўйди. Эртақ қаҳрамонлари учун ясаган кўплай кўғирчоқлари билан «Ташаббус – 2015», «Ташаббус – 2016» кўрик-танловларининг вилоят босқичларида совриндор бўлди. 2015 йилда эса «Миллий ўйинчоқлар» фестивалида ғолиб чиқди.

Серҳаракат Азиза 2017 йилда яна бир ташаббусга қўл урди. «Ёшлар ижтимоий хизматлари маркази» қошида Китоб туманида илк бор «Кўзмунчоқ» болалар кўғирчоқ театрига асос солди. Театр жамоаси ўз томошалари билан туман ва вилоятдаги кўпгина маданий тадбирларга жозиба қўша бошлади. Қувноқ томошалар мактабгача таълим муассасалари, болалар оромгоҳлари, Меҳрибонлик уйи ва маҳаллаларда намоиш этилди.

Шаҳрисабз шаҳрида бўлиб ўтган биринчи халқаро мақом санъати фестивалида театр томошалари хорижлик меҳмонларнинг ҳам олқишига сазовор бўлди. Бугунги кунда Азизанинг кўплай шо-

гирдлари моҳир тикувчи ва хунарманд сифатида оиласи фаровонлигини таъминламоқда. Гилам тўқиш, ҳар хил мавсумий либос ва кийимлар тикиш, бор меҳри ва матонатини матога тўқиб, қатим тортиш, бир-бирини нафис сўзаналар яратиш, миллий ўйинчоқлар яшашнинг устаси бўлган Азиза Муродова ўтган йили ўзи яшаётган қишлоқда тадбиркорлик фаолиятини бошлади. Ер олиб, маҳалласида тикувчилик цехи ташкил этди. Бугун бу цехда ўн нафардан ортиқ хотин-қиз хунар ўрганаётди. Улар буюртмалар асосида кўғирчоқлар ясайди. Бундан ташқари, қишлоқ хотин-қизларига миллий ва замонавий услуб уйғунлашган либослар тикиб беришади. Матонатли аёл бундай фидокорона меҳнатлари учун «Жасорат» медали билан тақдирланди.

Хунармандчилик меҳнати асосан қўлда бажарилади. Бирор нарсга тўқиш, тикиш ёки яшаш учун кўп вақт ва эътибор талаб қилинади. Шу боис, Азиза ҳар бир ишни режа асосида бажаради. Унинг ён дафтариде бир йиллик, ойлик, ҳафталик, кунлик режалари ўрин олган. Агар бугунга мўлжаллаган ишларини тугаллай олмаса, эртага ўзига икки баравар юклама-вазифа қўяди. Дастлаб, кечаги чала қолган ишини тугатади. Сўнгра бугун учун яна икки баравар кўпроқ иш бажаришга ҳаракат қилади.

«Интилаганга толе ёр» шиорини ҳаётининг мазмунига айлантирган Азиза ана шундай фидойи замондошимиздир.

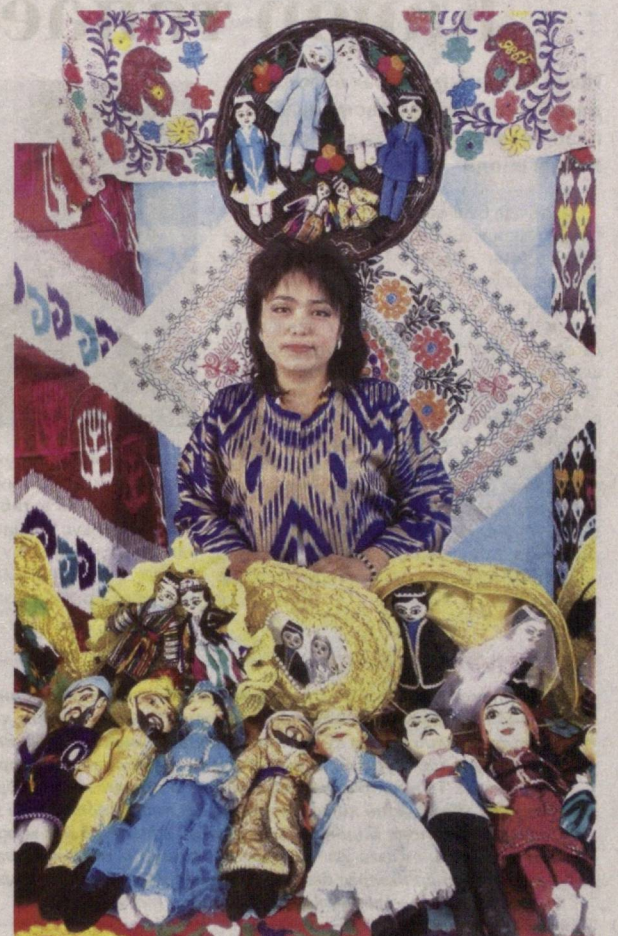

Акmal АБДИЕВ,
«Ishonch»

Ҳикмат

Ҳаётда энг асосийси меҳнатдир. Ҳамма қийинчиликлардан фақат бир йўл – меҳнат билан қутулиш мумкин.
ЭРNECT ХЕМИНГУЭЙ

Фидойилик

Ишчи гуруҳ фаолияти: ҲАЁТГА НУР, ҚАЛБГА ИШОНЧ ОЛИБ КИРАЁТГАН ТАШАББУС

Бу йил хотин-қизларни қўллаб-қувватлаш борасидаги ишлар янги босқичга кўтарилмоқда. Бунинг биргина давлатимиз раҳбари ташаббуси билан «Хотин-қизларнинг муаммоларини ўрганиш ва ҳал этиш, уларни моддий ва маънавий қўллаб-қувватлашга қаратилган чора-тадбирларни амалга ошириш» бўйича Касаба уюшмалари Федерацияси мутасаддилигида тузилган Республика Ишчи гуруҳи мисолида ҳам кўриш мумкин.

Ишчи гуруҳ ҳозирги кунга қадар Сирдарё, Жиззах, Самарқанд, Хоразм ва Навоий вилоятларида яшаётган хотин-қизларнинг муаммоларини ҳар томонлама ўрганди. Бу жараёнда уларга амалий ёрдам кўрсатиш билан бирга, мавжуд муаммо ва камчиликларни ҳал этиш юзасидан амалий чоралар кўрилмоқда.

Аёл, она
бахтли
бўлса, оила
бахтли
бўлади,
оила бахтли
бўлса,
бутун жа-
мият, дав-
лат мус-
таҳкам ва
барқарор
бўлади.

Шавкат
МИРЗИЁЕВ

Оилаларга татиётган байрам

Умрини рўзгор, фарзанд ташвишдан бошқа нарсани ўйламай, на ичимлик суви, на гази бор, хароба ўйда (агар уни ўй дейиш тўғри бўлса) ҳали вояга етмаган фарзандлари билан жон сақлаётган аёлни кўз олдингизга келтира оласизми?

Хатто орзу қилишни унутган оилани-чи? Афсуски, аччиқ, аммо очик ҳақиқат бу. Фақат биз уларни узоқ вақт кўриб, кўрмасликка олдик, холос. «Жаннатдан хабарлар» берадиган телерадиовелларда гул-гул яшнаган аёлларни кўрсатдик, матбуот саҳифаларида шодон кўёфаларни ёритдик. Айниқса, байрамларда шундай чехраларни кўрганда, нозорлик, тушкунлик туфайли йиллашга кўзида ёш ҳам қолмаган аёллар қандай ҳисларни бошдан кечирган экан... Ахир узоқ йиллардан буён уларнинг кўчасида байрам бўлмаган-да...

Навбахор тумани «М.Улуғбек» МФЙда уч

фарзанди билан на девори, на дарвозаси бор, ўғри тушган оғилхонадек хувиллаб ётган қулбаи вайронада истиқомат қилаётган Зарифа Чинмирзаева ана шундай аёллардан бири. Зах босган хонадонда гилам у ёқда турсин, ҳатто, тузукроқ шолчаси ҳам йўқ бу хокисор аёлнинг энг катта ва биттаю-битта орзуси – бошпанасини одам яшайдиган ҳолга келтириш ва атрофини девор билан ўраш... Турмушга чиққанидан буён бирор марта ўзига тузукроқ оро бермаган, рўзгордан ортириб, бир йилда битта янги либос киймаган қишлоқ аёлининг ягона истаги бу. Аммо...

Шу маҳаллада яшовчи яна бир аёл бор – Дилдора Омонова. Тўртинчи синфда таҳсил олаётган фарзанди оққон касаллигига чалинган. Унинг дарди дунёсидан кўнгиллар бузилиб, кўзлар ёшга тўлади. Зах хонада шифтга термулиб ётган Жаҳонгирнинг соғлиги учун шу бошпанани ҳам сотувга қўйган. Муҳими – ўғли тузалиб кетсин! Ахир ота-бобомиздан қолган нақл бор: бош омон бўлса, дўппи топилади.

Бу Президентимиз топириғига биноан

Хотин-қизларнинг муаммоларини ўрганиш ва ҳал этиш, уларни моддий ва маънавий қўллаб-қувватлашга қаратилган чора-тадбирларни амалга ошириш бўйича Республика ишчи гуруҳининг Навоий вилоятидаги фаолиятдан бир лавҳа.

Федерацияси раиси Қудратилла Рафиқов раҳбарлик қилаётган мазкур ишчи гуруҳ Навоий вилоятида уйма-уй юриб, аҳоли яшаш шароити билан танишди.

Таҳлиллар шуни кўрсатмоқдаки, вилоятда 1 минг 205 нафар аёл оғир турмуш шароитида яшамокда, – дейди Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси раисининг Ёшлар масалалари бўйича маслаҳатчиси Раҳматилла Қорабоев. – Оилавий ажримлар сони 942 тани ташкил этмоқда. Ажримларнинг асосий сабаби оилавий келишмовчиликлар ва ишсизликдир.

Уйма-уй юриб, муаммоларни ўрганиш натижасида вилоятнинг биргина Навбахор туманида 414 та кам таъминланган, ижтимоий ҳимояга муҳтож ва нотинч хонадон, 198 та уй-жойга муҳтож ва мавжуд уй-жойини таъмирлашга эҳтиёжманд оила аниқланди.

Баъзи муаммоларни жойида ҳал этиш мумкин. Шундан келиб чиққан ҳолда, 24 нафар аёлга даволаниш, дори-дармон, уй-жойларини таъмирлаш ҳамда турмуш тарзини яхшилаш учун ўртача 2 миллион сўмдан 50 миллион сўмгача нақд пул кўринишидаги моддий ёрдам кўрсатилди. 50 нафар кам таъминланган, боқувчиси йўқ аёлларнинг фарзандлари учун кийим-бош жамланмаси олиб берилди. 10 нафар хотин-қизга соғлигини тиклаш учун санаторийга йўлланма ажратилди. 30 нафар хотин-қизга маиший техника воситалари берилди. 50 нафар мактаб ўқувчисига кийим-бош ва ўқув куроллари, 10 нафар аёлга ногиронлик аравачалари топширилди.

Туманда камбағалликни камайтириш учун Касаба уюшмалари Федерацияси 2 миллиард сўм маблағ ажратадиган бўлди. Бу билан 400 та янги иш ўрни яратилади. Демак, шунча оилага барака кириб боради.

Сўнимиз давомида бир ҳолатни келтириб ўтишни жоиз топдик. Бугун турмуши ўрганилган оилаларнинг аксарияти шу вақтгача

ҳеч қаерга мурожаат этмаган. Балки... Уларнинг бундан умиди бўлмаган.

Мана, масалан, Бахмал Тўлаева. У авария ҳолатидаги икки хонали ўйда учта оила билан яшаб келмоқда. Бу ҳам етмаганидек, бир фарзанди ногирон. Оиланинг асосий даромади ногиронлик нафақаси ва яна ёлланма ишчиликдан келадиган арзимоли даромад. Бахмал опа эса шу вақтгача ҳеч қайси идора эшигига сарғайиб бормаган...

Ишчи гуруҳи ўрганишларида бу каби кўплаб оилалар аниқланди ва тез орада уларнинг муаммоларини бартараф этиш чоралари кўрилмоқда.

...Ўрганишларнинг бир кунини шундай ниҳоясига етди. Орта қайтар эканмиз, кўзига қувонч, қалбига ишонч қайтган аёлларнинг сўзлари қўлогимиз остида жаранглаб турарди:

– Очиги, шу пайтгача байрам нималигини ҳис этмаганман. Бу байрам мен учун унутилмас кун бўлди. Энди бизнинг уйга ҳам рўшнолик кирди.

Ғуломжон МИРАҲМЕДОВ,
«ISHONCH»

Жиззах
вилояти

Қарор топаётган адолат

Ишчи гуруҳнинг Жиззах вилоятидаги ўрганишлари давомида кўплаб оилаларга нур, қалбларга ишонч кирди.

– Оилада беш фарзандимиз, – дейди Пахтакор тумани «Буюк ипак йўли» маҳалласида яшовчи Фазилят Шахриева. – Ўзим ҳеч қаерда ўқимаганман. Сингилларимдан бири Фотиима Самарқанд давлат чет тиллар институтига, Зухра эса Жиззах давлат педагогика институтига ўқишга кирди. Бироқ шартнома пулларини тўлашга қийналдим. Таълим кредити олиш учун бир неча маротаба банкларга мурожаат қилдим, аммо умидларим ушаламай қолаверди. Мен бугун бахтлиман. Сабаби – икки сингилнинг муаммоси ҳал бўлди. Улар ўқишларини давом эттиришмоқда.

– Шу кунгача тикув машинасини олиш учун кўплаб ташкилотлардан ёрдам сўраган эдим, – дейди «Мингчино» ҚФЙда яшовчи Саодат Эгамова. – Аммо натижа

бўлмаган. Ишчи гуруҳи оиламизга келиб, шароитимизни ўрганишди. Қўлимда ҳунари борлигини эътиборга олиб, мени замонавий тикув машинаси билан таъминлашди. Энди мана шу тикув машинаси туфайли оиламнинг иқтисодий аҳолини яхшилаш имконига эга бўлдим. Мен бир

нарсани айтмоқчиман: бугунгача кўп сансалорликларни кўрдим, лекин муҳтарам Президентимиз аёлларга юқори минбардан туриб эътибор қаратганлари натижасида менга ўхшаган кўплаб хотин-қизларнинг мушкуллари осон бўлиб, муаммолари ҳал этилмоқда.

– Оиламиз билан 10 йилдан бери ижара-ижара кўчиб, яшаб келмоқдамиз, – дейди «Ғалаба» маҳалла фуқаролар йиғинида яшовчи Турсуноյ Султонова. – Турмуш ўртоғимнинг соғлиги ёмонлиги боис, ҳеч қаерда ишламайди. Молиявий имкониятимиз чекланган. Кичик ёшдаги фарзандимни боғчага беролмаганман. Ишчи гуруҳи оилавий шароитимизни ўрганиб чиққач, амалий ёрдам кўрсатилди. Йиллар давомида ушаламаган орзуимизга етadиган бўлдик.

Муқимбой ИСМОИЛОВ,
«ISHONCH»

Хоразм
вилояти

Оддий иш куним эди. Мактаб ҳовлисини сўпуриб юргандим. Бир аёл кириб келди. Аҳволимни, соғлиғимни сўради. Нолиганим йўқ, Аллоҳ берган ризқни фарзандларим билан баҳам кўриб келаётганимни айтдим. «Бирон марта санаторийда дам олганмисиз?» деган саволдан янада ҳайратландим.

Мен санаторийда дам олдим...

Шифохонада ётишга пул тополмайдим-у... Аёл исми-шарифимни ёзиб олди. Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси раиси бошчилигида Хотин-қизларнинг муаммоларини ўрганиш учун ишчи гуруҳ ташкил қилинган, шу гуруҳ аъзоси экани, ҳозирда Гурлан туманидаги аёлларнинг муаммоларини ўрганиш-таъминини билдирди. Ҳа-ҳа, деб қолавердим. Эртаси кунни мактабимиз директори ҳузурига чакирди:

– Тайёрланинг, ақшанба кунини санаторийга кетасиз...

Ишонмасдан, икки-уч марта сўрадим. – Касаба уюшмаси вакиллари билан суҳбатлашганимизми? – деди директоринимиз.

– Тўғри, лекин менда ортиқча пул йўқ, – дедим. – Ойлигимга режалаштириб қўйган ишларим бор.

– Асло ғам еманг, ҳамма харажати касаба уюшмалари қўлаб бераркан, – деди директоринимиз.

Ишониб-ишонмай йўл тадоригини кўрдим. Айтилган кунни Таълим, фан ва маданият ходимлари касаба уюшмаси Гурлан тумани кенгаши раиси уйимизга бориб, мени Урганчага олиб келди. Замонавий автобусда Бухорога кетяпмиз-у, ҳалиям туш кўраётгандекман. У ерда бизни самимий кутиб олишди. «Жўйзар» сўхатгоҳида яйраб дам олдик.

Бу менинг ҳаётимдаги илк санаторийда дам олишим эди...

Санобар ЖУМАНИЁЗОВА,

Гурлан туманидаги 42-сонли аниқ фанларни чуқурлаштириб ўқитишга ихтисослаштирилган мактаб фарроши

МАВЗУГА ДОИР МАЪЛУМОТ:

Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси ишчи гуруҳининг Хоразм вилоятидаги ўрганишлари самарасида Таълим, фан ва маданият ходимлари касаба уюшмаси Хоразм вилояти ташкилотларида меҳнат қилаётган 52 нафар фаррош аёл Бухоро вилоятидаги «Жўйзар» сўхатгоҳида дам олиш имконига эга бўлди.

МАВЗУГА ДОИР МАЪЛУМОТ:

Пахтакор туманида истиқомат қилаётган эҳтиёжманд ҳамда моддий ва маънавий кўмакка муҳтож 30 нафар хотин-қизга манзилли амалий ёрдам кўрсатилиб, муаммоларини ҳал этиш чоралари кўрилди. Хусусан, тумандаги оилавий аҳоли нозор, боқувчисини йўқотган 15 нафар аёлга 34,5 миллион сўмлик моддий ёрдам кўрсатилди. Ижтимоий ҳимояга муҳтож 6 нафар хотин-қиз замонавий тикув машиналари билан таъминланди. Даволанишга муҳтож бўлган 7 нафар хотин-қизга ўзи ва фарзандларининг саломатлигини тиклаш учун санаторийларга бепул йўлланмалар берилиб, ногиронлиги бор хотин-қизларга ногиронлик аравачалари топширилди.

Сен барибир муқаддассан, Муқаддас Аёл!

Зулфия

Жисминдан ўзни узганман

Онам! Сенинг иссиқ, азиз жонингни,
Заррадек чоғимдан бошлаб биламан,
Ўзим ҳам зарра-ю, лекин жонингни
Янгилаб, жисминдан ўзни узганман.
Сен гул жувон ҳали мендан беҳабар,
Булуғдай гўдаклар тортиди ҳавасинг,
Энди мен сен десам қайноқ, муаттар
Ҳоврин ҳис қиламан илқ нафасинг...

Саïда ЗУННУОВА

Биринчи севгидек бирам беғубор...

Майса ниш урибди ариқ бўйида,
Биринчи севгидек бирам беғубор.
Куйишга талпинган қиёқларида
Биринчи севгининг соддалиги бор.

Кўрмаган саратон офтобини еб,
Кузнинг тўзонларин мутлақо билмас.
Булуғ кўз ёшидан талтайиб, ишқ деб,
Баҳор елларида кўз туттади маст.

Майса ниш урибди ариқ бўйида,
Биринчи севгидек бирам беғубор...

Ҳалима
ХУДОЙБЕРДИЕВА

Муқаддас аёл

Ошиқларинг пойинга гул отиб ҳам бўлди,
Хилватларда лабиндан бол тотиб ҳам бўлди,
Ва бу ҳақда кимларгадир сотиб ҳам бўлди,
Сен барибир муқаддассан,
Муқаддас аёл!

«Аввал: «Кел-эй, кучоғимга тўл, балқ», дедилар,
Унамадинг, аёл ўзи терс «халқ», дедилар.
Ичолмагач юз ўгириб шўр, талх, дедилар,
Сен барибир муқаддассан,
Муқаддас Аёл!

Сен дарёсан, ўпганини қирғоқ яширар,
Жуфтим бўл, – деб чоғанини ҳар тоқ яширар,
Жаннатим, – деб қувонмасдан қумлоқ яширар,
Сен барибир муқаддассан,
Муқаддас Аёл!

Асли бу бор эрмакларнинг борар ери Сен,
Росту ёлгон эртақларнинг борар ери Сен,
Асов отдай эрмакларнинг борар ери Сен,
Сен барибир муқаддассан,
Муқаддас Аёл!

Чорлашганда сен келсанг, гоҳ бекор келсанг-да,
Маст даврага бир сарин ел, бир тор келсанг-да,
Хор келсанг-да, номардларга гоҳ хор келсанг-да,
Сен барибир муқаддассан,
Муқаддас Аёл!

Қимтинасан, астагина кўтарасан бош,
Минг йилликдир кўзингдаги жовдираган ёш,
Гуноҳкорлар мингу битта, Сенга тегар тош,
Сен барибир муқаддассан,
Муқаддас Аёл!

Ҳарир, ҳушбўй баданинда тошлар изи бор,
Минг йилликдир эгилган не бошлар изи бор,
Куйиш изи, куйдирган қуёшлар изи бор,
Сен барибир муқаддассан,
Муқаддас Аёл!

Ойдин ҲОЖИЕВА

Онажоним

Онажоним, кўзларингизда
Куннинг нафаслари бор эди,
Онажоним, юзларингизга
Ойнинг ҳаваслари бор эди.
Онажоним, сиз билан жаҳон
Беҳизулдай ифори эди.
Тунлар ойдин, кунлар шодмон,
Шабдалар дуторли эди.
Тушларимга кириб чиқасиз,
Сочларимни ўриб чиқасиз.
Фариштадай бошим узра гоҳ
Оромимни кўриб чиқасиз.
Талпинаман, кучсайдим қани?
Соғинчлардан қочсайдим қани?
Кўз ёшларим гулга айланса,
Пойингизга сочсайдим қани?
Онажоним! Жонажоним!

Фароҳат КАМОЛОВА

Олис уфқларга туташган йўллар

1
Юлдузлар йиғлабди тун бўйи, она,
Шабнам япроқларда жавдираб турар.
Соғинчини айтиб тонга жимина
Олис уфқларга бош урар йўллар.
Йўлларнинг бошида маънос турибди
Узоқ болаликнинг масъум севинчи.
Эҳ, йўллардан келиб қийнайди мени
Аламиддай йўллар, йўллар соғинчи.

2
Қайдадир олисда фиғон чекар най,
Масофалар жуда узун туюлар.
Шамоллар дайиди ўзигин билмай,
Кўзларимда мунис бир сиймо турар.
Қуршар хотиралар кўюни секин,
Қаерга бошлайди, ахир, қаерга?
Узоқлашиб кетар мендан бу кўюни,
Аста йиқилади таниш қабрга.

3
Сассиз урилади вақт шамоллари,
Кўзларимга сокин тунлар қуйлар.
Чорлайди ҳорғин бир умид сингари
Олис уфқларга туташган йўллар.
Ва чорлар уфқда мени бир соғинч,
Энтикиб борама интиқ чорловдан.
Соғинчим сиз, она, соғинчим билан
Олис уфқларда учрашамиз ҳам...

Энаҳон СИДДИҚОВА

Тиқиб тирикликнинг байроқларини

Аёл кетиб борар ёниб, гувиллаб,
Кўнглида тириклик кўнғироқлари.
Шамоллар пойида йиғлар бош уриб,
Соғиб юборади гул япроқларни.
Кетиб борар аёл... кўнглига ишқмас,
Тиқиб тирикликнинг байроқларини.
Қулоғи қар дунё, ҳайҳот, эшитмас,
Селдай тошган фарёд, ингроқларини.
Аёл кетиб борар... тундай ёйилган
Бахтсизликдай қаро сочларин ғами.
Кўнғил меҳробига ёқиб қуйилган
Қирқ битта жонинг қирқ битта шами.
Кетиб борар аёл... ёлғизлик аро
Сирпанчиқ йўллари, қировли, музли.
Онҳазратнинг умматлари, хешлари,

Ҳазрати эркаклар, эшитяписизми?
Бу кетиши гўё кўчклар каби,
Қурбон қишдай тўғғир дил ришталари.
Муҳаббатдан кетар, кўнғилдан кетар
Худонинг ердаги фаришталари.
Кетиб борар аёл ёниб, гувиллаб...

Зебо МИРЗАЕВА

Бир ҳовуч нур

Оқ сочлари оппоқ тун унинг,
Умри ҳалол ишққа байроқдир.
Оҳ, юзлари дунёи дуннинг
Гўзалидан чиройлироқдир.

(Бўлмамидим ҳассасичилик),
Отам дардин кўтарган моҳим.
Ушқоқина онам кўнглига
Бир ҳовуч нур бергил, илоҳим!

Ўзи потраб чиққан чашмадай
Ёнингиздан оқдиму кетдим.
Ўзгаларга дарё тутдим,
Оҳ, онам-а, Сизни унутдим.

Қалдирғочлар мендан яхишор,
Бахт тўқади хур кучоғига.
Мен ҳам унинг тирноғиману,
Арзайман лек тирноғига.

Исмалоқлар бўйини тараб,
Баҳор шовша юрган жойига,
Раббим, мени гул қилиб ярат,
Ҳеч бўлмаса, унинг пойига!..

Ҳосият РУСТАМОВА

Дарахтлардай ёзайин қуртак

Ё Тангрим,
Сен менга куч бер,
Бер чидам –
Худди дарахтлардай кўтарайин қад.
Ичимга қор ёғиб турганида ҳам,
Мен қулиб туришим керак ҳамма вақт.
Қушлар дарахтларни айласа ҳам тарк,
Чидар.
Аёзлардан ўтар типпа-тик.
Шунда ҳам олмалар ёзаверар барг,
Шунда ҳам гуллайди бечора ўрик.
Ўргат, тошларга ҳам гапирай майин,
Аёлман!
Худойим, келтирмайин шак.
Мен ҳам дарахтлардай гуллайверайин,
Мен ҳам дарахтлардай ёзайин қуртак.

Зулфия МҲМИНОВА

Бахт беринг

Аёлга бахт беринг, саодат беринг,
Деманг юрибди-ку қулиб, жилмайиб.
Аёл қулиб туриб ўлиши мумкин,
Дунёни олиши мумкин жилмайиб.

Аёлга бахт беринг, саодат беринг,
Гар кўзлари қулиб турса-да,
Бўғзининг остида неча минг ҳасрат,
Ой юзлари қулиб турса-да...

Кўнглини кўтаринг ҳеч бўлмаганда,
Қўлини силашга шафоат топинг.
Йиғлаб турганида ҳеч бўлмаганда,
Ёшини артишга муруват топинг.

Ногоҳ ерга тушса оппоқ рўмоли,
Босиб ўтмасликка шафоат топинг.
Чақалоқ ялаган этакларини
Тоза деб айтишга адолат топинг.

Аёлга бахт беринг, саодат беринг,
Деманг юрибди-ку қулиб, жилмайиб.
Аёл қулиб туриб ўлиши мумкин,
Дунёни олиши мумкин жилмайиб.

Аёлга бахт беринг, саодат беринг,
Иллоҳи нур топинг, ҳидоят топинг.
Иллоҳи бахт берган аёл ёнидан
Бахтиёр ўтмоққа иноят топинг.

Иллоҳи қалқонсиз, иллоҳи кўрғонсиз
Ғийбатлар йиртмасин кўйлақинасин.
Иллоҳи ҳушёрсиз, иллоҳи бедорсиз,
Итлар тишламасин юраккинасин.

Аёлга бахт беринг, саодат беринг,
Тоғ қимирлаб, тошлар сўзга кирса-да,
Аёлга бахт беринг, саодат беринг, –
Олтимшига кирса-да, юзга кирса-да.

Гулчеҳра МИРЗАЕВА

Баҳорлар келади окрўмол ўраб

Баҳорлар келади оқ рўмол ўраб,
Она қошингизда ўлтирайин деб.
Чўчмоқлар пойингиз силар,
Йўлингизга зеб берайин деб.

Тонда ойнинг хироми ўзга,
Юлдузларга тўлади осмон.
Оғиз жуфтлаб булбуллар сўзга,
Таърифингиз айледи баён.

Бедазорнинг майин ифори,
Димоқларни этади сармаст.
Йўлақдаги жамбил райҳонлар,
Пойингизга тиз чўқар бир паст.

Менчи бўлиб далли девона,
Қирлар ошиб лолалар тердим.
Бир даста гул ҳадя этмоқчун,
Ёнингизга шамолдай елдим.

Қошингизда бўлганда пайдо,
Гулларимнинг юзи бўзарди.
Гулдан гўзал чехрангиз кўриб,
Ҳижолатдан сўлиб турарди...

Ой юзлим фариштагинам,
Баҳорларга зеб берган онам.
Сиз келсангиз яшнаб кетади,
Қишда қиров қоплаган хонам.

Келинг уйим тўлдирунг нурга,
Кўзларимдан артинг ҳижронни.
Райҳонларга қумиб ташлаймиз,
Отам келмай қўйган айвонни...

СОҒЛИҚНИ САҚЛАШ ХОДИМЛАРИ КАСАБА УЮШМАСИ РЕСПУБЛИКА КЕНГАШИ

8
март

Оила ва жамият устуни,
ҳаётимизнинг файзи ва кўрки
бўлган хотин-қизларни байрам
билан муборакбод этади!
Қутлуғ кунларда барчангизга
оилавий хотиржамлик,
хонадонларингизга тинчлик,
файз-у барака тилаймиз.
Доимо халқимиз, Ватанимизнинг
юксак меҳри ва ардоғида бўлиш
барчангизга насиб этсин!

Оналарнинг оёни остидадир
Равзан жаннатининг жинни бони.
Равза бони висолин истар эсани
Бўл онанинг оёни туфрони.

Алишер НАВОЙ

ДАВЛАТ МУАССАСАЛАРИ ВА ЖАМОАТ ХИЗМАТИ ХОДИМЛАРИ КАСАБА УЮШМАСИ РЕСПУБЛИКА КЕНГАШИ

Мамлакатимиздаги барча
аёлларни Халқаро хотин-
қизлар байрами билан
самимий табриклайди.
Эзгу тилагимиз шундай:
оилангиз, фарзандларингиз
эл-юртимиз бахтига
ҳамиша соғ-омон бўлинг!
Сизларга мустаҳкам
соғлиқ, баҳорий кайфият,
хотиржамлик, меҳр-
муҳаббат ва қалбингиздаги
барча эзгу ниятлар
ушалишини тилаймиз!

Сизга таъзим қилиб
турибман бу пайт,
Сизга бахтидадир
энг шоҳона байт,
Азиз эл-у юртинга
дуоларини айт,
Пайт келди айтмоққа,
паннини хонаси,
Эй, Ўзбек онаси, Ўзбек онаси.

Абдулла ОРИПОВ

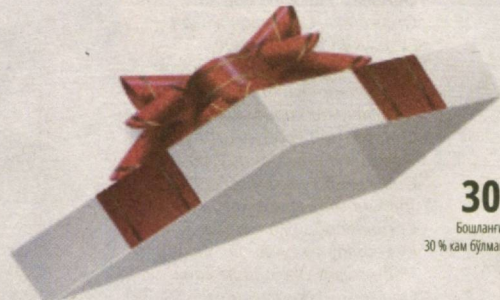

MIKROKREDITBANK

Эёл борки, олам мунаввар,
аёл борки, ҳаёт гузал ва шартункор

8
Март

“Микрокредитбанк” жамоаси —
ғўзаллик, нафислик ва
латофат рамзи бўлган барча аёлларимизни 8 март —
Халқаро хотин-қизлар байрами билан
муборакбод этади

30%

Бошлангич ҳўлов
30 % кам бўлмаган миқдорда

26%

Бошлангич ҳўлов
50 % кам бўлмаган миқдорда

28%

Бошлангич ҳўлов
40 % кам бўлмаган миқдорда

“Микрокредитбанк” ғўзаллик рамзи бўлган аёлларимизга муносиб совға олиб беришингизга қўмаклашади!!!

Хизматлар лицензияланган.

Байрамингиз муборак, азиз аёллар!

Шу ғўзал баҳор кунларида Сиз азизларини
8 март — Халқаро хотин-қизлар байрами билан
муборакбод этишидан бениҳоя мамнунмиз.
Бугунги фароғбасини кунларда барчангизга узоқ умр,
сўғат-саломатлик, бахт-омид тилаймиз.
Оилангизда тинчлик-хотиржамлик, меҳнат фаяллангангизда
эса энг катта қўлуқларга эришганингизга тилакдоримиз!

АГРОСАНОАТ МАЖМУИ ХОДИМЛАРИ КАСАБА УЮШМАСИ РЕСПУБЛИКА КЕНГАШИ

...Ердан бошқасида сув йўқ дилимлар.
Қаҳраан кўнлимга оққувчи зилол.
Инсонга меҳр-ла қўл чўзиан Мангирим,
Уша азиз қўлини бир ноли аёл.
Аёл, мен қўлинида ману шўдаман...

Шодмонқул САЛОМ

Азиз ва муҳтарам айёлар!

Барча-барчангизни эъзизлик ва нафосат айёми —
8 март байрами билан самимий табриклаймиз!

Ушбу кутлуг айёмида қатъийан тўб-тўбада янгиликлар чеканга маърифат,
хушамангизни исхор этган биз учун шараф ва қувватдир.
Илоҳим, мана шундай шукрхон қиллар кўл бўлсин!

Сизларни бугунги кутлуг
байрам билан яна бир бор
табриклаб, барчангизга
сиҳат-саломатлик,
оилавий бахт тилаган
ҳолда фарзандларингиз,
набираларингиз камолини
кўриб юринг, деймиз.

Самарқанд вилояти касаба уюшма ташкilotлари бирлашмаси кенгаши жамоаси

Букун ўзгачадир жилван олам,
Букун ўзгачадир борлиқда ханд.
Букун кўларимга ҳатто кўёш ҳам
Шафақ гулхонида таранг чирманда.

Букун айёмингиз муборак қилиб,
Зумурад сепини ёйибди баҳор.
Баҳорий қизларнинг ҳуснидай бўлиб
Олам гўзаллиги бўлсин барқарор.

Эркин ВОҲИДОВ

Ўткир ҲОШИМОВ

Эрта баҳор эди. Ҳордиқ кун
эди. Кеч турдим. Ҳовлига
тушсам, ҳавонинг авзойи
бузуқ. Ювиниб чиқиб қарасам,
тунука том пешидида тарнов
бир томонга қийшайиб ётибди.
Қишда ёққан қор залворидан қий-
шайиб қолган, шекилли... Қат-
тиқроқ шамол бўлса, тушиб кет-
тадиан...

Нарвон зинасида
оёқ қийишим билан
айвондан онам ту-
шиб келди.

— Нима қилмоқ-
чисан? — деди кў-
зимга термилиб.

— Ҳозир, — дедим бепарво қўл
силтаб. — Тарнов қийшайиб қопти.

— Шошма, болам, аввал чойинг-
ни ичиб ол...

— Ҳозир тушаман.
Шундай дедиму нарвонга тир-
машдим. Томга чиқишим билан
пастдан онамнинг хавотирли хит-
тоби эшитилди:

— Эҳтиёт бўл, том лабига
борма!

— Уйга кирсангиз-чи! — дедим
оғриниб.

Тунука томни тарақ-туруқ бо-
сиб, қийшайган тарнов олдида кел-

дим. Увалло уринаман, тарнов лаъ-
нати ўнганса қани! Занглаб кет-
ганми, бўёғи ёпишиб қолганми...

Аксига олиб, ёмғир шивалай
бошлади. Аввалига томчилаб тур-
ди-да, кейин шиддат билан ёғиб
кетди. Том лабига ўтирганча, тар-
новни қўшқўлаб суришга уриндим.
Қилт этмайдди!

Пастдан яна онамнинг овози
келди:

— Менга қара, болам!

Нарвон олдида қайтиб келдим.

ТАРНОВ

— Нима дейсиз?

— Жон болам, мана буни кийиб
олгин...

Қарасам, онам бир қўли билан
нарвонни чангаллаганча, иккинчи
қўлида тўн ушлаб турибди. Юпқа
рўмоли, нимчаси қўл бўлиб кетган...

— Ҳозир тушаман, дедим-ку!

Мен ёш боламанми?

— Шамоллаб қолсан!

— Оббо! Сиз уйга кираверинг! Ҳо-
зир тушаман.

Шундай деб тагин тарнов ол-
дида қайтдим. Жаҳл билан тар-
новни мушталай бошладим.

Бир маҳал пастдан яна овоз
келди:

— Ада! Адажон!

— Ҳа! — дедим баттар хуноб бўлиб.

— Варрагим йир-
тилди!

Қарасам, етти
яшар ўғлим ҳовли
ўртасида турибди.
Оёғи остида йирти-
либ, қамчишлари қо-
вургадек туртиб чиққан варрак
лойга қоришиб ётибди. Ўзи кўй-
лакчан. Бошланг. Ёмғир остида
диддираб турибди.

— Уйга кир, Фаррух! — дедим бақи-
риб. — Уйга кир, шамоллаб қолсан!

Қулоқ солса қани! Гоҳ варрагига,
гоҳ менга қарайди. Қапалагим учиб
кетди. Томда сирғалиб-сирғалиб,
нарвон томон югурдим.

Уч-тўрт пиллапоя тушиб қара-
сам, онам ҳамон нарвон оёғини чан-
галлаб турибди. Рўмоли жиққа хўл
бўлиб, сочларига ёпишиб қолган...

Бир қўли нарвон оёғида.

Бир қўлида тўн...

Ҳаётимизда тобора катта ўрин олаётган кичик бизнес ва ху-
сусий тадбиркорлик, юқори технологияга асосланган замона-
вий тармоқлар, илм-у фан, тиббиёт, таълим ва тарбия, мада-
нийат ва санъат каби ўнлаб соҳа ва тармоқлар ривожини аёл-
ларнинг иштирокисиз тасаввур этиб бўлмайди.

Х а, шундай! Биргина тадбиркор-
лик соҳасини олиб кўрайлик.
Бу жараёнда ишбилармон аёл-
ларнинг фаол ҳаракати мамлакатимиз
иқтисодиёти юқалишига муно-
сиб улуш бўлиб қўшилмоқда. Уларга
яратилаётган қулай ишбилармонлик

ҳаларга 4 млрд. сўмдан ортиқ кредит
маблағлари ажратилмоқда.

Дарҳақиқат, нозик хилқат вакил-
лари бўлишига қарамадан, тадбир-
корлик соҳасида дадил иш олиб бо-
раётган ишбилармон аёлларимиз
талайгина. Улардан бири Тошкент ви-

Молия муассасаларида

вафқиятли бажарилди. Бинода
қўшимча таъмирлаш ва қурилиш
ишлари амалга оширилиб, болалар ва
аёллар учун спорт зали, гўзаллик са-
лони, шахмат клуби, тикув цехи, ўқув
машғулоти хоналари, ўқув курол-
лари савдоси ва компьютер хизмати
билан шуғулланишга ихтисослашган
марказ, авиачипталар савдоси кас-
саси фойдаланишга топширилди.

— Амалга оширилаётган ишлари-
мизни Халқ банкининг Янгийўл фи-
лиали доимий қўллаб-қувватлаб
келмоқда, — дейди тадбиркор. — За-
рур пайтда кредит билан таъмин-
лаб, ишимизнинг янада ривожла-
нишида яқин кўмакчимиз бўлмоқда.

ЖАМИЯТНИНГ МУСТАҲКАМ ТАЯНЧИ

Халқ банки сармоялари ишбилармон
опа-сингилларимиз сафини кенгайтirmoқда

муҳити эса соҳа тараққиётини бел-
гилаб, яна минглаб аёлларнинг оила-
сига барака ва даромад киритмоқда.
Тижорат банкларининг тадбиркор
аёлларни қўллаб-қувватлаш бораси-
даги сатъ-ҳаракатлари янгидан-янги
имкониятлар эшигини очмоқда.

Президентимизнинг 2018 йил 2
февралдаги «Хотин-қизларни қўл-
лаб-қувватлаш ва оила институтини
мустаҳкамлаш соҳасидаги фаолиятни
тубдан такомиллаштириш чора-тад-
бирлари тўғрисида»-ги фармони мам-
лакатимизда аёлларни ҳар томон-
лама қўллаб-қувватлашда муҳим
дастуриламал бўлмоқда.

Ушбу фармон ижроси доирасида
Халқ банки томонидан хотин-қизлар
тадбиркорлигини ривожлантириш,
уларнинг бизнес фаолиятига кўмак
кўрсатишга катта эътибор қаратила-
ётир.

Жумладан, 2019 йилда банкнинг
ўз маблағлари ҳисобидан 36 703
нафар тадбиркор аёлга 615,2 млрд.
сўм кредит маблағлари ажратилди.
Ушбу маблағлар ҳисобидан амалга
оширилган лойиҳалар доирасида 36
мингдан ортиқ янги иш ўрни яратил-
ди. Натижада, бюджетга 1,2 млрд.
сўмлик солиқ тушумлари тушди. Шу
билан бирга, асосан маҳаллий бюд-
жет маблағлари ҳисобидан 639 на-
фар тадбиркор аёлга 7,4 млрд. сўм
имтиёзли кредит маблағлари ажра-
тилди.

Халқ банки аёллар тадбиркорлиги
ва уларнинг бизнес фаолиятини қўл-
лаб-қувватлаш борасидаги ишларни
изчил давом эттирмоқда.

2020 йилда шу кунга қадар тад-
биркор аёлларнинг ҳунармандчили-
к, «Ёшлар — келажатимиз», Фермер ва
томорқа ер эгаларини қўллаб-қув-
ватлаш, «Ҳар бир оила — тадбиркор»
дастурлари доирасидаги 199 лойиҳа-
лари маъқулланган бўлиб, ушбу лойи-

лоят Янгийўл туманидаги «BAHOR
STYLE» масъулияти чекланган жами-
яти таъсисчиси ва раҳбари Мавжуда
Бовақуловадир.

— Спорт ва кўнгилочар машғулот-
лар ташкил этиш, китоб ва канцеля-
рия маҳсулотлари савдоси, компью-
тер хизмати, сартарошхона хизмати
ва трикотаж маҳсулотлари ишлаб
чиқариш билан шуғулланмоқдамиз, —
дейди Мавжуда опа. — 45 кишини иш
билан таъминлаганмиз. Мамлакатимиз-
да тадбиркорларга, айниқса, мен
каби аёл тадбиркорларга қўллаб эн-
гиллик ва имкониятлар яратилмоқда.
Биз эса бундан унумли фойдаланишга
ҳаракат қилмоқдамиз.

Давлатимиз раҳбарининг тегишли
қарорига асосан Янгийўл туманидаги
бўш турган бино ва иншоотлар 605
млн. сўм инвестиция киритиш ва 35
та янги иш ўрни яратиш мажбури-
яти билан «нол» қийматида «BAHOR
STYLE» МЧЖ томонидан сотиб олин-
ган. Инвестиция мажбуриятлари му-

Келажакда режаларимиз катта, мак-
таб ёшидаги болалар вақтларини
мазмунли ўтказишлари учун махсус
электрон дарсликлар, болаларнинг
фикрларини ўстиришга оид дастур-
лар, мультфильмлар билан жиҳоз-
ланган «BOOK SAFE» фаолиятини
йўлга қўйишни режалаштирмоқда-
миз.

Зангиота туманида яшовчи тад-
биркор Шаҳзода Исмолова эса кўрпа
ишлаб чиқариш билан шуғуллан-
моқда. Уч кишини иш билан таъмин-
лаган тадбиркор чет элдан техноло-
гия олиб келиб, фаолиятини режали
асосда йўлга қўйиб олди.

— Ишни 2018 йилда Халқ банки-
нинг Зангиота тумани филиалидан
75 миллион кредит олиб бошлаган-
миз, — дейди Шаҳзода Исмолова. —
Аввалига бир кунда битта, иккита
маҳсулот тайёрлардик. Ҳозирда ку-
нига ўртача 40 та кўрпани сотишга
тайёрлаяпмиз. Маҳсулотларимиз
ўзимизнинг бозорда сотилади, хари-
дорлар кўп. Кейинчалик янада им-
конияти кенгроқ қавиш техникасини
олиб келиш ниятимиз бор. Шунда
маҳсулотларимиз тури ва миқдори
кўпаяди, шу билан бирга, яна бир
неча кишини иш билан таъминлай-
миз.

Демакки, бу — Халқ банки сармоя-
лари мамлакатимиз тадбиркор аёлла-
рининг оиласи, фарзандлари камоли,
ва пировардида, юрт тараққиёти ва
аҳоли фаровонлиги учун хизмат қи-
лаганининг исботидир.

Халқ банки аҳоли турмуш
шароитини яхшилаш, тадбиркор
аёлларга истиқболли лойиҳаларни
рўйга чиқариш, миқдорлар талабини
қондириш йўлида барча имконият-
ларни ишга солмоқда.

Халқ банки матбуот хизмати

«Best realtor» МЧЖ Фарғона минтақавий филиали бошлангич баҳоси босқичма-босқич ошиб бориш тартибида ўтказиладиган очиқ аукцион савдосига таклиф этади!

Аукцион савдосига «QUVA PAXTA TOZALASH»
АЖнинг 28.02.2020 йилги 15/60-сонли буюртма ха-
тига асосан қорхонага қарашли қуйидаги кўчмас
мулклар қўйилмоқда:

1. Кува шаҳри, Пахтазавад кўчаси, 1-уйда жой-
лашган, 0008-литердаги ёқилғи сақлаш омбори,
0056-литердаги 1-сонли захира омбори, 0057-литер-
даги 2-сонли захира омбори бино ва иншоотлари.
Бошлангич баҳоси — 44 181 000 сўм.

2. Кува шаҳри, Пахтазавад кўчаси, 1-уйда жойлаш-
ган, 0003-литердаги Чойхона биноси, 0004-литердаги
1-сонли чойхона бостирмаси, 0004-литердаги 2-сонли
чойхона бостирмаси бино ва иншоотлари. Бошлангич

баҳоси — 42 630 000 сўм.

Аукцион савдоси 2020 йилнинг 6 апрель кун
соат 10:00 да бўлиб ўтади. Буюртмалар расмий
иш кунлари соат 9:00дан 16:00гача қабул қилинади
(13:00дан 14:00гача тушлик).

Буюртмаларни қабул қилишнинг охириги муд-
дати: 2020 йил 3 апрель, соат 16:00гача.

Савдога қатнашиш учун буюртма билан бирга-
ликда қуйидагилар тақдим этилади:

— юридик шахслар учун — давлат рўйхатидан ўтказилганлик тўғрисидаги гувоҳноманинг нусхаси, шунингдек, тўлиқ ваколатли вакилнинг савдога қатнашиши учун қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда

расмийлаштирилган, унинг шахсини тасдиқлайдиган ҳужжатнинг нусхаси илова қилинган ишончнома;

— жисмоний шахслар учун — паспортнинг нусхаси, савдода тўлиқ ваколатли вакил қатнашган тақдирда, қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда расмийлаштирилган, тўлиқ ваколатли вакилнинг шахсини тасдиқлайдиган ҳужжатнинг нусхаси илова қилинган ишончнома;

— аукцион тўғрисидаги билдиришномада кўрсатилган банк ҳисобрақамига закалат тўланганлигини тасдиқлайдиган тўлов ҳужжатининг нусхаси.

Савдо ғолибига аукцион ўтказилган кундан бошлаб 10 кун ичида сотувчи билан олди-сотди шартномасини

тузиш мажбурияти юклатилади.

Талабгорлар объект бошлангич баҳосининг 15 фоизидан кам бўлмаган миқдорда закалат пулини савдо ташкилотчиси «Best realtor» МЧЖнинг қуйидаги ҳисоб-рақамига закалат келишув шартномасига асосан ўтказишлари шарт: х/р: 20208000500433601001, МФО: 00445, банк: «Капиталбанк» АТнинг Тошкент шаҳар филиали, СТИР: 303179580, ОКОНХ:84300.

Савдо ташкилотчиси ва савдо ўтказиладиган жой манзили: Фарғона шаҳри, Соҳибқирон Темур кўчаси, 45-уй, 3-қават. Телефон: (99895)402-54-75. Электрон манзил: www.emulk.uz, best.fergana@mail.ru.

Лицензия RR-0225

«Ishonch» ва «Ishonch-Довере» газеталари тахририяти жамоаси газетанинг Хатлар ва мухбирлар билан ишлаш бўлими ходими Комила Боймуродовага акаси Баҳодир Боймуродовнинг вафоти муносабати билан чуқур ҳамдардлик билдиради.

Эълон

Коронавирус — иқтисодий бўҳрон элчиси (МИ?)

Коронавирус ваҳимаси дунёни ўргимчак тўридек чирмаб олди. Ҳар бир қадамимиз саросима ва миш-мишларга тўлиб кетди. Хитойдан тарқалган вирус аллақачон дунёни ўз домига торгани тўғрисида хабарлар тарқалиши давом этмокда. Ҳозирга қадар ушбу вирус 85 давлатда қайд этилди. 6 март ҳолатига кўра, коронавирус дунё бўйлаб 3 мингдан зиёдроқ инсонни ҳаётдан олиб кетди. Касалликка чалинганлар сони 100 мингга яқинлашиб қолди. Бундан ҳам хавотирлиқ, агар вирус глобал пандемияга айланса, унда дунё иқтисоди касодроқ учраши мумкин.

«ИНҚИРОЗ ШАРПАСИ» ВА САНОАТДАГИ ТАНАФФУС

2008-2009 йилда рўй берган иқтисодий инқироздан дунё ўн йил дегадга ўзига келган. «Реанимация муолажалари»дан кейин ўзига келган, аммо тўла оёққа турмаган йирик давлатлар — АҚШ, Европа Иттифоқи ва Хитой ўзга яна «қора булут»лар қуюқлашмокда. Бу иқтисодиёт деганларни ўзаро чамбарчас боғланган сабабли бир давлатнинг зарари иккинчисиди дарҳол кўзга ташланади. Тўғри, 2002-2003 йилда SARS вирусини Хитойда пайдо бўлиб, 25 та давлатга тарқалди, 800 киши қурбон бўлди. Аммо дунё иқтисоди ўшанда бор-йўғи 40 миллиард доллар зиён қилган. Ваҳоланки, унда Хитойда ялпи ички маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажми йилга 1,7 триллион долларга тенг эди. Ҳозир эса бу рақам тўққиз карра ошган — ЯИМ ҳажми 15 триллион доллар, дунё ялпи ички маҳсулот ҳажмидаги улуши эса 4 фойздан 17 фойзга кўтарилган.

Жаҳон соғлиқни сақлаш ташкилотининг огоҳлантиришича: вирус ваража ёки иситма билан бошланади ва куруқ йўтал тутатади. Бир ҳафтадан кейин нафас олиш қийинлашади (айримлар касалхонага ётиши керак бўлади). Бош ва мушаклар оғрийд. Одам чарчоқ ҳис қилади. Ўзтиборли жиҳати — коронавирус юқтирган одамнинг жуда кам ҳолларда бурни оқади ёки аксиради.

СARS тарқалган вақтда бутун дунё ваҳимасига тушган. Аммо бу галгиси бошқароқ. Яъни, ваҳима билан реаллик тўғри келмаган тақдирда ҳам иқтисодий йўқотишлар кўп бўлади. Кўни-кеча Жаҳон банки тарқатган хабарга кўра, коронавирус тарқалган 2019 йил декабрь ойи охиридан шу кунгача она сайёрамиз давлатлари кўрган зарар миқдори 5 триллион АҚШ долларидан ошиб кетди. Аммо ким кўпроқ йўқотишини ҳозирдан айтиш мумкин. Бу ХХР. Хитой иқтисоди бу вирусиз ҳам анча оқсак қолган. Утган йил мамлакат иқтисоди 6,1 фойзга ошди. Лекин бу Хитой учун ўта паст кўрсаткич. 2020 йилда ЯИМ ўсишининг 5,4 фойзга тушиб қотишидан соқит қилинмапти. Зеро, кейинги 10 йилда Чин иқтисодиётининг йиллик иқтисодий ўсиши 8-10 фойздан кам бўлмаётган. Хитой иқтисодининг оқсашига қисман ўзи сабаби бўлса, қисман АҚШ билан савдо уруши ва Гонгконгдаги намойишлар ҳам ўзига хос ҳисса бўлиб қўшилди. Таҳмин қилинганидек, вирусдан биринчи навбатда транспорт, савдо, меҳмонхоналар бизнеси зарар кўради. Айниқса, вирус тарқашини Хитой Янги йили байрами — сайёҳлар мавсумига тўғри келгани катта муаммо бўлди. Ишлаб чиқаришга ҳам зарба етди. Аксарият завод-фабрикалар карантинда, ишчилар уйда. Маҳсулотни харидорга етказиш ҳам муаммо. Toyota ва Volkswagenнинг Хитойдаги заводлари қонвейер тўхтаган, «Старбак» ва «Макдоналдс»лар ёпилган. Кўшнлар ва бошқа давлатларга ҳам ошган эмас. Айниқса, Осиёдаги қўшнлар хавотирли ошган. Масалан, Хитой дунёдаги йирик электроника компаниялари учун эҳтиёт қисмлар ишлаб чиқаради. Минтақада бу соҳада ишлаб чиқарилаётган қисмларнинг 40 фойзи айнан Хитой ҳиссасига тўғри келади. Вьетнам, Жанубий Корея, Камбоджа, Сингапур ва Япония Пекининг сайёҳлик гуруҳларини таққиллашдан ҳам катта зарар кўрапти.

Саноатдаги танаффус эса Австрали ва Бразилия каби ҳомашё етказиб беришни давлатларга ҳам зиён келтиради. Европа ва АҚШ эса асосан Хитой сайёҳларининг қадами ўзидан «юрак-бағирлари эзилди». Улар бу мамлакатлар дўкон-ридаги қимматбаҳо кийимлар-у тақинчоқларнинг асосий харидорлари. Санаотдаги танаффус эса Австрали ва Бразилия каби ҳомашё етказиб беришни давлатларга ҳам зиён келтиради. Европа ва АҚШ эса асосан Хитой сайёҳларининг қадами ўзидан «юрак-бағирлари эзилди». Улар бу мамлакатлар дўкон-ридаги қимматбаҳо кийимлар-у тақинчоқларнинг асосий харидорлари. Санаотдаги танаффус эса Австрали ва Бразилия каби ҳомашё етказиб беришни давлатларга ҳам зиён келтиради. Европа ва АҚШ эса асосан Хитой сайёҳларининг қадами ўзидан «юрак-бағирлари эзилди». Улар бу мамлакатлар дўкон-ридаги қимматбаҳо кийимлар-у тақинчоқларнинг асосий харидорлари.

Санаотдаги танаффус эса Австрали ва Бразилия каби ҳомашё етказиб беришни давлатларга ҳам зиён келтиради. Европа ва АҚШ эса асосан Хитой сайёҳларининг қадами ўзидан «юрак-бағирлари эзилди». Улар бу мамлакатлар дўкон-ридаги қимматбаҳо кийимлар-у тақинчоқларнинг асосий харидорлари. Санаотдаги танаффус эса Австрали ва Бразилия каби ҳомашё етказиб беришни давлатларга ҳам зиён келтиради. Европа ва АҚШ эса асосан Хитой сайёҳларининг қадами ўзидан «юрак-бағирлари эзилди». Улар бу мамлакатлар дўкон-ридаги қимматбаҳо кийимлар-у тақинчоқларнинг асосий харидорлари. Санаотдаги танаффус эса Австрали ва Бразилия каби ҳомашё етказиб беришни давлатларга ҳам зиён келтиради. Европа ва АҚШ эса асосан Хитой сайёҳларининг қадами ўзидан «юрак-бағирлари эзилди». Улар бу мамлакатлар дўкон-ридаги қимматбаҳо кийимлар-у тақинчоқларнинг асосий харидорлари.

Санаотдаги танаффус эса Австрали ва Бразилия каби ҳомашё етказиб беришни давлатларга ҳам зиён келтиради. Европа ва АҚШ эса асосан Хитой сайёҳларининг қадами ўзидан «юрак-бағирлари эзилди». Улар бу мамлакатлар дўкон-ридаги қимматбаҳо кийимлар-у тақинчоқларнинг асосий харидорлари. Санаотдаги танаффус эса Австрали ва Бразилия каби ҳомашё етказиб беришни давлатларга ҳам зиён келтиради. Европа ва АҚШ эса асосан Хитой сайёҳларининг қадами ўзидан «юрак-бағирлари эзилди». Улар бу мамлакатлар дўкон-ридаги қимматбаҳо кийимлар-у тақинчоқларнинг асосий харидорлари.

ларга путур етказмокда. Дунёнинг кўплав давлатлари вирус тарқатган мамлакатлар билан чегараларни ва йўлларни ёпишни бошлади. Бу эса глобал савдога салбий таъсир кўрсатмокда. Хитойда 150 миллион одам ҳеч қаерга чиқолмапти. Таътил учун уйига ёки янги йил учун борганлар ишга қайта олмаяпти. Нафақат компаниялар, балки истеъмолчилар ҳам хавотирда. «Бу вируснинг ҳақиқий иқтисодий таъсирини сезяпмиз. Аллақачон бунга кўряпмиз. Масалан, «Apple» актин келажакда «iPhone» ишлаб чиқариш камайиши ҳақида гапирди», дейди америкалик иқтисодчи Марк Хемрик. Баъзиларнинг фикрича, иқтисодий зарар муқаррар, лекин қисқа муддатли бўлади. Хемрик коронавирусни довулга ҳўшатади. У ўтиб кетиши билан қайта тикланиш бошланиб, ҳаммаси одатдаги ҳолатга қайтади. Қисқа муддат ҳақида уйлалдиган инвесторлар учун бу жиддий муаммо. Ўрта ва узоқ муддатли кўзлайдиганлар жиддий хавотир олмаसा ҳам бўлади. Шундоқ ҳам уларнинг ҳаётлари пул тикиш ва курашдан иборат. Аммо тадқиқотчи Десмонд Лоҳменнинг фикрича, вируснинг Хитой иқтисодиётига таъсири узоқ муддатли бўлади. «Чунки, — дейди у, — таъминот учун фақат Хитойга боғлиқ компаниялар бозорларни қидиришни бошлади. Компаниялар бу ишдан сабоқ чиқаради. Хитой иқтисодиёти бунинг узоқ муддатли асоратларини сезади. Мамлакат хорижий сармоя учун жозибасини йўқотади».

ЎЗБЕКИСТОН ИҚТИСОДИЁТИГА ТАЪСИРИ БЎЛАДИМИ? Жаҳон иқтисодиётида корона-вирус тарқалиши билан боғлиқ бўлган иқтисодий муаммолар Ўзбекистон иқтисодиётига ҳам муайян даражада таъсир кўрсатиши мумкин. Марказий банк маълумотида кўра, бунда таъсир кўлмаси жаҳон иқтисодиётидаги хатарларнинг давомийлиги билан баҳоланади. Истеъмол сават-часида сезиларли улушга эга бўлган Хитойдан импорт қилинадиган айрим товарлар ҳажмининг қисқариши ички бозорда нархларга маълум босимни юзага келтириши эҳтимоли бор. Ички нархлар даражасига «коронавирус» таъсирининг бир марталик қисқа муддатли бўлиши кутилмокда. Шу билан бирга, Хитойдан импорт қилинадиган товарлар бўйича қопланмаган талаб ички ишлаб чиқаришнинг кенгайиши ва бошқа давлатлардан янги импорт йўналишларининг йўлга қўйилиши орқали қопланади ва натижада ўрта муддатли истиқболда нархлар барқарорлашади. Ички бозорда гўш ва гўшт маҳсулотларига бўлган талабнинг сезиларли ошиб кетиши нисбатан тақлиф ҳажмининг номувофиқ ўсиши нархларга маълум босим яратади. Чорвачилик соҳасини тубдан ривожлантириш ва бу учун зарур бўлган озуқа базасини шакллантириш орқали ички бозорни узлуксиз гўшт маҳсулотлари билан таъминлаш маълум бир вақтни талаб қилади. Шу билан бирга, бошқа давлатлардан (Беларусь, Украина, Қозғоғистон, Қирғизистон) гўшт импортнинг етарли даражада эмаслиги, шунингдек, гўшт импорти нархининг ошishi ўрта муддатли истиқболда гўшт нархига таъсир кўрсатади. Транспорт инфратўзимчасини, бозорларда рақобатни ривожлантириш, иқтисодиёт тармоқларини узлуксиз газ ва электр энергия билан таъминлаш соҳаларида зарурий тақрибий ислохотларни амалга ошириш инфляция даражаси барқарор пасайишининг асосий омилларидан ҳисобланади. Бундан олдин Марказий банк асосий ставкани ўзгартириш қолдиргани хабар берилган.

Коронавирус тарқашини таҳдида сабаб, Марказий Осиё давлатларида ҳам хавфсизлик чоралари қўйилиши мумкин. Хусусан, Қозғоғистон ва Тожикистон мусулмонлар диний бошқармаси хавфсизлик чораларини қўйиштириш қарор қилган. Имомлар бошқаларга юқтирмасликлари учун шамоллаш аломатлари бўлган намозхоналарни масжидларга қўйиб туришга чаклиришган. Хабарларга кўра, масжидларнинг тозаллиги ҳам махсус назорат остига олинган. Барча Марказий Осиё давлатлари ҳукуматларининг барча турдаги ўзаро қатновларини вақтинчалик чеклаш, чегараларни ёпиш, махсус текширув постларини ташкил қилиш каби коронавирус кенг тарқалган ёки хуруж қилган давлатлар билан икки ўртада лозим барча эҳтиёт чораларини қўйишга ётигани ҳам эътиборга молик.

ХАВОТИРГА АСОС БОРМИ?

Мамлакатимизда ҳам коронавирус туфайли хавотир анча кўпайган. Ҳукумат 2020 йилнинг 1 март кунидан бошлаб вирус тарқалган Эрон, Афғонистон ва Италия билан авиақатновларини вақтинча тўхтатди. Соғлиқни сақлаш вазирлиги 3 март ҳолатига кўра, Ўзбекистонда корона-вирусу тарқалган беморлар йўқлигини, бу борада тарқалган хавотир асоссизлигини маълум қилди. Фармацевтика тармоғини ривожлантириш агентлиги матбуот хизмати ҳозирги кунда тиббиётни қўллашда танқислиги қўзғатилаётгани бўйича баёнот билан чиқди. «Ижтимоий тармоқларда тарқалган турли хабарларга кўра, дори-хоналарда тиббиётни қўллашда етишмаслиги ёки умуман йўқлиги ва деярли ҳамма дори-хоналарда бу маҳсулот нархи ошгани аҳолини ташвишга солмокда. Дори-хоначиларнинг ҳаммаси коронавирус ваҳимаси ортидан, чиндан ҳам, одамларнинг ниқоб сотиб олиши ҳақдан зиёд қўпайгани ва ниқоб таъминотида узил-кўрил юзага келганини тасдиқлайди. Бироқ, Германиялик экспертлар коронавирусни йўқ қилиш учун қўлни совунаиб ювиш қифоя, дедмокда. Юзани ниқоб билан тўсиб юриш вирусдан етарли даражада ҳимоя қилмайди», дея баёнот берди. «Charité Berlin» клиникаси ҳузуридаги атроф-муҳит гигиенаси ва тиббиёт институти раҳбари Петр Гастмайер «Қўлни ҳафсала билан совунаиб ювиш вирусни ўлдириш учун етарли. Албатта, сафарга чиққанда ҳар доим ҳам сув бўлмағлиги мумкин. Шунинг учун ёнингизда дезинфекциялайдиган восита солинадиган кичик шиша идиш олиб юринг», деди. Экспертнинг айтишича, ниқоб «тиббий муассасалар ходимлари учун керак. Чунки улар беморлар билан мулоқотда бўлади, лекин бошқалар учун ниқоб тақиб у ёқдан-бу ёққа кезиб юришининг маъноси йўқ».

ХАВФ ОРТАДА ҚОЛАДИМИ? Мутахассисларнинг фикрича, корона-вирус эпидемияси апрелда тугаши керак. Бу ҳақда Хитой ҳукуматининг қарарига кўра, ниқоб тақиб у ёқдан-бу ёққа кезиб юришининг маъноси йўқ».

Жаҳон соғлиқни сақлаш ташкилотининг билдиришича, вируснинг яширин даври 14 кунгача бўлиши мумкин. Баъзи олимлар эса корона-вируснинг инкубацион даври ҳатто 24 кунга етиши мумкин, дейишмокда. Хитой олимлари янада хатарли жиҳатига уруғ беришмокда: вируснинг бирон аломати кўринмасдан олдин ҳам уни ташувчи одам касаллиқни бошқаларга юқтириши мумкин.

Коронавирус билан боғлиқ вазиет бўйича масалачаси Чжун Наньшань маълум қилди. «Мен эпидемия апрелда тугашига умид қилмокдаман. Бироқ биз бу вирус нима учун шунчалки юқумли эканини билолмаяпмиз», деб айтган мутахассис. Унинг таъкидлашича, айни вақтда Хитойнинг Гуандун ва Чжэцзян провинцияларида касаллиқ билан даражадан пасаяётгани қўзғатилаётган ва бу «яхши белгидир». Шунингдек, Хитойда корона-вирусдан касалланганлар ҳисобини олиб бориш тизимига ўзгартириш қилинди. Энди корона-вирус топилган, бироқ касаллик аломатлари бўлмаган кишилар касалланганлар деб ҳисобланмайди. Бироқ бу Жаҳон соғлиқни сақлаш ташкилоти кўрсатмаларига зид ҳисобланади, чунки ташкилот касаллик аломатлари бор-йўқлигидан қатъи назар, корона-вирусу таҳлиллари ижобий чиққанларни касалланганлар, деб ҳисоблайди. Аввалроқ маълум қилинганидек, Жаҳон соғлиқни сақлаш ташкилоти янги корона-вирусу расман ном берди ва у COVID-2019 деб аталди. Шунингдек, ЖССТда корона-вирусу қарши вакцина 18 ойдан кейингина пайдо бўлиши мумкинлиги айтилган. Ўтган йил декабрь ойи охирида Хитойнинг Ухан шаҳрида илк бор қайд этилган янги корона-вирус инсонга денгиз маҳсулотларидан ўтгани, сўнг эса ҳаводан, масалан, оддий йўтал ёки аксириш билан юқиши

аниқланди. Фрименнинг айтишича, корона-вирусуни юқтириш жуда осон. Ёши катталарнинг унга қаршилиқ кўрсатиши қийинроқ. «Агар 65 ёки ундан катта бўлсангиз, асоратлари кўп бўлиши мумкин», дейди АҚШ Соғлиқни сақлаш институтидан Энтони Фаучи. Асоратларга пневмония, бронхит, буйрак етишмовчилиги, ўпкада суяқлик тўпланиши ва ҳатто ўлим мисол бўла олади. «Иккиламчи бактериял инфекцияга учрасангиз, антибиотик ичишингиз мумкин. Нафас олиш қийинлашади, ре-спиратордан фойдаланса бўлади, аммо шунда ҳам соғайиб кетишга қаролат йўқ, чунки вирус янги», дейди доктор Фаучи. Дунё олимлари айни дамда уни ўрганмокда. «Вирус қаердан келди, қандай фаолият юритади, унинг тарқалишини тушуниш учун диагностика ишлаб чиқиш мумкинми? Шуларни билиш мумкин», дейди Фримен. Айни пайтда АҚШ Юкумили касалликларнинг олдин олиш маркази қўшни тез-тез ювишни, йўталганда оғизни тирсак ёки салфетка билан ёпишни тавсия қилмокда.

АЛОМАТЛАРИ ОДДИЙ ГРИППДАН ҚАНДАЙ ФАРҚЛАНАДИ?

Жаҳон соғлиқни сақлаш ташкилотининг огоҳлантиришича: вирус ваража ёки иситма билан бошланади ва куруқ йўтал тутатади. Бир ҳафтадан кейин нафас олиш қийинлашади (айримлар касалхонага ётиши керак бўлади). Бош ва мушаклар оғрийд. Одам чарчоқ ҳис қилади. Ўзтиборли жиҳати — коронавирус юқтирган одам жуда кам ҳолларда бурни оқади ёки аксиради.

БЕМОР ҚАЧОН ХАВФЛИ?

Жаҳон соғлиқни сақлаш ташкилоти маълумотида кўра, вируснинг яширин даври 14 кунгача бўлиши мумкин. Баъзи олимлар эса корона-вирусунинг инкубацион даври ҳатто 24 кунга етиши мумкин, дейишмокда. Хитой олимлари янада хатарли жиҳатига уруғ беришмокда: вируснинг бирон аломати кўринмасдан олдин ҳам уни ташувчи одам касаллиқни бошқаларга юқтириши мумкин.

ЯНГИ ВАКЦИНАНИ ТОПИШ, ТАЙЁРЛАШ ЖАРАЁНИ ҲОЗИР ҚАЙСИ БОСҚИЧДА?

Ўтган икки ой ичида олимлар бир қанча вакцина яратишга муваффақ бўлишган. Уларни аллақачон ҳайвонларда синаб кўришни ҳам бошлашган. Агар улардан бириортаси иш берса, қанчалик тез қўллаш имкони бўлади? Энг эртаси билан келаси йил ўрталарида, дейишмокда олимлар. Бунинг бир қанча сабаби бор: биринчидан, янги вакциналар ҳали-ҳануз ҳайвонларда синаб кўрилмокда. Инсонларга эса тажриба мақсасида фақат шу йил охирига бориб қўллаб кўрилиши мумкин. Ҳатто, ўша пайтга бориб, янги вакцина иш берган тақдирда ҳам, уни бирданига тарқатишнинг имкони бўлмайди. Чунки янги вакцина оммавий тарзда ишлаб чиқариш осон иш эмас.

ҲАҚИҚАТАН ҚАҚШАТКИЧМИ?

44 минг беморни ўрганиш натижасида Жаҳон соғлиқни сақлаш ташкилоти хулоса қилди: 81% — ҳар ўнтадан саккизта одамда аломатлар енгил кечади. 14% — тахминан ҳар еттинчи беморда оғир аломатлар қўзғатилади. 5% — ҳар йигирманчи киши жуда қаттиқ касал бўлади. 1% ёки 2% — элликтдан битта ёки юзтадан битта бемор оламдан ўтади. Ўлим ҳоллари анча паст, лекин ўта ишончли эмас. Чунки ҳозир даволанаётган минглаб одамлар ҳам оламдан ўтиши мумкин. Айни пайтда, касаллик енгил ўтказган кўплав одамлар шифокорга бормоган ва ҳисобга олинмагани эҳтимоли ҳам бор. Таққослаш учун: ҳар йили 1 миллиард одам оддий грипп юқтиради ва улардан 290 минг — 650 минг нафари вафот этади. Демак, оддий гриппдан вафот этганлар сони корона-вирусу билан топанлар сонидан юқори бўлиб, айнан шунга кўра ҳам ҳозирча ваҳима тарқатишга асос йўқ.

Абдували Сойибназаров, сиёсий шарҳловчи

Туйғу

Мен ўзбек тили ва адабиёти фанидан ёшларга сабоқ берман. Аммо бошқа тилларни ҳам ўрганишни, улардаги сўзларни ўзбек тилидаги сўзлар билан солиштиришни ҳўш кўраман. Уларнинг барчаси жозибали, ўзига ром этади. Тилларни ўрганар эканман, бошқа маданиятларни, дунёқарашларни кашф эта бораман.

Англаш

Энг муҳими, ушбу тилларни ўрганган сари она тилимга — ўзбек тилига ҳурматим, меҳрим ортаверади. Айниқса, бошқа тилларда учрайдиган ўзимизнинг сўзларимизга дуч келганимда, юратим энг яқин кишимни соғиниб учратганимиздек ҳарқиқиб кетади. Тасаввур қилинг-а! Олис юрда тўсатдан олдингиздан яқин дўстингиз чиқиб қолса... Бошқа тили — ўзингизга жуда йироқ бўлган тилни ўзлаштирар экансиз, олдингиздан ўзбекча сўз чиқиб қолди. Ахир, у сизнинг қадрдонингиз, ўзингизнинг сўзларингиз, унда онангиз сўзлайди, отангиз сўзлайди, ака-ука, қариндош, дўстларингиз гаплашади.

Тил — миллат ғурури, ори, номуси. Тил — миллатнинг бойлиги. Тил — миллатнинг келажиги. Ана шу неъматни асрашимиз, унга ҳурматда бўлишимиз лозим. Бизнинг дунё тилларини ўрганишимиздан мақсадимиз шунда — дунёга чиқиш, дунёни тадқиқ этиш, шунинг баробарида, дунёга она тилимизнинг бой жозибасини кўрсатиш.

Халқимизнинг тил билган эл билади, деган мақоли замирида катта маъно муҳассамдан. Айниқса, бутунги глобаллашув даврида.

Маълумотларга кўра, дунё бўйича ҳар йили бир неча тил йўқолиб бормокда. Тил — миллат нишони. Демак, бир неча миллат ҳам йўқолиб бормокда. Тил билган эл билади, дейишмокда. Менинг эса тил билган ўзлигини ҳам англайди, шу англаш мобайнида Ватанига бўлган муҳаббатни янада ошади, дегим келади.

Гулбаҳор СУЯРОВА,
Ички ишлар вазирлиги
ихтисослаштирилган мактаб-интернати ўқитувчиси

Беллашув

Таълим, фан ва маданият ходимлари касба уюшмаси Охангарон шаҳар кенгаши Халқаро хотин-қизлар кўни мусобаботи билан 3-умумтаълим мактабида спорт мусобаботи ўтказди.

Маҳорат ва заковат баҳси

Унда умумтаълим мактаблари ҳамда мактабгача таълим ташкилотларида фаолият юритаётган 18 дан 55 ёшгача бўлган 42 нафар хотин-қиз ўз имкониятларини синаб кўрди.

Беллашувлар якунига кўра, мусобақа ғолиби ва иштирокчилари ташкилотларнинг эсдалик совғалари топширилди. Худди шундай байрам тадбирлари Ангрен шаҳар 4-МТТ, 34-ҳамда 35-умумий ўрта таълим мактабларида ҳам ўтказилди.

Чирчиқ давлат педагогика институтига факультетларора аёл ўқитувчилар ўртасида «Заковат» интеллектуал ўйини ташкил этилди. Унда факультетлар ва ректорат тузилмаларидан иборат 6 та жамоа қатнашди. Мантиқий, илмий ва маънавий мавзудаги саволлардан иборат 11 раундлик ўйинда тарих ва тиллар факультети жамоаси 1-ўринни эгаллади. Ғолиб ва иштирокчиларга ташкилотларнинг эсдалик совғалари топширилди.

Муҳаддас РАЗЗОҚОВА,
«ISHONCH»

Партия ислохоти — давр талаби

Газетанинг жорий йил 16 январдаги сониди чоп этилган «Партиявий тизим: ислохотга муҳтож (ми?)» мақоласида долзарб мавзу кўтарилган. Мақолада тўғри таъкидланганидек, сиёсий партиялар давлат ва жамият тараққиётида муҳим роль ўйнайди.

Хеч кимга сир эмаски, Олий Мажлис Қонунчилик палатасида сиёсий партиялар ўз фракцияси аъзолари билан қонун ва меъёрий ҳужжатлар ишлаб чиқишда сиёсий позициясини ҳимоя қилади.

Ўтган сайловда бешта сиёсий партия парламентда энг кўп ўрин эгаллаш учун курашди. Халқ демократик партияси мазкур сиёсий курашда иккинчи ўриндан тўртинчи ўринга тушиб қолди. Бунинг объектив ва субъектив сабаблари бор, албатта. Сиёсий партиянинг биттага ортиши, улар ўртасида ўзаро рақобат ва курашнинг кескинлашуви сайлов натижаларига ўз таъсирини кўрсатди. Сиёсий рақобатсиз ғоявий кураш бўлмайдми. «Енгилган одам курашга тўймайди» деганларидек, партия ўзининг ғоявий қарашлари ва дастурий мақсадларини жамият аъзолари орасида мустақамлаб бораверади.

Шу маънода, одамлар партия ғояларига ишонса, бир куч бўлиб, ягона мақсадга интилиб ҳаракат қилсагина асосий мақсадга эришиш мумкин.

Фикримча, партиявий рақобат ва янгиланишни, авваламбор, партия ташкилотлари ўз аъзоларидан бошлаши керак. Одамларда янгича фикр, янгича дунёқараш ва кураш пайдо бўлмаса, сиёсий рақобат вужудга келиши мумкинми, ахир? Бунинг мўрт, заиф жиҳатлари ҳам бор, албатта. Ўрта ва ўрта махсус таълимни-ку, қўяверинг, ҳатто олий таълим муассасаларида ҳам сиёсий партиялар тўғрисидаги мавзуларга жуда кам вақт ажратилганини қандай тушуниш мумкин? Кишиларнинг сиёсий онги ва сиёсий маданиятини таълим даргоҳларида шакллантирмасак, жамиятимизнинг сиёсий тизимини қачон ва қандай мустақамлаймиз? Шунинг учун сиёсий ўқув ва дарсларнинг салмоғини кўпайтириш керак. Ана шунда одамларнинг партиявий тизимга бўлган муносабати ўзгаради, сиёсий партиялар ўз хайрихоҳларини ортидан эргаштира олади. Айнан шунга кўра ҳам тизимни ривожлантиришга қаратилган бир қатор таклифларим бор. Чунончи:

Биринчидан, партиянинг негизини бошланғич ташкилотлар ташкил этади. Шунинг учун ҳам бошланғич партия ташкилотлари фаолиятига жиддий эътибор қаратиш керак. Бошланғич ташкилотдан то туман, шаҳар партия ташкилотигача алоқа занжирини янада мустақамлаш, унинг моддий-техник базасини яратиш ва ахборот технологияларидан унумли фойдаланиш зарур.

Иккинчидан, партиялар зўрма-зўраки, енгил-елли тадбирлардан қочиши керак. Малик ЖАЛОЛОВ, Ўзбекистон ХДП Андижон вилояти кенгаши шўъба мудири

Муносабат

Қўнғирот Минтақавий темирйўлчилар касба уюшмаси ҳудудий қўмитаси ишчи-ходимларнинг меҳнат ҳуқуқлари ва муҳофазасини таъминлаш юзасидан бир қатор ишларни амалга оширмоқда. Хусусан, 2019 йил давомида қўмитага келиб тушган 2369 та мурожаатнинг 2153 таси қаноатлантирилди ва 216 та ариза эгасига тегишли тушунтиришлар берилди.

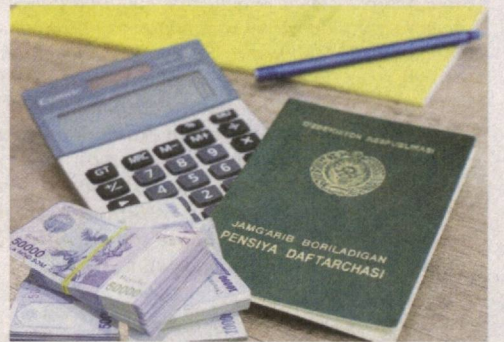
Имтиёзли пенсия тайинланди

2020 йил январь ойида қўмитага «Қўнғирот вагон таъмирлаш» депосида темирчи бўлиб ишловчи Юсуп Нуратдиновдан мурожаат келиб тушди. Унда Бюджетдан ташқари пенсия жамғармасининг Қўнғирот тумани бўлими унга имтиёзли пенсия тайинлашни асоссиз равишда рад этгани баён этилган эди. Тўпланган ҳужжатларни ўрганиш жараёнида Ю.Нуратдинов Бюджетдан ташқари пенсия жамғармасининг Қўнғирот тумани бўлимига белгиланган ёшдан беш йил кам бўлган ёшга тегишли нафақа тайинлашни сўраб мурожаат этган. Жамғарманинг туман бўлими 2019 йил 14 октябрь кунги 1125-сонли қарориди Ю.Нуратдиновнинг тўлиқ иш куни мобайнидаги бандлик

иш вақтининг 80 фоизи ўрнига 50 фоизини кўрсатгани аниқланди. Аттестация кўриги хулосалари тўлиқ бўлмагани ва мурожаат эгасининг имтиёзли пенсияга чиқиш ҳуқуқини берувчи иш стажига етарли бўлгани билан, унинг «темирчи» касби соҳа рўйхатида кўрсатилмагани ваз этилиб, имтиёзли пенсия тайинлашдан бош тортилгани ойдинлашди.

Умумий иш даври 37 йилни ташкил этгани ҳолда, махсус меҳнат стажига 21 йил 5 ой бўлган Ю.Нуратдиновда 57 ёшида имтиёзли пенсияга чиқиш ҳуқуқи мавжуд эди. Бундан ташқари, «Фуқароларнинг давлат пенсия таъминоти тўғрисида»ги қонунда корхоналарда иш ўринларининг аттестацияси ўтказилма-

Касаба уюшмаси аралашгач...

гани пенсия тайинланмаслигига олиб келади, деган ҳолат кўрсатилмаган.

Касаба уюшмаси аралашуви билан ариза эгаси Юсуп Нуратдиновга имтиёзли пенсия тайинланди.

Усенбой АБДАЛИЕВ,

Қўнғирот Минтақавий темирйўлчилар касба уюшмаси ҳудудий қўмитаси юрисконсулти

«Дехқонобод калий заводи» акциядорлик жамияти касба уюшма қўмитаси, Ёшлар иттифоқи ҳамда Маҳалла ва оилани қўллаб-қувватлаш вазирлигининг тумани бўлими ташаббуси билан «8 март – Халқаро хотин-қизлар кўни» байрами муносабати билан жамиятнинг бир гуруҳ хотин-қизлари Бухоро шаҳрига саёҳат қилишди.

Туризм

Бухорога саёҳат

Саёҳат давомида иштирокчилар «Амир Сайид Кулол», «Хўжа Баҳовуддин Нақшбанд», «Сомониёлар даҳмаси» каби зиёратгоҳларда бўлишди, «Арк», «Лаби ҳовуз» мажмуалари, «Мирараб мадрасаси», «Минораи калон» ва бошқа бир қатор меъморий обидалар тарихи, Бухоро шаҳрида кейинги йилларида амалга оширилаётган улкан обodonлаштириш, қўқаламзорлаштириш ва қурилиш ишлари, умуман олганда, шаҳарнинг диққатга сазовор жойлари билан танишди.

Норсаид КЎЧКИНОВ,
«Дехқонобод калий заводи»
акциядорлик жамияти касба уюшма
қўмитаси раиси

«Ishonch» газетасининг 2019 йил 26 ноябрдаги сониди чоп этилган «Тилин бузиб пул топиш «санъати» сарлавҳали фототанқидга Монополияга қарши курашиш қўмитасининг Тошкент шаҳар ҳудудий бошқармасидан қуйидаги жавоб келди:

«Ishonch»га жавоб берадилар...

Кўрсатма берилди

«Мақолада қайд этилган ҳолатларга аниқлик киритиш учун ўрганиш ўтказилганда, «XRUSTEAMLASHAYLIK, TOSHKENT» деган сўзлар қайд этилган реклама лавҳаси Тошкент шаҳри, Яқкасарой тумани, Бобур ҳамда Нукус кўчалари кесилишувидagi чорраҳада ўрнатилган конструкциясига «East-West Invest» ҚҚ МЧЖ томонидан жойлаштирилгани аниқланди.

Шу билан бирга, «East-West Invest» ҚҚ МЧЖ томонидан таклиф этилаётган «Хрус Team» номли қотирилган нон маҳсулоти тўғрисидаги реклама лавҳалари Тошкент метрополитени ҳудудида ўрнатилгани ҳамда телерадио ва кабель телевидениеси каналларида эфирга узатилаётгани ва ушбу реклама лавҳаларида ҳам «XRUSTEAMLASHAYLIK, TOSHKENT» ва «ПОХРУСТЕАМ, ТАШКЕНТ» деган сўзлар қайд этилгани маълум бўлди.

Тахририятдан: Ажабо, «XRUSTEAMLASHAYLIK, TOSHKENT» ва «ПОХРУСТЕАМ, ТАШКЕНТ»ни «XRUSTEАМ» LASHAYLIK, TOSHKENT» ва «ПО» ХРУСТЕАМ, ТАШКЕНТ» деса, олам гулистон экан-у, биз билмай юрган эканмиз! Ана ҳолос!

Бошқарма бошлиғи
Ўринбосари
Ж.ТУРОБОВ

«Spartak konsalting» масъулияти чекланган жамияти риэлторлик ташкилоти бошланғич баҳоси босқичма- босқич ошиб бориш тартибида ўтказиладиган очиқ аукцион савдоларига таклиф этади!

Очиқ аукцион савдосига «Агроким-ёҳимин» АЖ Жондор тумани филиалининг 2020 йил 3 мартдаги 43-сонли буюртма-хатига асосан қуйидаги мулклар қўйилмоқда:

1. Бухоро вилояти, Жондор тумани, «Алели» МФЙ, Алели аҳоли пунктида жойлашган, умумий майдони 362,75м2, қурилиш майдони 362,75м2 ва фойдали майдони 362,75м2дан иборат бўлган «Биолаборатория биноси». Бошланғич баҳоси – 52 940 606 сўм.

2. Бухоро вилояти, Жондор тумани, «Нуратош» МФЙ, Моҳон аҳоли пунктида жойлашган, умумий майдони 84,5м2, қурилиш майдони 84,5м2 ва фойдали майдони 84,5м2дан иборат бўлган «Биофабрика бино-иншоотлари». Бошланғич баҳоси – 13 815 829 сўм.

Аукцион савдоларида иштирок этиш истигадиги талабгорлардан савдоларда иштирок этиш учун белгиланган шаклдаги буюртманомалар аукцион ташки-

лотчиси томонидан расмий иш кунлари соат 09:00дан 18:00гача Бухоро шаҳри, И.Каримов кўчаси, 44-уй манзили бўйича аукцион хабарномаси эълон қилинган кундан бошлаб қабул қилинади.

Аукцион савдоси 2020 йил 11 апрель кунли соат 11:00да Бухоро шаҳри, И.Каримов кўчаси, 44 уйда бўлиб ўтади.

Буюртманомаларни қабул қилишнинг охири муддати: 2020 йил 10 апрель кунли соат 18:00да тўхтатилади. Мазкур бинолар 2020 йил 11 апрель кунли ўтказиладиган очиқ аукцион савдосида сотилмаган тақдирда, биноларнинг такрорий аукцион савдолари 2020 йилнинг 18-, 25 апрель ва 2020 йилнинг 2-, 9-, 16-, 23-, 30 май кунлари соат 11:00да ўтказилишини олдиндан маълум қиламиз.

Аукцион ёлиби савдо ўтган кундан бошлаб 20 кун мuddат ичида бинога бўлган ҳуқуқни тасарруф қилиш бўйича олди-сотди шартномасини тузиш ҳамда олди-сотди шартномасига асосан мулк учун

тўловларни амалга ошириш юклатилади.

Аукцион савдоларида иштирок этиш истигадиги бўлган талабгорлардан:

– савдо ташкилотчиси билан тузилган закалат пули тўғрисидаги келишув шартномасига асосан мулкнинг бошланғич баҳосининг 15 фоизи миқдоридаги закалат пуллари тўлашлари;

– Ўзбекистон Республикаси фуқароларидан – паспорт нусхаси;

– хорижий юридик шахслардан – уставнинг белгиланган тартибда легиляция қилинган нусхаси;

– хорижий фуқаролардан – чет давлатнинг миллий ёки дипломатик паспортни;

– Ўзбекистон Республикасида доимий яшаш гувоҳномасига эга бўлган шахслар – яшаш гувоҳномаси нусхаси;

– юридик шахслардан – давлат рўйхатидан ўтганлиги тўғрисидаги гувоҳнома, низоми нусхаси, вақил иштирок этганда, ишончнома тақдим этилиши сўралади.

Савдолар учун буюртманомаларни қабул қилиш савдо кунидан бир кун олдин 18:00да тўхтатилади.

Буюртманомалар иш кунлари (шанба ва яқшанба ҳамда байрам кунларидан ташқари) қабул қилинади.

Аукцион савдоларига қатнашиш учун талабгорлар савдо ташкилотчиси билан тузилладиган закалат келишувига асосан мулк бошланғич баҳосининг 15 фоизидан кам бўлмаган миқдорида закалат пулини савдо кунига қадар «Spartak konsalting» масъулияти чекланган жамиятининг ҳисобрақамига (банк: «Ипотека банк»нинг Бухоро шаҳридаги Сардор филиали, х/р:20208000804942181001, МФО: 00119, СТИР: 302131286) ҳисоб-рақамига тўлашлари шарт.

Манзил: Бухоро шаҳри, И.Каримов кўчаси, 44-уй. Тел: (0-365) 221-51-81. Е-mail: spartak-konsulting@umail.uz. Веб-сайт: www.sk7.uz

Лицензия RR-0079.

Хурматли ишбилармон ва тадбиркорлар!

«Кўп тармоқли ихтисослаштирилган аукцион савдо» (КТИАС) аукцион савдоларини ташкил қилиш корхонаси» МЧЖ бошланғич баҳоси босқичма-босқич ошиб бориш тартибида ўтказиладиган очиқ кимошди савдосига таклиф этади!

Савдога Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги тасарруфидаги «Жар» спорт соғломлаштириш комплексида тегишли бўлган қуйидаги автотранспорт воситаси қўйилмоқда:

1984 йда и/ч, д/б: 01 218 VSB бўлган «Зил ММ3-555» русумли (носоз, балон ва дисклари мавжуд эмас) автотранспорт воситаси. Бошланғич нархи – 22 032 266 сўм.

Аукцион савдолари 2020 йилнинг 7-, 14-, 21-, 28-апрель кунлари соат 11:00да Тошкент шаҳри, Олмазор тумани, Беруний кўчаси, 83-уй, 311-хонада бўлиб ўтади. Мазкур автотранспорт воситалари 2020 йил 7 апрель

кунги аукцион савдоларида сотилмай қолган тақдирда, эълонда кўрсатилган кейинги белгиланган савдо кунларида ўтказилишини маълум қиламиз.

Талабгорлар савдо ташкилотчиси савдода қатнашиш учун юзага келадиган барча харажатларни ўз ҳисобидан амалга оширадидилар.

Ушбу савдоларда қатнашиш учун талабгорлар мулк бошланғич баҳосининг 10 фоизидан кам бўлмаган миқдорда закалат пулини ҳар бир мулк учун алоҳида тартибда КТИАСнинг ҳисобрақамига (х/р: 20208000904929477001, банк: «Ипотека банк» АТБнинг

Шайхонтоҳур филиали, МФО: 00425, СТИР: 302074183, ОКОНХ: 83200) тўлашлари шарт.

Аукцион савдоларида иштирок этиш учун талабгорлардан ариза ва бошқа тегишли ҳужжатлар расмий иш кунлари соат 9:30дан 16:00гача қабул қилинади ва кимошди савдоси ўтказилишига бир иш кунли қолганида тўхтатилади.

Мурожаат учун манзил: Тошкент шаҳри, Олмазор тумани, Беруний кўчаси, 83-уй. Телефон: +99871 249-54-59. Веб сайт: ktias.uz

Хизматлар лицензияланган.

Мамлакат учун ўта муҳим масалаларни ҳал этиш, сиёсий қарорлар қабул қилиш, халқаро муносабатларни йўлга қўйишда расмий доиралар, одатда, миллий манфаат тушунчасига таянмайдилар. Аслини олганда, ушбу концепция ўз номи билан халқнинг хоҳиши-иродаси, талаб ва истакларини ифода этиши керак. Негаки, шу аснода давлат сиёсати белгиланади ва юритилади.

Назарий жиҳатдан ҳаммаси рисоладагидек. Амалда эса миллий манфаатни нимадан иборат эканини очиқ-ойдин ифодалаётган давлатлар унча кўп эмас. Баъзи таҳлилчилар бундай мавҳумлик миллий сиёсатимизга ҳам хос эканини айтмоқда. Айнан шунга кўра мавзу юзасидан «Билим карвони» нодавлат илмий муассасаси раҳбари, таниқли сиёсатшунос олим Фарҳод ТОЛИПОВга мурожаат қилдик.

– Фарҳод ака, миллий манфаат қандай шаклланади?

– Унинг учта таянч нуқтаси бор – фойда, зарурат ва имконият. Яъни дунёдаги ҳар қайси давлат ўзига нима фойдали, нима муҳим экани ва нимани реал қила олишидан келиб чиқиб, миллий манфаатларини белгилайди. Баъзан юқоридаги учлик бир-бирига мувофиқ келмаслиги мумкин. Улар ўртасидаги мувозанатни таъминлаш сиёсий элитанинг маҳорати ва тафаккурига боғлиқ.

– Миллий манфаатни сиёсий элита белгилайдими ёхуд бунда миллат зиёлиларининг ҳам улуши бўлиши керакми?

– Ҳар иккисининг иштироки муҳим. Рационал қарор қабул қилиш, у ёки бу масалани ҳолисона ва чуқур ўрганиш учун ҳукуматга малакали экспертлар керак. Мустақил таҳлилий доиралар кўмаги миллий манфаатни белгилашда, сўзсиз, қўл келади. Бундай амалиёт кўпгина ривожланган давлатларда ижобий натижа берган. Ўзбекистон ҳам бу борада жаҳон тажрибасига таянгани маъқул, деб ўйлайман.

– Нега миллий манфаат ҳақида гап кетганда, фақат умумий қарашлар билан чекланиш ҳолатлари кузатишмоқда?

– Менимча, бу сиёсий савия билан боғлиқ. Ҳозиргача на давлат, на жамиятда миллий манфаатларимиз бора-сида аниқ тасаввур шакллангани йўқ. Миллий манфаатни ҳар ким ўзича тушунапти ва талкин қилапти. Натижада фикр ва ёндашувда нисбийлик вужудга келмоқда.

Сиёсий партиялар ҳокимият учун кураш олиб бораётганида миллий ман-

шининг боиси ҳам шунда. Қўшиллар билан бирдамликка интилиш Ўзбекистоннинг миллий манфаатларига ҳамма мос келган. Мамлакатимиз ташқи сиёсий концепциясида Марказий Осиё энг устувор йўналиш этиб белгилангани бежиз эмас. 1993 йилда Марказий Осиё иқтисодий ҳамжамияти, 2001 йилда Марказий Осиё ҳамкорлик ташкилотини тузиш, 2018 йилда эса Марказий Осиё давлатлари раҳбарларининг маслаҳатлашув учрашувини мунтазам ўтказиб бориш ташаббуси айнан Ўзбекистон раҳбаридан чиққанини ҳам унутмаслик керак.

– Демак, миллий манфаатни бел-

Эксперт фикри

Ўзбекистон том маънода яшаб қолиш учун кураш олиб борди. Ўша пайтда ҳаётини муҳим манфаатлар биринчи планга чиққанди. Яъни миллий давлатчиликни тиклаш, иқтисодий жонлантириш, жамиятдаги ўткир муаммоларни ҳал этиш зарур эди. Оёққа маҳкам туриб олгандан кейин эса стратегик манфаатлар ҳақида ўйлай бошладик.

Стратегик манфаатлар узоқ истиқболга мўлжалланади. Улар мамлакат ички ва ташқи сиёсатининг тамал тоши бўлиб хизмат қилиши мумкин. Айни вақтда юртимизда олиб борилаётган ислохотлар жамият ҳаётининг турли жаҳълари, иқтисодийнинг барча тармоқлари, қўйинги, онг-у шууримизни модернизациялашга қаратилган. Бу ички сиёсатдаги устувор стратегик мақсад ҳисобланади.

– Миллий манфаатларни белгилашда халқ билан ҳам ҳисоблашиш керак-ку.

– Шубҳасиз.

– Бу жараён қандай механизм ёрдамида амалга оширилади?

– Давлат аҳамиятидаги қарорларни қабул қилиш жараёнида очиқлик ва шаффофликни таъминлаш зарур. Сиёсий элитамизга мустақил экспертлар билан бамаъназ иш қўриш ҳам зарар қилмайди. Ҳозирча ҳар икки масалада камчиликлар бор. Аслида, демократик давлатларнинг барчаси шу чиғирикдан ўтган. Масалан, 50-йилларда Францияни сиёсатшунослар блокланган мамлакат, деб таърифларди. Чунки унда амалдорлар ўз ҳолича, халқ ўз ҳолича яшаган. Сиёсий қарорлар қабул қилишда ҳукумат жамоатчиликнинг фикри билан ҳисоблашмасди. Ҳозир эса вазият мутлақо бошқача.

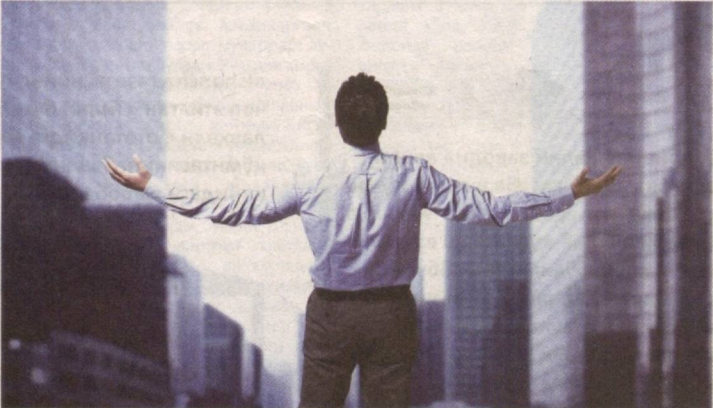
Ўзбекистонда ҳеч бўлмаганда парламент ешитувларини лозим даражада ва мунтазам аснода ташкил қилиш керак. Уларда депутатлар халқнинг позицияси ва хоҳиш-иродасини қатъий ифода этса, олдинга силжиш янада илдамлашади.

Наргиза УМАРОВА
сўхбатлашди

МУҲИМ, ЛЕКИН МАВҲУМ МАСАЛА

Ўзбекистоннинг миллий манфаатларини ким белгилайди?

фаат иборасини кўп ишлатади. Дейлик, ўтган йилги сайловда қайсидир партия Ўзбекистоннинг Евроосиё иқтисодий иттифоқига қўшилишини ёқлаган бўлса, бошқаси қарши турди. Ҳар бири ўз позициясини миллий манфаат нуктаи назаридан асослашга ҳаракат қилди. Лекин ҳеч қайси партия етакчиси миллий манфаатларимиз ўзи нимадан иборат эканини халққа тушунтириб бергани йўқ. Сиз айтгандек, ушбу масалада умумий гаплар билангина чекланиб қолишмоқда.

– Миллий манфаат давр, муҳит ёки сиёсий вазиятга қараб ўзгариши мумкинми?

– Умуман олганда, ҳа. Лекин ҳеч қачон ўзгармайдиган омиллар ҳам бор. Улар миллий манфаатларимизга бевосита таъсир кўрсатади.

Масалан, Ўзбекистон аниқ географик жойлашувга эга. Денгиз йўлларига тўғридан-тўғри чиқиш имкониятимиз йўқ. Мана шундай объектив вазият бизни транзит давлатлар билан ўзаро манфаатли ҳамкорлик қилишга ундайди. Бошқача айтганда, ташқи савдо ва транспорт-коммуникация алоқаларини мустақамлаш Ўзбекистоннинг доимий стратегик мақсадлари сирасида жой олган.

Яна бир жиҳат. Мамлакатимизда ер ости бойликлари бисёр. Шу тўғрисида дунёнинг қудратли давлатлари бизга доимо кўз тикиб туради. Уларнинг геосиёсий таъсирига тушмаслик, давлат суверенитети ва чегаралар дахлсизлигини ҳимоялаш ўзгармас миллий манфаатларимиз ҳисобланади.

Марказий Осиёда азалдан қардош халқлар бақамти яшаб келган. Минтақадаги республикалар бир-бирини нафақат қўшни, балки биродар дейи-

гилашда реал воқелик муҳим аҳамият касб этади.

– Албатта. Ўша воқеликка аввал муносабат билдирасиз, кейин хатти-ҳаракатлар режасини тузасиз. Айтايлик, ўта нохуш вазиятни одамлар одатда хавф-хатар ёки таҳдид сифатида қабул қилади ва уни зудлик билан бартараф этиш чорасини кўради. Давлат ҳам худди шундай.

Мустақилликнинг илк йилларида

Долзарб мавзу

Ўзбек тили давлат тили деб эълон қилинганига 30 йилдан ошди. Унинг давлат тили сифатидаги нуфузи ва мавқеини ошириш борасида Президент фармони имзоланди. Ўзбек тилини ривожлантириш департаменти ташкил этилди. Бу бўйича давлат дастурлари ва «Йўл хариталари» ишлаб чиқилди. Давлат тилига оид янги таҳрирдаги қонун тайёрланмоқда.

«Ўқишимизда LOTINCHA, ишимизда КИРИЛЧА ёзув»

Алишер Навоий номидаги Ўзбек тили ва адабиёти университети-нинг Ўзбек тили факультети тарихида «Ноширлик иши» йўналиши бўйича таҳсил олаётган талабалар «Имло муаммолари» фани юзасидан ўтказилган амалий машғулотлар дарсида ўзбек тили ва унинг имлосига доир қатор муаммоларни ўрганиб, фикр-мулоҳазаларини баён қилишди.

Талабаларнинг баъзилари «Ўқишни тамомлаб, бирон бир нашриётда иш бошласак, қайси ёзувдан фойдаланамиз? Мактабда, университетда лотин ёзувига асосланган ўзбек ёзувида ўқиган бўлсак, газета ёки журнал нашриётига бориб ишламоқчи бўлсак, кирилл ёзувида ўтиб оламизми?» деб иккиланади.

Тошкент шаҳрининг Миробод туманида 18 та мактабнинг 14 таси русийзабон мактаблардир. Бундай ҳолатни Тошкент шаҳрининг ҳамма туманларида кузатиш мумкин. Мана шундай кўрсаткичлар ўзбек тилининг биз ўйлаган нуфуз ва мавқега эга бўлишини шубҳа остида қолдиради. Рус мактабларида ўқийдиган ўқувчиларнинг 90 фоизини ўзбеклар ташкил қилиб, бу «Зачем нам узбекский», «Узбекский где пригодится» дейдиганлар сонининг кўпайишига сабаб бўлмоқда.

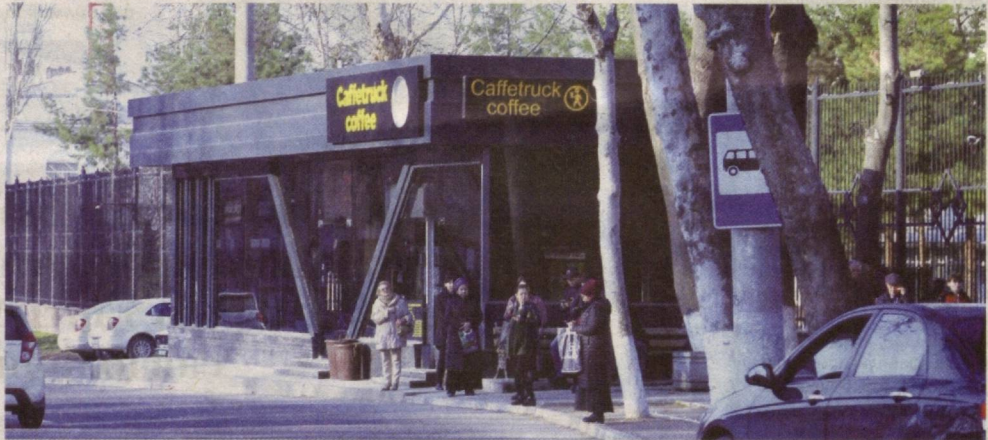
Яна бири – аралаш мактаблар муаммоси. Таълим ўзбек ва рус тилларида олиб бориладиган мактабларда ўзбек синфлари асосатда қолиб кетган. Мактабда барча тадбирлар рус тилида олиб борилади, ўзбек синфларининг бор ёки йўқлиги ҳам сезилмайди. Чунки рус синфлари А, Б, В, Г параллел синфлардан иборат бўлади-да, (Д) ўзбек синфи бўлади. Асосатда қолган «Д» ўзбек синфи учун ўқитувчилар етишмайди, чунки битта синф учун ўқитувчи ишга келмайди, табиийки, бу ҳол ҳам ўзбек тилини ўрганишга монелик қилади. Бундай натижани кўргандан кейин ота-оналар, албатта, фарзандини рус синфига беришни маъқул кўради.

Давлат таълим стандартида 2019-2020 ўқув йилидан бошлаб рус мактабларида ўзбек тили ўқитилишининг дарс соатлари 1 соатга қўпайтирилди. Бу дегани, ҳар бир синф кесимида ҳафтасига 2 соатдан ўзбек тили дарси ўтилган бўлса, 2019 йил сентябрь ойдан бошлаб, 3 соатдан ўқитилиш белгиланган. Ўзбек тилини ўрганишга имконият яратилган бўлса-да, айрим хусусий мактабларда ўзбек тили дарслари 2 соатлигича қолгани етмагандек, ўзбек тилини ихтиёрий равишда ўқиш мумкинлиги ҳақидаги ташвиқот ишлари авж олдирилмоқда. Натижада, ўқувчилар ўзбек тилини ўрганишдан бош тортмоқда. Бу ҳақда мактаб маъмурияти ички буйруқ чиқаргандек гўё. Хусусий мактабларда шундай буйруқлар чиқариб ишлашга «руҳсат» берилган эмас.

Яқинда кўчада бир киши билан сўхбатлашиб қолдим. Ўзбек тилида жуда чиройли гапирди, лекин миллати ўзбек эмас эди, қизиқиб, бу ҳақда сўрадим. У «озарбайжонман» деб жавоб берди. «Ўзбеклардан бошқа халқлар ҳаммаси рус тилида гапирди, сиз мени ажаблантирдигиниз», деб миннатдорлик билдиргандим, «Ўзбекларга ўхшаган халқ ва миллат ер юзининг ҳеч қаерида йўқ. Мен буни қаердан биламан, собиқ СССР давлати тугатилганидан кейин, Озарбайжон давлатининг пойтахти Боку шаҳрига бордим. Боку ҳам Тошкентга ўхшаган кўпмиллатли катта шаҳар, лекин у ерда ҳамма миллат вакиллари озарбайжон тилида гапирди. Сиз эса менин ўзбекча гапирганимни кўриб, негадир таажубланидигиниз. Аслида, шундай бўлиши керак, мен озар миллатига мансуб бўлиб, ўзбек диёрида яшайлганимни, нима учун у халқнинг тилида гапирмаслигим керак?»

Азимжон ДАВРОНОВ,
Алишер Навоий номидаги
Ўзбек тили ва адабиёти
университети ўқитувчиси

Йўловчилар нега бекатга кирмаяпти?

Икром ҲАСАНОВ олган сурат.

Пойтахтимизнинг Мирзо Улуғбек туманидаги 6-сонли туғуруқхона рўпарасидаги бекат доимо гавжум. Ўтган йили бекат замонавий таъмирланиб, янада чирой очди.

Аммо аксарият йўловчилар бекатнинг ичида эмас, ташқарисида туришга мажбур. Бекат бинони кичик қаҳвахонага айлантирилган бўлиб, унинг олд томони ёпиқ бўлгани боис, ичкарига кирган киши узоқдан келаётган автобусларни яхши кўрмайди. Қолаверса, ичкарида бекатнинг ярим майдонини кофе тайёрловчи мосламалар эгаллаган. Шу

сабабли, йўловчилар автобусларни ташқарида кутишни маъқул кўришмоқда. Биз сўхбатлашган ёши катта йўловчилардан бири бекатнинг олд томони очиқ бўлиши мақсадга мувофиқлигини, йўловчилар ҳар хил ёшда бўлишини ҳам инобатга олиш лозимлигини таъкидлади.

Бекатлар чиройли кўринишга келаётгани яхши, албатта. Лекин бир тадбиркор шахсий даромад кўраман деб, аҳолининг ҳуқуқларини суистеъмол қилмаслиги керак. Бу ҳақда мутасаддилар қандай фикрда?

Зебо НАМАЗОВА,
«ISHONCH»

Мушоҳада

Тарбия пойдевори мустаҳкам(ми?)

Тобора ривожланиб бораётган технологиялар асрида ота-оналар ва ўқитувчилар болалар тарбиясида психолог ёрдамисиз кўзлаган натижаларга эриша олмайдилар. Боиси, ўқишдан чалғитувчи интернет, телефон ва компьютер уйинлари бугунги ўқувчининг вақти ҳамда ҳаёлини банд қилиб қўймоқда. Бу эса шундоқ ҳам ўсмирлик давридаги руҳий ўзгаришларни бошдан кечириётган бола билан очиқ мулоқотни янада мураккаблаштиради ва табиийки, ушбу жараёнда малакали психолог кўмагига эҳтиёж туғилади. Бугун мактаб амалиётчи-психологари мана шундай муҳим вазифани бажаришга имкон қадар ҳаракат қилишяпти.

Бу мутахассисликнинг ўзига яраша масъулияти, юки бор. Тарбияси оғир ёки ўтиш давридаги болалар билан

самарали мулоқотни ташкил этиш, билим олишга, атроф-муҳитга, ҳаётга бўлган қизиқишини ошириш учун ҳар бир ўқувчига эътибор билан ёндашиш, индивидуал ишлаш керак бўлади.

Қолаверса, ўқувчининг ота-онаси ва ўқитувчиси билан ҳамкорлик қилиш баробарида боланинг ўқишда, дўстлар билан муносабатидидаги кичик ўзгариш ва руҳий ҳолатини кўздан қочирмаслик, болани қийнаётган муаммолар сабабини аниқлаш, турли психологик машғулотлар орқали унинг дунёсига йўл топа билиш керак бўлади. Агар психолог ўқувчида ўзига бўлган ишончини, атрофдагилар билан муносабатларини, қобилиятининг шаклланишига кўмаклашиб, ижобий томонга ўзгартира олса, у ўз

мақсадида эришган ҳисобланади. Бу натижалар синф раҳбарларининг ҳам, ота-оналарнинг ҳам ишини енгиллаштиради.

Айтиш мумкинки, бугун ёш авлодга яратилаётган шарт-шароитлар ва имкониятлар бир вақтнинг ўзида масъул кишиларга болага эътиборни кучайтириш, янада масъулиятлироқ бўлиш вазифасини қўяди. Зеро, эртанги кун учун бугун ҳаракат қилиш, тарбия пойдеворини янада мустаҳкамлаш зарур. Ана шунда келажақда жамият манфаати, юрт равнақида камарбаста авлодларни камол топтиришга ўз ҳиссамизни қўшган бўламиз.

Норбуви НУРКУЛОВА,
Навоий вилояти Кармана
туманидаги 30-умумтаълим
мактаби психологи

МУАССИС:

2007 йил 11 январда
Ўзбекистон
Матбуот ва ахборот
агентлигида
116-рақам билан
рўйхатга олинган.

«Ishonch» ва
«Ishonch-Doverie»
газеталари таҳрир хайъати:

Қудратилла РАФИҚОВ
(таҳрир хайъати раиси),
Улуғбек ЖАЛМЕНОВ,
Анвар АБДУМУХТОРОВ,
Сайфулло АҲМЕДОВ,
Акмал САИДОВ,
Равшан БЕДИЛОВ,
Қутлимурот СОБИРОВ,
Сухроб РАФИҚОВ,
Шоқосим ШОИСЛОМОВ,
Ҳамидулла ПИРИМҚУЛОВ,
Нодира КАРИМОВА,
Анвар ҚЎЛМУРОДОВ,

(Бош муҳаррирнинг
биринчи ўринбосари),

Темур МАМАЖОНОВ,
(Бош муҳаррир ўринбосари-
«Ishonch-Doverie» бўлими),

Меҳридин ШУКУРОВ,
(Масъул котиб - «Ishonch»),

Валентина МАРЦЕНЯК
(Масъул котиб -
«Ishonch-Doverie»)

Бош муҳаррир
Ҳусан ЭРМАТОВ

Бўлимлар:

Касаба уюшмалари ҳаёти –
(71) 256-64-69
Ҳуқуқ ва халқаро ҳаёт –
(71) 256-52-89
Миллий-маънавий
қадриятлар ва спорт –
(71) 256-82-79
Хатлар ва муҳбирлар
билан ишлаш –
(71) 256-85-43
Маркетинг ва обуна –
(71) 256-87-73

www.ishonch.uz

сайти орқали Ўзбекистон
Республикаси
Президентининг фармон
ва қарорлари, энг сўнгги
ангиликлар, таҳлилий,
танқидий мақолалар,
хабарларнинг тўлиқ матни
билан танишингиз
мумкин.

Худудлардаги муҳбирлар:
Қорағанди вилояти – (+998-99) 889-90-22
Республикаси – (+998-99) 889-90-23
Андижон вилояти – (+998-99) 889-90-31
Бухоро вилояти – (+998-99) 889-90-34
Жиззах вилояти – (+998-99) 889-90-34
Наманган вилояти – (+998-99) 889-98-02
Навоний вилояти – (+998-99) 889-90-28
Тошкент вилояти – (+998-99) 889-98-44
Самарқанд вилояти – (+998-99) 889-90-26
Сирдарё вилояти – (+998-99) 889-98-55
Сурхондарё вилояти – (+998-99) 889-90-32
Фарғона вилояти – (+998-99) 889-90-24
Хоразм вилояти – (+998-99) 889-98-01
Қашқадарё вилояти – (+998-99) 889-90-27

«Ishonch»дан олинган маълумотларда
манба сифатида газета номи
кўрсатилиши шарт.

Муаллифлар фикри таҳририят
нуқтаи назаридан
фарқлиниши мумкин.

Навбатчи муҳаррир:

Ж. Наҳонов

Мусахҳафлар:

С. Шодиева,

З. Холмұхаммедова,

Д. Орипов

Саҳифаловчи:

Ҳ. Абдужалилов

ЎЗА яқини – 00-10

Тошйирлиди – 03-00

Газета офсет усулида,

А-2 форматда босилди.

Ҳажми 6 босма табоқ.

Буюртма Г – 317.

30729 нусхада босилди.

Нашр кўрсаткичи: 133

1 2 3 4 5 6

Манзиллимиз:

100165, Тошкент шаҳри,

Бухоро кўчаси, 24-уй.

E-mail: xatlar@ishonch-doverie.uz

Газета ҳафтанинг сешанба, пайшанба
ва шанба кунлари чиқиди.
Газета «Ishonch»нинг компьютер
марказида терилди ва саҳифаланди.

«Shaq» нашриёт-матбаа анциядорлик
компанияси босмахонасида chop этилди.

Корхона манзили:

Буюк Турон кўчаси, 41-уй.

Таҳририят ҳисобрақами:

2021 0000 0004 3052 7001,

АТИБ «iproteka bank»

Яшнобод филиали,

Банк коди: 00959,

СТМР: 201133889,

ОКЭД: 58130